

ክፍል ስድስት

1

ራስኩልኒኩቭ አዲስና ያልተለመደ የሆነበትን ጊዜ መግፋት ጀመረ። ጭጋጋ በላይ ላይ ወርዶበት ከአስቃቂና ተስፋ ቢስ የብቸኝነት አረንጓዴ ውስጥ የከተተው ይመስል ነበር። ያን ጊዜ ከረጅም ጊዜ በኋላ ሲያስታውሰው ሕዋሳቱ ጭራሽ እስኪያበቃላቸው ድረስ እየተመናመኑ መሄዳቸውን አይረሳውም። ስለብዙ ነገሮች፣ ለምሳሌ ያህል ድርጊቶች ስለተካሄዱበት ቀንና ስለፈጀባቸው ጊዜ ይላሳት እንደነበር ያምናል። ከጊዜ በኋላ አስታውሶ ሊገልፃቸው ሲሞክር፣ ከሌሎች ሰዎች ያገኘውን መረጃ እያሰባሰበ ስለራሱ የማያውቃቸውን ብዙ ነገሮች አወቀ። ለምሳሌ ያህል አንዱን ድርጊት ከሌላ ጋር ያምታታል፤ ሌላውን ድርጊት የአእምሮው ምናባዊ ፈጠራ ውጤት አድርጎ ይቆጥራል። አንዳንድ ጊዜ የሚያምና የሚያሳዝን ስሜት ስር ይሰድበትና ያስጨንቀዋል። በተቃራኒው ደግሞ ለሞት የተቃረቡ ሰዎች ከሚያሳዩት ያልተለየ ግዴለሽነት ስርፀውበት የነበሩትን ደቂቃዎች፣ ሰአታትና ቀናት ያስታውሳል። ባለፉት ቀናት ውስጥ ራሱን ከማወቅ ለመሸሽ የፈለገ ይመስላል፤ አፋጣኝ መግለጫ የሚፈልጉ አንገብጋቢ ነጥቦች ክፉኛ ተጭኑታል። ይሁንና፣ ከጭንቀቱ መሸሽ የቱን ያህል ቢያስደስተውም ጭንቀቱን እንዳለ ከጭንቀላቱ አውጥቶ መጣሉ ለእንደርሱ አይነት ሰው አጣጥሞ ሞት ማለት ነበር።

የሰቪድሪጋሎቭ ሁኔታ በተለይ ያስጨንቀዋል። አስተሳሰቡ ያተኮረው በሰቪድሪጋሎቭ ዙሪያ ነበር ለማለት ይቻላል። ሚስቱ ማርሚላዶቭ እንደሞተች ሰቪድሪጋሎቭ በሶንያ ክፍል ውስጥ ሆኖ የሰነዘራቸው አስፈሪና ተገቢ ቃላት አስተሳሰቡን ያፋለሱት ይመስላሉ። ግን፣ ይህ አዲስ ሁኔታ ራስኩልኒኩቭን ክፉኛ ቢያስጨንቀውም ስለሁኔታው ማብራሪያ ለማግኘት የተጣደፈ አይመስልም። አንዳንድ ጊዜ ራቅና ገለል ወዳለ የከተማው ክፍል፣ ከአንድ አስቀያሚ የመሸታ ቤት ውስጥ ሳይታሰብ በድንገት ተቀምጦ ራሱን ያገኘና ስለሰቪድሪጋሎቭ ያስባል። ከዚያ ሰውዬ ጋር በተቻለ ፍጥነት መግባባትና ከስምምነት ደረጃ ላይ መድረስ እንዳለበት ይገነዘባል። አንድ ቀን ከከተማው ወጥቶ ሳለ ሰቪድሪጋሎቭን የሚጠብቅና ከዚያ ስፍራ ለመገኘት ቀጠሮ የያዙ መስሎ ተሰማው። በሌላ ጊዜ ደግሞ በአንድ ጫካ ውስጥ ከተኛበት ጎሕ ሳይቀድ ይነቃና እንዴት ከዚያ ቦታ እንደተገኘ ተዘጋው። ይሁንና፣ ሚስቱ ማርሚላዶቭ ከሞተች በኋላ ባሉት ሁለትና ሶስት ቀናት አላማ ሳይኖረው ለደቂቃ ቆይታ ወደሶንያ ክፍል ሲሄድ ሰቪድሪጋሎቭን በተደጋጋሚ አግኝቶታል። ጥቂት ቃላት ተለዋወጡና ለጊዜው ላለማንሳት የተሰማው ይመስል ስለሚፈልጉት ጉዳይ አልተነጋገሩም። የሚስቱ ማርሚላዶቭ አስከሬን ከሬሳ ሳጥን ውስጥ ነው። ሰቪድሪጋሎቭ ቀብሩን ለማስፈፀም ላይና ታች ይላል። ሶንያም ፋታ አላገኘችም። በመጨረሻ የተገኘች ጊዜ የሚስቱ ማርሚላዶቭን ልጆች ጉዳይ በተገቢ ሁኔታ እንዳጠናቀቀ ሰቪድሪጋሎቭ ለራስኩልኒኩቭ አጫውተው። ሰዎች ያውቅ ስለነበር በእነርሱ ርዳታ ተጠቅሞ ሶስቱንም የሙት ልጆች ከደሀና ትምህርት ቤት እንዳስገባቸው፣ ገንዘብ ካልተያዘላቸው ይልቅ የተያዘላቸው

ሕፃናት በቀላሉ እድሉን ስለሚያገኙ ያስያዘላቸው ገንዘብ በጣም እግግ እንዳደረገ ገለጸለት። ስለ ሶንያም ያወሳው ነገር ነበር። ነገ ወይም ከነገ ወዲያ ራስኩልኒኮቭን እንደሚጠራው ቃል ገባለትና 'ምክሩን' እንደሚፈልግ፣ ከእርሱ ጋር የሚነጋገርባቸው ጉዳዮች እንዳሉትና የሚወያይባቸው 'የቢዝስ' ጉዳዮች እንደማይጠፉ ጠቆም አደረገው። ይሄን ሀሳብ የተለዋወጡት ከምድር ቤት መግቢያው ላይ ሆነው ነበር። ስቪድራጋሎቭ የራስኩልኒኮቭን አይኖች ለደቂቃም ቢሆን ትክ ብሎ ተመለከተና ድምፁን ዝቅ አድርጎ እንዲህ ሲል ጠየቀው፡-

‘ግን ወዳጄ ልቤ - ለምን ትጨነቃለህ? እንድ ነገር ታውቃለህ። ሰውን ታያለህ፣ ታዳምጣለህ። የምትረዳ ግን አትመስልም። በርታ እንጂ! ወደፊት እስከምንነጋገር ድረስ ጠብቅ። በአሁኑ ሰአት የራሴም ሆነ የሌሎች ሰዎች ጉዳይ ፋታ ስላልሰጠኝ አገናለሁ።’ ካለ በኋላ ‘እያንዳንዱ ሰው የሚፈልገው አየር ነው! አየር! ከሁሉም በላይ አየር!’ ሲል አከለበት። ደረጃውን ወደላይ ይወጡ ለነበሩ ቄሶና ዲያቆን ቦታውን ለቀቀ። ፍትህት ሊያደርሱ ነበር የመጡት። ቀብሩ እስከሚደርስ በቀን ሁለት ጊዜ ፍትህት እንዲደረግ ስቪድራጋሎቭ ሁኔታዎችን አመቻችቶአል። ስቪድራጋሎቭ መንገዱን ቀጠለ። ራስኩልኒኮቭ ከዚያው ቆም ብሎ ለጥቂት ደቂቃዎች አሰላለፍና ቄሱን ተከትሎ ወደሶንያ ከፍል ሄደ።

ከደጃፋ ላይ ቆመ። ፍትህቱ ልብን በሀዘን ጦር እየወጋ በዝግታ ተጀመረ። ስለሞትና በየጊዜው ስለሚሞቱት ሰዎች ሲያስብ ከልጅነቱ ጀምሮ ይሰቀጥጠዋል። ከዚህም በተጨማሪ ፍትህት ስነስርዓት ላይ ከተገኘ ረጅም ጊዜ ሆኖታል። የአሁኑን ፍትህት ለየት ያደረገው ማሳዘኑና ማስጨነቁ ነበር። ሕፃናቱ ሁሉ ከፊላ ሳጥኑ አጠገብ ተጓርክከዋል። ፖልያ ታለቅሳለች። ከእርሷ በስተጀርባ ያለችው ሶንያ ሀፍረት በተቀላቀለበት ሁኔታ እያለቀሰች ፀሎት ታደርሳለች። ‘ላለፉት ጥቂት ቀናት እኔን ለምን አታዋጅም ወይም አታናግረኝም!’ የሚል ሀሳብ በራስኩልኒኮቭ አእምሮ በድንገት ተመላለሰ። ከፍሉ የፀሀይ ብርሀን ተላብሷል። እጣኑ ይጨሳል። ቄሱ ‘ጌታ ሆይ - ዘላለማዊ ሰላም ስግት’ እያሉ አነሳሱ። ራስኩልኒኮቭ ፍትህቱ እስኪያልቅ ድረስ ከዚያው አልተለየም። ቄሱ ቡራኪ አድርገው ተሰናብተው ሲወጡ ባልተለመደ ሁኔታ ዙሪያውን ተመለከቱ። ከፍትህቱ በኋላ ራስኩልኒኮቭ ወደ ሶንያ ጠጋ ሲል እጆቹን ያዘችና ጭንቅላቷን ትከሻው ላይ አስደግፋ ቆመች። ወዳጅነት የታዋበት ይህ አጭር ቅፅበት ለራስኩልኒኮቭ ያልተለመደ ነበር። በእርሱ ግንዛቤ መሠረት ራሱን የማዋረድ ከፍተኛ ደረጃ ስለነበር የጥላቻ ስሜት አላሳየችውም፣ እጇም አልተንቀጠቀጠ። ሶንያ ምንም አልተናገረች። ራስኩልኒኮቭ እጇን ጠበቅ አድርጎ በመያዝ ከተሰናበተ በኋላ ወጥቶ ሄደ። ከፉኛም ተከዘ። በዚያች ቅፅበት ወደሌላ ቦታ ሄዶ ቀሪውን ሕይወቱን ብቻውን መኖር ቢችል ኑሮ እራሱን የተባረከ አድርጎ ራሱን በቆጠረ ነበር። ችግሩ ግን ከቅርብ ጊዜ ወዲህ ብቻውን ቢሆንም ብቻውን እንደሆነ ጭራሽ ሊሰማው አለመቻሉ ነው። አንዳንድ ጊዜ አውራ ነጻናውን ይዞ ይጓዝና ወደገጠር ያቀናል። አንድ ቂንማ ጫካ ውስጥ ራሱን ያገኛል። ቦታው ጭር ባለ ቁጥር በባዶነት ፋንታ የሆነ አስፈሪ ነገር ይሰማውና ፈጥኖ ወደኩተማ በመመለስ ከሰዎች ጋር ይቀላቀላል። ወደ ምግብ ቤትና መሽታ ቤት ይሄዳል። ወደደራ ገበያ ያመራል። ከዚያ ሲሆን ደረጋጋና ብቻውን የሆነ ይመስለዋል። በአንድ ምሽት ላይ ከመሽታ ቤት ዘፈን ይዘፈናል። ለአንድ ሰአት ያህል በዚያው ተቀምጦ ዘፈኑን በማዳመጥ መዝናናቱን

ያስታውሳል። በመጨረሻ ላይ ግን ህሊናው ይኮረከረውና እንደገና ይረበሻል። 'ከዚህ ተቀምጧ ዘፈን እስማህሁ። ማድረግ ያለብኝ ግን ይሄን አይደለም' እያለ ያሳስባል። ወዲያውኑም በዚህ ብቻ እንዳልተጨነቀ ይገነዘባል። አጣዳፊ መፍትሔ የሚጠይቅ ነገር አለ። ምን እንደሆነ ግን በግልፅ አይረዳውም፤ ወይም ደግሞ ይህ ነው ብሎ በቃላት አይናገረውም። ሁሉም ነገር ቀውጦ የሆነበት ይመስላል። 'አይደለም፤ መታገሉ ይሻላል! ከፖርፌሪ ጋር እንደገና መታገል ወይም ከስቪድራጋሎቭ ጋር የሆነ ችግርና ጥቃትን እንደገና መቋቋም ሺህ ጊዜ ይሻላል!' ብሎ አሰበ። ከመሸታ ቤቱ ወጣና ለመሮጥ ምንም ያህል አልቀረውም። ስለእሁቴና ስለእናቴ ማሰቡ ያልተጠበቀ ድንጋጤ ቀሰቀሰበት። በዚያን ምሽት ነበር በአጥንት ዘልቆ የሚገባ ብርድ እያንዘፈዘፈው በአንድ ጫካ ውስጥ ጎህ ከመቅደዱ በፊት ከእንቅልፉ የነቃው። ወዲያውኑ ወደ ቤቱ ገዞ ቀጠለና ማለዳ ላይ ደረሰ። ከጥቂት ሰአታት እንቅልፍ በኋላ የሰውነቱ የሙቀት መጠን ቀነሰ። ከእንቅልፉ የተነሳው ግን አርፍዶ ከቀኑ ስምንት ሰአት ሲሆን ነበር።

የሚሰበ ማርሜላዶቭ ቀብር የሚፈፀምበት ዕለት እንደሆነ አስታወሰ። ወደዚያ ባለመሄዱም ተደሰተ። ናስታስያ ምግብ አመጣችለትና ጥርቅም አድርጎ በላ፤ ጠጣ። አእምሮው ከመታደሱም በላይ ከአለፉት ሶስት ቀናት ጋር ሲነፃፀር እንደዛሬ ተረጋግቶ አያውቅም። ቀደም ሲል የነበረበትን ድንጋጤና ሽብር አስታውሶ እስከመገረም ደረሰ። በዚህ ሁኔታ ላይ እንዳለ ነበር በሩ ተከፍቶ ራዙምኪን የገባው።

ራዙምኪን ወንበር ስቦ ከራስኩልኒኮቭ ፊት ለፊት ተቀመጠና 'እየበላህ ነው። እንዲህ ከሆነማ እንዳልታመምክ እገምታለሁ' አለው።

መቀየሩን ለመደበቅ አልሞከረም። ቅር ቢሰኝም ሳይጣደፍና ሳይጮህ ተናገረ። ልዩ ተልእኮ አንግቦ እንደመጣ ግልፅ ነበር።

'በእኔ በኩል ገህነም ብትገባ ደንታ የለኝም። በአሁኑ ሰአት ምንም ነገር ሊገኝ አልቻለም ከሚል ደረጃ ላይ ደርሻለሁ። የመጣሁት አንተን በጥያቄ ለማፋጠጥ መስሎህ አትሰጋ። ያን የመሰለ ፍላጎት የለኝም። አንተ ራሱ ሚስጥርኝህን ከዘገዘዘህ ልትነግረኝ ብትሞክር እንኳን ቁጭ ብዬ ስለማላዳምጥህ በከንቱ እንዳትለፋ። የመጣሁት እብድ መሆንህን ወይም አለመሆንህን ለማወቅ ነው። አንተን የሚመለከት አንድ አስተሳሰብ አለ። አንድም ቀውሰህል፤ አሊያም ለመቀወስ እየተዘጋጀህ ነው። በምታሳየው የቂልና በተወሰነ ደረጃም የሚያንገሰግሽ ባህሪ የተነሳ፤ እንዲሁም ለእናትህና ለእህትህ በቅርቡ ባሳየኸው ጠባይ የተነሳ ይሄን አስተሳሰብ ለመቀበል እንደተገፋፋሁ በግልፅ እነግርሁለሁ። ለእነርሱ እንዲህ አይነት ጠባይ ማሳየት ያለበት ጭራቅና ከይሲ የሆነ ወይም ያበደ ሰው ብቻ ነው። ስለዚህ እብድ መሆን አለብህ።

'በቅርቡ ተገናኝታችኋል?'

'አሁን ከዚያ ነው የምመጣው። ለመሆኑ ከዚያን እለት ወዲህ መቼ አይተህቸው ታውቃለህ? ማወቅ የምፈልገው ወዴት አባክ እንደምትዞር ነው። ሶስት ጊዜ መጥቼ አጥቼህለሁ። እናትህ ታመዋል። ከትናንት ጀምሮ ጠንቀባቸዋል። ወደ አንተ መምጣት ፈልገው እህትህ ልትከለክላቸው ሞክረች። እርሳቸው ግን በጄ አላሉም። ከአመመውና ከአበደ እርሱን መርዳት የእናት ግዴታ ነው ብለው ስለገመቱ ብቻቸውን ከሚመጡ ብለን አብረን ተያይዘን መጣን። እንዲረጋጉ እየተማፀንን አመጣናቸው። አንተ ግን ከቤት የለህም። እኛ

ቆመን እርሳቸው ደግሞ ቀጭ ብለው ለአስር ደቂቃ ያህል ጠበቁ። ከዚያ በኋላ ተነስተው እንዲህ አሉ፡- 'ከቤት ከሌለ ጤነኛ መሆን አለበት። እናቱን ረስቷል ማለት ነው። ከበሩ ቆሜ የልጅነት ፍቅሩን እንዲለግዝኝ መለመን ለአንድ እናት የሚያሳፍርና ተገቢ ያልሆነ ነው።' ወደቤት እንደተመለሱ አልጋቸው ላይ ተኙ። በአሁኑ ሰአት የሰውነታቸው ሙቀት ጨምሯል። ለከንፈር ወዳጁማ በቂ ጊዜ አለው እያሉ ያለማቋረጥ ይናገራሉ። ሶንያ የከንፈር ወዳጅህ ነች ብለው ይገምታሉ። እኔ ነገሩን ሁሉ ፍርጥርጥ አድርጌ ለማወቅ ስለፈለግሁ ወዲያውኑ ወደሶንያ ቤት ሄድኩ። ከዚያ እንደደረሰኩ የሬሳ ሳጥኑ ተቀምጦ ሕፃናቱ ያለቅሳሉ። ሶንያ ደግሞ የሀዘን ልብስ ታለብሳቸዋለች። አንተ አልነበርክም። እኔ መልክት አደረግሁና ይቅርታ ጠይቄ ወጣሁ። ተመልሼ ሁሉም ነገር ለእህጥህ ነገርኩ። ስለዚህ ሁኔታው ሁሉ ከንቱ ነው። ያለ ከንፈር ወዳጅ ሊጣህን ሆኑ እንደአብድ ትዞራለህ። አሁን ደግሞ ለሶስት ቀናት የምትልሰው የምትቀምሰው አጥተህ የቆየህ ይመስል ቋጥኝ የሚያክል የቅቅል ስጋ ተያይዘሁ። እብዶችም ቢሆኑ ይበላሉ። ግን እስካሁን ድረስ አንድም ቃል አለመናገርህ እብድ እንዳልሆንክ ነው የሚያስገነዝብኝ። እኔ አንገቴን እሰጣለሁ በጭራሽ እብድ አይደለህም። አንድ የሆነ ምስጢር መኖሩ ግልፅ ስለሆነ የአንተን ምስጢር ሳወጣና ሳወርድ ጭንቅላቴን አልበጠብጥም። የመጣሁት ስለአንተ የሚሰማኝን ልነግርህ ነው። ነገሬህ አእምሮቱን ነፃ አድርጌአለሁ። ከአሁን ሰአት ጀምሮ የምሠራውን አውቃለሁ።'

'ምንድነው የምትሠራው?'

'እኔ የምሠራው ምን ያደርግልህል?'

'ጠንቀቅ በል! ተናደህ መለኪያ እንዳትጨብጥ!'

'እንዴት ገመትክ?'

'ይሄን መገመት ቀላል ነው።'

ራዙምኪን ለደቂቃ ያህል ዝምታን መረጠ።

'ሁልጊዜም ቢሆን አስተዋይ ነህ። መቼም ቢሆን አብደህ አታውቅም። መለኪያ ለመጨበጥ መሄዴን መገመትህ ትከክል ነው። በል ደህና ሁን? ሲል በሰሜት ነገረውና ወደበሩ አመራ።

'ራዙምኪን - ከትናንት በስተይ ይመስለኛል ስለአንተ ለእሁቴ ነገሬአት ነበር።'

ራዙምኪን ይሄን ሲሰማ መልኩ በመጠኑ ተለዋውጦና ቆም ብሎ 'ስለ እኔ? ከትናንት በስተይ የት አገኘህት?' አለው።

የልቡ ትርታ እንደጨመረ ግልፅ ነበር።

'ብቻዋን መጥታ ከዚህ ተቀምጣ ነው ያነጋገረችኝ።'

'ስለ እኔ ምን አልነት?'

'ጨዋ፣ ታማኝና የስራ ሰው እንደሆንክ ነገርኳት። እርሷ ራሷ ስለምታውቀው ግን እንደምትወዳት አልነገርኳትም።'

'እውነት እርሷ ራሷ ታውቀዋለች?'

'በሚገባ! በአሁኑ ጊዜ የትም ብሄድ፣ ምንም ነገር ቢገጥመኝ ከእነርሱ ጋር ሆኑ ልትንከብክቸው ይገባል። ሀላፊነቴን ወደአንተ አስተላልፈአለሁ። ይሄን የምነግርህ የቱን ያህል እንደምታፈቅራት ስለማውቅና ጨዋ መሆንህን ስለማምንበት ነው። እስካሁን ያላፈቀረኸህ

ቢሆን እንኳን ልታፈትርህ እንደምትችል አውቃለሁ። እንግዲህ መለኪያ የመጨበጡን ጉዳይ አንተው ራሱ ወሰን።

‘ሮዲ - የምትገርም ነህ! ግን ወዴት ነው የምትሄደው? ምስጢር ከሆነ ንገረኝ አልላሁም። እኔው ራሴ ምስጢሩን እደርስበታለሁ። የራሱ ፈጠራ የሆነ ተራ ነገር ነው የምታወራው። ያም ሆኖ ጉሩም ሰው ነህ!’

‘አንተ አቋረጥኸኝ እንጂ ምስጢሩን ሁሉ የራሴ ጉዳይ አድርገህ ለራሴ መተውሆን ከአንድ ደቂቃ በፊት ስትናገር በመስማቴ መደሰቴን ልገልፅህ ነበር። ለጊዜው ለእኔ ተውልኝ። ጥሩ ሰው ስጠጥህ አትጨነቅብኝ። ሁሉንም ነገር ጊዜው ሲደርስ ታውቀዋለህ። እንድታውቀው የሚያደርግህ ጊዜ ሲመጣ ማለቴ ነው። በትናንትናው እለት ሰው የሚፈልገው አየር እንደሆነ አንድ ግለሰብ ነገሮቻል! ይሄን ሲል ምን ማለቱ እንደሆነ ለማወቅ አሁኑኑ ሄጄ ባነጋግረው እፈልጋለሁ።’

ራዘምኪን ከሳተር ብሉና ስሜት ውስጥ ገብቶ የሆነ ነገር አሰላለ።

‘ያ ግለሰብ የፖለቲካ ሲረኛ መሆኑ አያጠራጥርም። ወሳኝ የሆነ እርምጃ እንደሚወስድም አያጠራጥርም። ሌላ ሊሆን አይችልም። ዳንያም ስለዚህ ጉዳይ ታውቃለች’ ብሎ አሳለ።

እያንዳንዱን ፊደል ረገጥ እያደረገ ‘እህትህ ልትጠይቅህ መጥታ ነበር። አንተም ደግሞ አየር ያስፈልገናል የሚል ሰው ለማነጋገር ጓጉተህል። ያ ደብዳቤ ከዚህ ጋር ተመሳሳይ ይመስለኛል’ እያለ ለራሱ እንደሚናገር ሰው አወራ።

‘ምን አይነት ደብዳቤ ነው?’

‘ዛሬ ጧት የደረሳት ደብዳቤ በጣም ረብሷታል። ስለአንተ ማውራት እንደጀመርኩ ዝም እንድል ነገረችኝ። ከዚያን በኋላ በቅርቡ እንደምንለያይ ተናገረችና ለእኔ ከፍተኛ ምስጋና ማድረስ ጀመረች። ቀጠለችና ደግሞ ወደክፍሏ ሄዳ ዘግታ ተቀመጠች።’

ራስኩልኒኮቭ በጉዳዩ እያሰበ ‘ደብዳቤ ደረሳት?’ ሲል ጠየቀ።

‘እምን ደብዳቤ ደርሷታል። አታውቅም እንዴ?’

በህለቱ ዘንድ ዝምታ ሰፈነ።

‘ሮዲ - ደህና ሁን። ወዳጄ ልቤ - ለሁሉም ጊዜ አለው። አሁን መሄድ አለብኝ። ፍርሀት ስለሌለብኝ መለኪያ መጨበጥ አስፈላጊ አይደለም።’

በጣም ጥድፊያ ላይ ነበር። ከከፍሉ ወጥቶ በሩን ከዘጋ በኋላ እንደገና ከፍቶ ራስኩልኒኮቭን ሳይመለከት እንዲህ ሲል ተናገረ።

‘በነገራችን ላይ ስለዚያ ግድያ ታስታውሳለህ። ፖርፊሪ ስለያዘው የአሮጊቷ ጉዳይ ማለቴ ነው። ጉዳዩ እንደታወቀ ልነግርህ እፈልጋለሁ። የእምነት ቃሉን ከእነማስረጃው ስጥቷል። ቤት ከሚያድሱ ሠራተኞች መካከል አንዱ ነው። አይገርምህም? ከዚህ ከፍል ለእነርሱ ቆሜ እንደተከራከርኩ ታስታውሳለህ? ለነበ ዘበኛውና ሁለቱ ምስክሮች ወደ ላይ ይወጡ በክበረ ጊዜ ከጓደኛው ጋር ግብግብ ገጥሞ ይሰቅ የነበረው እንዳይጠረጠር አስቦ ኖሯል። ምን አይነት ብልጠትና የወጣት ብህላት ነው! ለማመን ቢያስችግርም የእምነት ቃሉን ስጥቶ ግልጽ አድርጎታል። እኔ ራሴ ተሞኝቻለሁ! በእኛ የሕግ ሰዎች አይን ውስጥ አባራ መጨመር የሚችል የብሩህ አእምሮ ባለቤት ይመስለኛል። ድርጊቴን መደበኛ ተስኖት

ለማመን መገደዱ ሌላው አጥጋቢ ምክንያት ነው። የዚያን እለት እንዴት ተሞክቻለሁ! ለእርሱ ጠበቃ ሆኜ ያልፈነቀልኩት ድንጋይ አልነበረም!

ራስኩልኒኩቭ ስሜቱን ሳይደብቅ 'ይሄን ሁሉ ከዬት ነው ያገኘኸው? ለምንድነው ትኩረት የሰጠኸው?' ብሎ ጠየቀው።

'ለምን ትኩረት ሰጠሁት! ምን አይነት ጥያቄ ነው! ፖርፌሪ ነው ሁሉንም ነገር ዝቅገኝ አድርጎ ያጫውተኝ።'

'ፖርፌሪ ምን አለህ?' ቢል ራስኩልኒኩቭ በመገረም ጠየቀ።

'ሁሉንም ነገር አሳምሮ ገለፀልኝ። ከሳይኮሎጂ አንፃር በራሱ ዘዴ ተነተነው።'

'እርሱ ራሱ ነው የገለፀህ?'

'አዎን። ወደፊት አጫውትህለሁ። ደህና ሁን። አሁን ማምለጥ አለብኝ። የሆነ ሀሳብ የቋጠርኩበት ጊዜ ነበር። ሌላ ጊዜ አጫውትህለሁ። አሁን መጠጣት አልፈልግም። ሳልጠጣ አስከረኸኛል። አንዲት ጠብታ አረቄ ሳልጠጣ ሰከርኩ! በል ደህና ሁን። በቅርቡ ተመልሼ እመጣለሁ።' ብሎ ወጥቶ ሄደ።

'የፖለቲካ ሲረኛ መሆኑ አያጠራጥርም። እሁቱንም በዚህ ውስጥ አስገብቷታል። እንደ ዳንያ አይነት ልጃገረድ እንዲህ የምታደርግ ትመስላለች። በምስጢር መገናኘት ጀምረዋለ? ለእኔም ጠቆም አድርጋኛለች። ከቃላቶቿ፣ ከአባባሎቿና ከሰነደችው ፍንጭ አኳያ ሲመዘን መሆን ያለበት ነው። ይህን ውስብስብ መረብ ከዚህ ሌላ እንዴት መግለፅ ይቻላል?... እንደዚያ በማሰብ ጎድቼዋለሁ። በዚያን ምሽት ኮሪዶሩ ላይ ፋኖስ ብርሀኑን እየፈነጠቀብን በነበረ ጊዜ እንዲህ አይነት ሀሳብ እንዲቀረብኝ ያደረገው እርሱ ራሱ ነው። ኒኮላይ ማመኑ ግሩም ነው! የሆነውን ሁሉ ለማብራራት ያግዛል! ሕመሙ፣ የሚወስዳቸው የሚያስገርሙ እርምጃዎች፣ በዩኒቨርስቲ ሕይወቱ እንኳን መተከዙና መከፋፈቱ መዘንጋት የለባቸውም። ግን የዚያ ደብዳቤ ፍቺ ምንድነው? መቼም አንድ ነገር አገኝታል። ከማን የተላከ ነው? ሁሉንም እደርስበታለሁ!' እያለ በማሰብ ደረጃውን ወረደ።

ዳንያ ነገሮችን ለማወቅ ያላትን ጉጉት አስታውሶ ልቡ ተጨማሪደና በፍጥነት ገሰገሰ።

ራዙምኪን እንደወጣ ራስኩልኒኩቭ ብድግ አለ። ወደመስኮቱ አማተረና የክፍሉን ጥበት የረሳ ይመስል ከአንዱ ጥግ ወደ ሌላው ጥግ መንገራደድ ጀመረ። ተመልሶ ከፍቴው ላይ ተቀመጠ። አዲስ ሰው የሆነ ይመስላል። ሌላ ግብግብ ሊኖር ነው - የማሸነፍ እድልም አለው!

'እድሉ አለ! የአየር አጥረት ስለሰራ ሁኔታው ያፍናል!' የሆነ ቋጥኝ የተሸጠመና በሐሽሽ የደነዘዘ መሰለው። በፖርፌሪ ቢሮ ውስጥ ከኒኮላይ ጋር ያን አይነት ሁኔታ ከተፈጠረ ወዲህ ይንቀረፈፋል። እንደልብ መተንፈስም ይላነዋል። ከየአቅጣጫው ተወጥሮአል። በዚያኑ እለት ከኒኮላይ ግርግር በኋላ በሶንያ ክፍል ውስጥ የታየ ትርኢት ነበር። ከፉኛ ተዳዝሞ ስለነበር ትርኢቱ ያበቃው ቀደም ብሎ ባለበው መንገድ አልሆነም። ይህ አይነቱን ነገር በሀገሩው አገሉ ብቻውን መማፋት እንደማይችል ከሶንያ ጋር በጊዜው ተስማምተዋል። ስቪድሪጋሎቭ ረቂቅ ሆኖበታል። አስጨንቆታል። ከእርሱ ጋር ግብግብ ለመግጠም እድሉ ቢኖረውም የፖርፌሪ ሁኔታ ለየት አለበት።

ፖርፊሪ ራሱ ነው ከጣይኮሎጂ አንፃር ለራዘምኪን ያብራራለት! በዚያን እለት በቢሮው ውስጥ በሁለቱ መካከል ከተፈጠረው ሁኔታ በኋላ ኒኮላይ ከመድረሱ በፊት በሁለቱ መካከል ከታየው ትርኢት በኋላ ፖርፊሪ ኒኮላይን ጥፋተኛ አድርጎ እንዴት ሊገምት ይችላል? (ካለፉት ጥቂት ቀናት ጀምሮ ከፖርፊሪ ጋር የነበረው ትርኢት በራብኦኒኮቭ አእምሮ ውስጥ ሙሉ በሙሉ ተቀርጾ ሊያስታውሰው ባይችልም ብዥ ይልበታል)። በዚያኑ እለት በሁለቱ መካከል እንደዚያ አይነት የቃላት ልውውጥና ግልምጫ ከተደረገ በኋላ ኒኮላይ ሊፍረከረክ አይችልም።

ኮሪዶሩ ላይ ፋኖስ ብርሁኑን እየፈነጠቀብን ያሳለፍነው ምሽት ራዘምኪንን እንኳን እንዲጠራጠር አድርጎታል። ስለዚህም ነው ወደፖርፊሪ የገሰገሰው። ፖርፊሪ ግን ለምን ሊያታልለው ፈለገ? ራዘምኪን ኒኮላይን ገዳይ አድርጎ እንዲቆጥር ማሳመኑ ምን ይጠቅማል? ያሰበው አንድ ነገር መኖር አለበት። ግን ምንድን ነው ያሰበው? ከእዚያን እለት ጧት ጀምሮ ብዙ ጊዜ አልፎአል። ፖርፊሪም ቃል አልተነፈሰም። ያ ደግሞ መጥፎ ምልክት እንደሆነ አያጠራጥርም።...

ራብኦኒኮቭ ከቤት ለመውጣት አቅዶ አንድ ሠላብ እያብላላ ባርኔጣውን አነሳ። ከአለፉት ቀናት ሁሉ ዛሬ ለመጀመሪያ ጊዜ አእምሮው ብሩህ ሆኖ ተሰማው። 'የተከፈለው ተከፍሎ በተቻለ ፍጥነት ከሰቢድሪጋሎቭ ጋር ይለይልኛል። እርሱ ራሱም የሚጠበቀኝ ይመስላል' እያለ አሰላለ። በዚያች ቅፅበት የተዳከመው ልቡ በጥላቻ ስለተሞላ ከሁለት አንዱን ሰቢድሪጋሎቭን ወይም ፖርፊሪን በገደለ ነበር። በአሁኑ ሰአት ባይሆንም ወደፊት ድርጊቱን እንደሚፈፅም ቢያንስ ስለተሰማው 'እንተያያለን' ሲል ለራሱ ተናገረ።

ግን ገና በሩን ከመከፈቱ ፖርፊሪ ከፊት ለፊት ታየው። ወደእርሱ እየመጣ ነበር። ራብኦኒኮቭ ለደቂቃ ያህል ብቻ መናገር ተሰኖት ከው ብሎ ቀረ። ፖርፊሪን በማግኘቱ ግን አልተገረመም። ፍራቻም አልተሰማው። ወዲያውኑ ተረጋጋና የመጣውን ለመቀበል ተዘጋጀ። 'ምናልባትም በዚህ ያካትማል! እኔ እንዳልሰማው አይጥ ይመስል ድምፁን አጥፍቶ እንዴት ይመጣል? ምስጢር ለመሰማት ብሎ ጆሮውን በሩ ላይ ለጥፎ ነበር'

'ወዳጄ ልቤ - እንግዳ ይመጣብኛል ብለህ አልጠበቅህም። ጠብቀህ ነበር እንዴ? ልጠይቅህ ከአሰብኩ ረጅም ጊዜ ሆኖኛል። ስለዚህ በዚህ ሳልፍ አምስት ደቂቃ ያህል አጥፍቼ እንዴት እንደሆነ ለምን አሳየውም ብዬ አሰብኩ። እየወጣህ ነው እንዴ? ጊዜ አልወሰድብህም። የምትፈቅድልኝ ከሆነ አንድ ሲጋራ አጭሽ እሄዳለሁ' ሲል ፖርፊሪ እየሳቀ ተናገረ።

ራብኦኒኮቭ በተረጋጋና ወዳጅነት ባልተለየው ስሜት ለእንግዳው መቀመጫ እያቀረበ 'ፖርፊሪን ተቀመጥ' በማለት ጋበዘ። ለእንግዳው ያሳየው የወዳጅነት አቀባበል በፊልም ተቀርፆ ቢመለከተው ኖሮ ራሱ በራሱ ላይ በተገረመ ነበር።

ጉድ ሊፈላ ነው! እናም፣ አንድ ሰው ከኖሰ ገዳይ ጋር ከፋኛ እየተረበሸ ለግማሽ ሰአት ያህል ይሰቃይና ጎራዴው ከእፎቱ ወጥቶ አንገቱን ሲነካው ግን ፍርሀት የሚባል ነገር አይሰማውም። ራብኦኒኮቭ ከፖርፊሪ ፊት ለፊት ተቀምጦ እየተገናኘ ተመለከተው። ፖርፊሪ አይኑን አጨናብሶ ሲጋራ ማቀጣጠል ጀመረ።

'በል ተናገር! አንተ መናጢ - ለምን አትናገርም?' የተሰኙ ቃላት ከራብኦኒኮቭ ልብ ተፈንቅለው የሚወጡ ይመስል ነበር።

ፖርፊሪ ሲጋራውን አቀጣጥሎ ማግ አደረገና እንዲህ ሲል ተናገረ፡- ‘ለምሳሌ ያህል ይሄን ሲጋራ እንውሰድ። የሚጠቅመኝ እንዳልሆነ ባውቅም ልተወው አልቻልኩም። ሁልጊዜ አስላለሁ። ድምፄ ይጎረናል። ትንፋሽ ያጥረኛል። እንዲያው ሆነ ቢስ ነኝ። በቀደም እለት ወደ አንዱ ሀኪም ሄጄ ነበር። እያንዳንዱን በሽተኛ ለመመርመር ቢያንስ ማሃሽ ሰአት ያጠፋል። እኔን እንዳየኝ ግን ከት ብሎ ሳቀ። ደረቴ አካባቢ እየመረመረ አዳመጠና ሲጋራ ይጎዳሁል፤ ሳምባዎችህ ተነክተዋል አለኝ። ግን እንዴት መተው እችላለሁ? በእርሱ ፋንታ ምን ይተካል? ችግሩ ያለው መጠጥ ከአለመቅመሴ ላይ ነው! እየህ - ሁሉም ነገር የሚታየው በአንፃራዊነት ስለሆነ በመጠጡ ምትክ ሲጋራ ተጠናውተኝ።’

‘የተለመደ የሕግ ዘዴውን ሊሞክርብኝ ነው እንዴ?’ ብሎ በማሰብ ራስኩልኒኮቭ ተንሸገሸ።

በመጨረሻም ያደረጉት ውይይት ብልጭ አለበትና በወቅቱ አድርገው የነበረው ስሜት በድጋሚ አገረሸበት።

ፖርፊሪ ከፍሉን ዙሪያውን እየቃኘ ‘ከትናንት በስቲያ ምሽት ላይ ልጠይቅህ መጥቼ ነበር። አላወቅህም እንዴ? ልክ እንደዛሬው ሁሉ በዚህ ሳልፍ ለምን ጎራ አልልም ብዬ ነበር የመጣሁት። በርህ ተከፍቷል። ዙሪያውን ቃኝህና ለሠራተኛህ እንኳን ሳልነገር ውልቅ አልኩ። በርህን አትቆልፍም አይደለ?’

ራስኩልኒኮቭ ፊቱን ጨፈገገ። ፖርፊሪ ደግሞ የነቃበት ይመስላል።

‘ወዳጄ ልቤ - የመጣሁት ላነጋግርህ ነው። አንዳንድ ነገሮችን ለአንተ የማብራራት ግዴታ አለብኝ’ እያለ ከፈገገታ ጋር በእግሩ ሳይቀር ጎሽም እየደረገ ተናገረ።

ራስኩልኒኮቭን ያስገረመው ነገር ቢኖር ወዲያውኑ መልኩ ተለዋውጦ መከላከልና መተከዝ ነበር። እንደዚያ ሆኖ አይቶት አያውቅም። ይሆናልም ብሎ አልጠረጠረም።

‘በመጨረሻ ባደረግነው ውይይት ላይ ያልተጠበቀ ሁኔታ ተፈጥሮ ነበር። በመጀመሪያው ውይይትም ላይ እንዲሁ እንደ ነበር አይከድም። አሁን መግለፅ የምፈልገው አንተን በሚመለከት ምናልባትም ፍትሐዊ አለመሆኔን ነው። ይሄን ስሜቱን መደበቅ አልቻልም። እንዴት እንደተለያየን ታስታውሳለህ? ሁለታችንም በንዴት ጦፈን ነበር። ሁሉም ነገር በተገባው ሁኔታ አልተከናወነም። እኛ እኮ ጨዋ ሰዎች ነን። አይደለንም እንዴ? ምንጊዜም መዘንጋት የሌለበት ቅድሚያ የሚሰጠው ለጨዋነት መሆን እንዳለበት ነው። ከአስታወስክ ግን እንዲያ አልሆነም።’

ራስኩልኒኮቭ ጭንቅላቱን ቀና አድርጎና ፖርፊሪን ትክ ብሎ እየተመለከተ ‘ወዴት ነው የሚያመራው? ምን መስዩ ታየሁት?’ ሲል በመገረም ራሱን ጠየቀ።

መርማሪው ጭንቅላቱን ቀልበሰ አድርጎ ቀደም ሲል የራሱ ስለባ የነበረውን ሰው ለመረበሽ ያልፈለገና የቀድሞ ስልቶቹንና ዘዴዎቹን እርግፍ አድርጎ የተወ ይመስል እንዲህ ሲል ተናገረ፡- ‘በአሁኑ ሰአት ግልፅ ሆነን ብንነጋገር የተሻለ ነው ከሚል ውሳኔ ላይ ደርሻለሁ። የዚያ አይነት ጥርጣሬና ትርኢት እድሜ አይኖረውም። ትርኢቱን እንዲያከትም ያደረገው

ኒኮላይ ነው። ባይሆንኖር ደግሞ በመከላከልችን ምን ይፈጠር እንደነበር አላውቅም። ግራ የተጋባው የልብስ ነጋዴ ከበሩ በስተጀርባ ተቀምጦ ነበር። አይገርምህም? ስለሁኔታው እንደምታውቅና እርሱም ከትርኢቱ በኋላ ሊያነጋግርህ እንደመጣ አውቃለሁ። ግን፣ የሆነው ሁሉ አንተ እንደገመትከው አይደለም። በወቅቱ የላኩት ሰውም ሆነ የአስተሳሰብኩት ትእዛዝ የለም። መጠየቅ ትችላለህ። ሁሉም ነገር የመጣልኝ በድንገት ሳላሰበው ነው። ዘበኞቹን ለመላክ ጊዜው አልነበረኝም። ዘበኞቹን ስትወጣ እንዳየህቸው እገምታለሁ። በዚያን ሰአት አንድ ሀሳብ በአእምሮቹ ብልጭ አለብኝ። አንተ ራሷ እንደምትገነዘበው ሁሉ በዚያን ጊዜ ፅኑ አቋም ወስጃለሁ። እስቲ እንሞክረው ብዬ አሰብኩ። አንድ ነገር ለጊዜው ከእጄ እንዲያመልጠኝ ባደርግም ሌላ ነገር በእጄ ውስጥ እንደማስገዝ እርግጠኛ ነኝ። የምፈልገው ነገር ደግሞ እንዲያመልጠኝ አልፈቅድም። ይቅርታ አድርግልኝና በተፈጥሮ በጣም ብስጫ ትመስለኛለህ። በዚያን ሰአት አንድ ሰው ዝም ብሎ ተነስቶ ስለራሱ ዘንዝኮ እንደማይናገር መገንዘብ ነበረብኝ። ሰውዬው ፊልሞ እንዲበሳጭ ከአደረግኸው ግን አልፎ አልፎ ያጋጥማል። ትንሽ ማስረጃ ያስፈልገኛል ብዬ አሰብኩ። ይገሩ መካከት ያለብኝ ተጨባጭ የሆነ ነገርን እንጂ የሳይኮሎጂ መላ ምትን አይደለም። አንድ ሰው ጥፋተኛ ከሆነ በወቅቱ ከሰውዬው ተጨባጭ የሆነ ነገር ለማግኘት መቻል አለብህ። ያልተጠበቀ ውጤት አገኛለሁ ብለህ እንኳን መተማመን ትችላለህ። ከሁሉም በላይ እኔ መሠረት ያደረግሁት የአንተን ጠባይ ነው። በወቅቱ በአንተ ላይ ከፍተኛ አመኔታ ነበረኝ።

ራስኮልኒኮቭ ምን እንደሚጠይቅ ባለመገንዘብ ‘በአሁኑ ሰአት ለምንድነው እንዲህ የምትናገረው?’ ሲል አገረመረመ። የሚናገረው ጠፍቶት ‘ምንድነው የሚያወራው? ከደሙ ንፁህ አድርጎ ይቆጥረኛል እንዴ’ እያለ ራሱን ጠየቀ።

‘እንደዚህ የምናገረው ለምንድነው? የመጣሁት ሀሳቤን ለመግለፅ ነው። ይሄን ማድረግ ከበር ግዴታዬ ነው። ሁሉንም ነገር እንዳለ ከእነታሪኩና በወቅቱ የወሰድኩትን የአቋም ለውጥ ልገልፅልህ እፈልጋለሁ። ወዳጄ ልቤ - ብዙ ያስጨነቅሁህ መሰለኝ። እኔ ጭራቅ አይደለሁም። ተስፋ ቢቆርጥም ኩሩ፣ ስሙኝ ባይና ብስጫ የሆነ ሰው በዚህ ሁሉ ሂደት ሲያልፍ ምን ማለት እንደሆነ በሚገባ እገነዘባለሁ። አንተን ማታለል ስለማልፈልግ በግልፅነትና በቅንነት መንገር ያለብኝ ነገር አስተሳሰብህን ሁሉ የምቀበል እንዳልሆነ ቢታወቅም፣ በባህሪህ ሊጋስ የሆነክ የተከበረ ሰው አድርጌ እቆጥርሁለሁ። ምን አይነት ሰው እንደሆነክ ከተረዳህ በኋላ አንተን የማቅረብ ስሜት እንዳለኝ መደበቅ አልቻልኩም። እንደዚህ በመናገሪ ትስቅብኝ ይሆናል። መብትህም ነው። ከመጀመሪያው ጊዜ አንስቶ እንደጠላኸኝ አውቃለሁ። ለምንስ ትወደኛለህ? ስለእኔ የፈለግኸውን አስብ እንጂ አንተ በእኔ ላይ የወሰድከውን አቋም ለማስቀየርና ስሜትና ህሊና ያለኝ ሰው መሆኔን ለማሳየት የሚቻለኝን ሁሉ ለማድረግ እፈልጋለሁ። የምናገረው ከፃግር ነው።’

ፖርፊሪ ኮራ ብሎ ንግግሩን ለጊዜው አቋረጠ። በአንፃሩ ደግሞ ራስኮልኒኮቭ ተሸበረ። ፖርፊሪ ንፁህ ሰው አድርጎት መገመቱ ስጋት ላይ ጣለው።

ፖርፊሪ ንግግሩን ቀጠለ። ‘የሆነውን ሁሉ እንደቅደም ተከተሉ ለአንተ መናገር አስፈላጊ አይመስለኝም። ልናገር ብፈልግ እንኳን አይሆንልኝም። ያን ሁሉ ዝርዝር እንዴት ጭግለፅ ይቻላል? በመጀመሪያ ደረጃ የተለያዩ ወሬዎች ነበሩ። ምን አይነት ወሬዎች

እንደሆኑ መቼና ከየት አካባቢ እንደተነሱ አንተን እንዴት እንደተመለከቱ ማብራራቱ አስፈላጊ ነው ብዬ አላምንም። እኔ እስከማውቀው ድረስ ነገሩ ሁሉ በኢጣላዊ የተጀመረና ሊሆን ወይም ሳይሆን የሚችል ነው። ምን አይነት ኢጣላዊ ነው? በዚህ ላይ መወያየት አስፈላጊ አይመስለኝም። ወሬውና ኢጣላዊው ተዳምረው በአእምሮዬ ውስጥ ሀሳብ ጫሩብኝ። ማመን እስካለብኝ ድረስ ሁሉንም ነገር ማመን አለብኝና አንተን ለመጠርጠር የመጀመሪያው ሰው እኔ ነበርኩ። አሮጊቷ በእዳ የያዘቻቸው እቃዎችና የመሳሰሉት ምንም አይፈይዱም። በመቶዎች የሚቆጠሩ እንዲህ አይነት ፍንጮች ማግኘት ይቻላል። በወቅቱ ከፖሊስ ጣቢያ የነበረውን ዝርዝር ሁኔታ በኢጣላዊ ተረድቻለሁ። የተረዳሁት ግን እንዲህ አይነቱን ትርጓሜ ሪፖርት ለማድረግ ልዩ ስጦታ አለውና እርሱ ራሱ ሳያውቀው በግሩም ሁኔታ ከተረከልኝ ሰው ነው። ወዳጄ ልቤ - አንዱ ሁኔታ ወደ ሌላ እያመራ ሁሉም ነገር በአፋጣኝ ሲቀነበር ወደ ተወሰነ አትጣጫ ለማተኮር ተገደድኩ። እንግሊዞች እንደሚሉት ሁሉ መቶ ጥንቸሎች ቢደራረቡ አንድ ፈረስ አይወጣቸውም። መቶ ጥርጣሬም አንድ ማስረጃ አይሆንም። መቼም ይሄ ግልፅ ነው። ሰውን ግን ስሜቱ ይዝዋል። መርማሪም ደግሞ ሰው ነው። ትዝ ይልህ እንደሆነ ለመጀመሪያ ጊዜ እንደተገኘን በዝርዝር የተወያየንበትንና በመፅሔት ላይ ወጥቶ የነበረውን ፅሁፍህን አስታውስኩ። በጊዜው ያብጠለጠልኩት በይበልጥ እንድትነግረኝ ብዬ ለመገፋፋት ነው። ወዳጄ ልቤ - ብስጩና ሕመምተኛ እንደሆንክ በድጋሚ እናገራለሁ። ጎበዝ፣ ኩሩ፣ ኮስታራና ብዙ ፈተና ያለፍክ መሆንህን ቀደም ብዬ አውቃለሁ። እነዚህን ሁሉ ስሜቶች ስለምረዳ ፅሁፍህን ያነበብኩት እንግዳ ሳይሆንብኝ ነው። በከፍተኛ ስሜት ውስጥ ገብተህ ልብህ ክፉኛ እየመታና ፍላጎትህን አፍኑህ እንቅልፍህን አጥተህ ያውጠነጠንኩህ ሀሳብ ነው። ይህ የታፈነ ኩሩ ፍላጎት በወጣቶች ልብ ውስጥ ሲሰርፅ አደገኛ ይሆናል። ፅሁፍህን በጊዜው አብጠልጥዬአለሁ። የሰነፅሁፍ አድናቂ እንደመሆኔ ግን ለጋና ስሜት አዘል የሆነውን የሰነፅሁፍ ጥረት እንደምደግፍ ልነግርህ እወዳለሁ። ጭስ - ገምና በገም ውስጥ ዘልቆ የሚሄድ የሚሞት ድምፅ። ፅሁፍህ የሚገርምና የሚያስቅ ነው። ቅንነትን፣ የማይሞት የወጣትነት ኩራትንና ተስፋ መቁረጥን ያንፀባርቃል። ሀዘን የገላበት ፅሁፍ ነው። ያ ግን ምንም አይደል። ፅሁፍህን አንብቤ መፅሔቱን እንዳስቀመጥኩት ይህ ሰው አንድ ቀን ችግር ላይ ይወድቃል ብዬ አስብኩ፤ በፊት ከሆነው ተነስቼ በኋላ የሆነውን ስመለከት እንዴት ስሜት ውስጥ አልገባም? በአሁኑ ሰአት አቋም ወስጄ እየተናገርኩ ነው እንዴ? በወቅቱ ያስተዋልኩትን ብቻ ነው የተናገርኩት። ወደዚህ ስመጣ የቋጠርኩት ምንም ነገር የለም። እንደ እኔ አይነቱ መርማሪ ይሄን ያህል ስሜት ውስጥ መግባቱ ተገቢ አይደለም። ያ ኒኮላይ ግን ተጠያቂ ከሚያደርጉት ተጨባጭ ማስረጃዎች ጋር እጄ ውስጥ ገብቷል። የፈለግኸውን ማለት ብትችልም ማስረጃ ከማስረጃነቱ አያልፍም። እርሱም ቢሆን ወደ እኔ የመጣው የራሱን ሳይኮሎጂ ተጠቅሞ ነው። የሞትና የሽረት ጉዳይ ስለሆነ እርሱን አልለቀውም። ለምንድነው ይሄን ሁሉ የምዘከብክለሁ? ሁሉንም ነገር እንድታውቅና በዚያን እለት በሳየሁ አገል ጠባይ እንዳትቀየም ስለምፈልግ ነው። አገል ጠባይ እንኳን አይደለም - ቂ - ቂ! በወቅቱ ከፍልህ እንዲፈተሽ ያደረግሁኝ ይመስልህል ወይስ አይመስልህም? አሞህ አልጋ ውስጥ እያለህ አስፈትሼዋለሁ። በአፈላጊ ሳይሆን እኔ በሌለሁበት ነው የተከናወነው። በከፍልህ ውስጥ ስንጥር ሳይቀር ተፈትሷል። ውጤቱ ጠፋ እንጂ ወዲያውኑ በትኩሩ ነበር ፍተሻው የተነሃደው! ይህ

ሰው በቅርቡ እርሱ ራሱ ወደ እኔ ይመጣል ብዬ አስቤ ነበር። ጥፋተኛ ከሆነ መምጣቱ አይቀርም። ሌላ ሰው እንዲህ ባያደርግም እርሱ ያደርገዋል። ራዙምኪን ከአንተ ጋር ሲነጋገር ምስጢሩን እንዴት እንዳወጣ ታስታውሳለህ? አንተን ስሜት ውስጥ ለማስገባት ብለን የወጠንነው ነበር። ራዙምኪን ከተባላጪ መቆጣጠር ስለማይችል ምስጢሩን እንዲያወጣልህ አቅደን ነበር ወሬውን ሆን ብለን የነፃነው። በብስጩነትህና በግልፅነትህ ለመገረም የመጀመሪያው ሰው ዛምያቶቭ ነበር። በምግብ ቤቱ ውስጥ ‘ገድያታለሁ!’ ብለህ እንዴት ታወራለህ? በጣም ግልፅነት ስላጠቃህ ጥፋተኛ ከሆነ በቀላሉ እጁን የሰጠ ነው ብዬ ገመትኩ። ዛምያቶቭን በተመለከተ በዚያን እለት በክርክር ረትተኸዋል። ችግሩ ግን ሳይከላጁት ሁሉ በሁለት ወገን ስለት ያለው መሣሪያ መሆኑ ነው። የሚገርመው ነገር እኔ እየጠበቅሁ አንተ ከተፍ ማለትህ ነው! ሳይህ የልቤ ትርታ ትንሽ ተቃወሰ። የዚያን እለት ሟት ለምን መጣህ? ታስታውስ እንደሆነ በዚያን እለት ወደ ክፍል ስትገባ ያሳየኸው ሳቅ ወዲያውኑ ሁሉንም ነገር ግልፅ አድርጎልኛል። እንደዚያ ባልጠብቅህ ኖሮ ግን ከጎቅህ ምንም ማስተዋል ባልቻልኩ ነበር። በትክክለኛው ስሜት ላይ መሆን ማለት ይህ ነው። ስለድንጋዩ ታስታውሳለህ? ለዛምያቶቭ በነገርከው መሠረት ከወጥቤት አጠገብ ባለ የአትክልት ስፍራ ላይ የሚገኝ ስለሆነ በሆነ የአትክልት ስፍራ ውስጥ ያየሁት ይመስለኛል። ፅሁፍህን ስንተነትነውና አንተም ስትገልፀው መረዳት እንደሚቻለው እያንዳንዱ ቃል መንታ ትርጉም ይዞ፣ በአንዱ ቃል ውስጥ ሌላ ቃል ተደብቆ ነው የሚታየኝ። ታዲያ ወዳጄ ልቤ - እንደዚህ እያልኩ ነው ከመጨረሻው ደረጃ ላይ የደረሰኩት። አእምሮዬን እየከረከርኩት ስሄድ ሁኔታዎችን በደንብ አስተዋልኩ። አምላኬ - ምን እየሠራሁ ነው ያለሁት? አንተ ከፈቀድክ ሁሉንም ነገር ገለባብጠህ የተሻለ መልክ ማስያዝ ትችላለህ ብዬ ለራሴ ተናገርኩ። የተሻለ መልክ መያዝ እንደሚኖርበት እኔ ራሴ አመንኩ። ልመንበት እንጂ ተጨባጭ የሆነ ነገር ይገር መነሳት ነበረብኝ። እናም፣ የበፍን መጥሪያ መደወልህን ስሰማ በከፍተኛ ስሜት ተገረምኩ። በመጨረሻ ተጨባጭ ነገር ተገኘ ብዬ አሳብኩ! ማስረጃ ብሎ ዝም! በወቅቱ ሁኔታውን ለማሰሳል ምንም አልተጨነኩም። ያ ከይሊ ባለእጅ ‘ነፍሰ ገዳይ’ ከአለህ በኋላ አንድም ጥያቄ ሳትጠይቀው መቶ ሜትር ያህል ተከትለኸው እንዴት እንደሄድክ በብረቱ አይኔ ለማየት ብቻል ኖሮ በወቅቱ አንድ ሺህ ሩብል በከፊልኩ ነበር። ተርበተበትክ! የበፍን መጥሪያ ደወልክ! አሞህ ሳለ ነበር እንደዚያ ያደረግኸው? ከፊል ቅዠት ላይ ነበርክ? ቢሮዬ ውስጥ ያን አይነት ቀልድ ስቀልድብህ መገረም አልነበረብህም። በዚያን ጊዜ ለምን ከቢሮዬ መጣህ? ከኋላ ሆኖ የገፋህ ሀይል አለ? ኒኮላይ ባይለያየን ኖሮ - ኒኮላይን ታስታውሰው አይደል? ከሰማይ ነው ዱብ ያለው! አስደንጋጭ አባባል! እንዴት ነበር የተቀበልኩት? አስደንጋጭ አባባሉን ጭራሽ አላመንኩበትም ነበር። አንተ ራሱ አይተህል። አንተ ከሄድክ በኋላ እንኳን ለአንዳንድ ጥያቄዎቼ አጥጋቢ መልስ በመስጠቱ እኔ ራሴ ብገረምም የተናገረውን አንድም ቃል አላመንኩትም። ባመኑት መፅናት ይሏል ይሄ ነው። ኒኮላይ ከደሙ ንፁህ ነው።

‘ኒኮላይን ጥፋተኛ አድርገህ መገመትህንና ይሄንንም እንዳረጋገጥክለት ራዙምኪን አሁን ነግሮኝ ሂዷል።’ የምትለውን ብቻ ራስኩሊንኩሻ ጣልቃ በመማባት ተነፈሰች።

ትንፋሽ ስላጠረው ያሰበውን እንኳን ተናግሮ አልጨረሰም። ይህን ዘዴኛ ሰው

ሲገልፁት በማይቻል ሁኔታ ተመስጦ ያዳምጠው ነበር። ሊያምነው አልደፈረም። አላመነውም። ግን፤ አሁንም በጥቅሉ ከሚሰነዘራቸው ቃላት መካከል ተጨባጭ የሆነ ነገር ፈልቅቆ ለማውጣት ጥረቱን ቀጠለ።

ፖርፊሪ በዝምታ ተውጦ የነበረው ራስኩልኒክቭ በሰነዘረው ጥያቄ የተደሰተ ይመስል ፈንድቆ እንዲህ ሲል ተናገረ፡- ‘ሁለት ከሆንክ ባልንጀራ ነህ፤ ሶስት ከሆንክ ብዙኑህ እንደሚባለው ሁሉ ራዙምኪን ከጉዳዩ ውጪ እንዲሆን ማድረግ ነበረብኝ። ምንም አይመለከተውም። ከጨዋታው ውጪ ነው። ግርጥት ብሎ ወደ እኔ እየሮጠ ይመጣል - እርሱን ግን ብንረሳው ይችላል። ለምን እዚህ ውስጥ እናስገጣለን? ኒኮላይ ምን አይነት ሰው እንደሆነ ማወቅ ትፈልጋለህ? በመጀመሪያ ደረጃ ገና እድገቱን ያልጨረሰ ሕፃን ነው። ፊሪ ነው ብዬ ባልምትም የሰነጥብብ ሰው መሰል ነው። በዚህ መልክ ስለቀረፅኩት እባክህ አትሳቅ። የዋህና በቀላሉ የሚጠመዘዝ ነው። በስሜት የሚነዳ የሚገርም ሰው ነው። መዝፈን፤ መጨፈር ይችላል። ግሩም አድርጎ ተረት ስለሚናገር ከብዙ ርቀት እየመጡ ሰዎች እንደሚያዳምጡት ሰምቻለሁ። አሁንም ቢሆን ወደ ት/ቤት ይሄዳል። ለቀልድ ብለህ ጣትህን ከአሳየኸው በሳቅ ይፈርሳል። እስኪለይለት ድረስ የሚጠጣው ሰዎች ስለሚከፍሉለት ነው። ጉትቻዎቹን በሰረቀ ጊዜ ጥፋት መፈፀሙን አልተገነዘበም ነበር። ምክንያቱም በእርሱ እምነት መሠረት የወደቀን ነገር አግኝቶ መያዝ ማስቀመጥ ማለት ስለሆነ ነው። የቀድሞ አማኝ፤ እንዲያውም የተለየ እምነት አራማጅ እንደሆነ ታውቃለህ? አንዳንድ የቤተሰቦቹ አባላት “ጁጮች” የተሰኘው እምነት ተከታዮች ነበሩ። እርሱ ራሱም ቢሆን የሆነ ቅዱስ ሰው ተከታይ ሆኖ በቅርብ ጊዜ ውስጥ ሁለት አመት ከመንደሩ ቆይቷል። ይሄን ሁሉ የሰማሁት ከኒኮላይና ከጎደኞቹ ነው። ግን በሆነ ወቅት ላይ ዱር ገብቶ ባህታቂ ለመሆን ለምን ፈለገ? የተሟላ ሀይል አለው። ሌሊቱን በመላ በፀሎት ያጠፋል። ሁሉንም እርግፍ አድርጎ ትቶ ‘እውነተኛ’ የድሮ መግለፍት ሲያነብ ይውላል። የፒተርስቡርግ ከተማ ከፍተኛ ስሜት አሳድሮበታል። በተለይም ቤቶቹና መጠጡ። በቀላሉ የሚጠመዘዝ ስለሆነም ተከትሏቸው የነበረውን ቅዱስ ሰውና የተቀረውን ሁሉ ረሳቸው። አንድ አርቲስት በጣም ስለወደደው እየሄደ ይጠይቀው እንደነበር አውቃለሁ። አሁን ግን የተገባቢጦሽ ነው። ስለሆነም፤ ፍርሃት አደረበትና ራሱን ለመስቀል ምክረ። ከዚያን በኋላም ሊያመልጥ ሞከረ። በተራው ሕዝብ ዘንድ የሰረፀውን የተዛባ የሕግ ፅንሰ ሀሳብ ምን ማድረግ ይቻላል? ‘ጥፋተኛ ሆኖ አግኝተነዋል’ የሚል ቃል ብቻ አንዳንዶቹን ያስፈራቸዋል። የማን ጥፋት እንደሆነ አላውቅም። ተስፋ የማደርገው ብቻ አዲሶቹ ፍርድ ቤቶች ሁኔታውን እንደሚለውጡት ነው። በጣም ተስፋ አደርጋለሁ። እስር ቤት ውስጥ ኒኮላይ ቅዱሱን ሰው ያስታወሰ ይመስላል። መፅሐፍ ቅዱስ ማጎበኝም ጀመረ። ‘ስቃይ’ የሚለው ቃል እነዚህን ለመሰሉ አንዳንድ ሰዎች ምን ትርጉም እንደሚሰጥ ታውቃለህ? ባለስልጣኖች የሚያደርሱባቸውን ስቃይ በፀጋ የሚቀበሉ ሰዎች ናቸው። ምሽት ላይ ከምድጃ አጠገብ ሆኖ አሙቱን ሙሉ መፅሐፍ ቅዱስ-ያነብ የነበረ አንድ ገራም እስረኛ አስታውሳለሁ። ከማጎበኝ ብዛት ስሜቱ ይነካና ምንም ጉዳት ያልደረሰበትን ሀገረ ገዢ ድንጋይ አንስቶ ይወረውርበታል። ጉዳት እንዳይደርስ በማለት ሆነ ብሎ ለመሳት አስቦ ነበር የወረወረው። አንዱን ጠባቂ በመሣሪያ የተፋለመ እስረኛ ምን እንደደረሰበት ታውቃለሁ። ‘ስቃዩን ተቀበለ’። አሁንም አረጋግጫለሁ። እኔ ማወቄን ብቻ አያውቅም። እንደዚህ አይነት

የሚገርሙ ሰዎች የሚበቅሉት ከእንደዚህ አይነት ሰዎች አካባቢ መሆኑን አታምንም? በየቦታው የሚያጋጥም ነው። በአሁኑ ሰአት ቅዱሱ ሰው ይሰብከው ጀምሯል። ሁሉንም ግን እርሱ ራሱ መጥቶ ይነግረኛል። ነው ወይስ የሚደብቀኝ ይመስልህል? አንተንም ለማየት ያብቃህ እንጂ የሰጠውን የእምነት ቃል ይሰርዛል። ከአሁን ሰአት ጀምሮ በማንኛውም ጊዜ መጥቶ እንደሚያደርገው እምታለሁ። ኒኮላይ ስሜት እያሳደረብኝ ስለሄደ በጥልቀት እያጠናሁት ነው። ምን ይመስልህል? በተወሰኑ ነጥቦች ላይ የሚሰጣቸው መልሶች በጣም የተሟሉ ክቡር። ቂ - ቂ - ቂ -! አስፈላጊውን መረጃ አግኝቶ ሁሉንም ነገር በሚገባ የተዘጋጀበት እንደሆነ ያስታውቃል። ሌሎች ነጥቦችን በተመለከተ ግን በጨለማ የሚንገዝ ምንም የማያውቅ ነው። አለማውቅን እንኳን አይጠረጥርም። እዚህ ላይ የምናወሳው የጊዜአችን አይነተኛ ባህሪ የሆነውን አሳዛኝና አስገራሚ ጉዳይ ነው። የሰዎች ልብ የጨነክበትን፣ የሰው ደም የሚጮዘበትን፣ ምቹትና ንዋይ ብቻ እንደ ትልቅ ነገር የሚታዩበትን ጊዜ ነው የምንዳስሰው። ከመፅሐፍ የፈለቀ ህልም፣ በንድፈ ሀሳብ የደማ ልብ ነው የምንዳስሰው። የመጀመሪያውን እርምጃ ለመውሰድ ቆራጥነት፣ ያውም ልዩ አይነት ቆራጥነት የሚያስፈልግበት ሁኔታ ገጥሞናል። ለመፈፀም ከወሰነ በኋላ ከተራራ የወደቀ፣ ወይም ከቤተክርስቲያን የደወል ማማ የተወረወረ ይመስል ያለፍላጎቱ እንደመጣ ሰው ከወንጀሉ ቦታ ተገኘ። ዋናውን በር መዝጋት ዘጋ። ሁለቱን ሰዎች ግን ለንድፈ ሀሳብ ብሎ ገደላቸው። ከገደላቸው በኋላም ገንዘቡን አልወሰደም። የወሰደውንም ቢሆን ከድንጋይ ስር ደበቀው። ሰዎች በሩን እየደበደቡ መጥሪያውን ሲደውሉ ከበሩ በስተጀርባ አድፍጦ ያሳለፈው ስቃይ አልበቃ ብሎት የመጥሪያውን አደዋወል ለማስታወሰና እንደገና በፍርሃት ለመዝፈቅ ሲል ቅዠትና ሽብር ውስጥ በከፊል ገብቶ ወደ ዋናው ቤት ተመልሶ ሄደ። በታመመበት ሰአት ሄዳል በንል እንኳን አሁን ግን ምን እያደረገ ነው? ሕይወት አጥፍቶ ራሱን እንደገፀህ ሰው ይቆጥራል። ሌሎችን ያጥላል። ፊቱ የገረጣ ሰማኝነት መስሎ ይዘዋወራል። ወዳጄ ልቤ - በዚህ ጉዳይ ላይ ኒኮላይ የለበትም። ጭራሽ ኒኮላይ አይደለም።

ከዚህ ቀደም የተነገሩትን ሁሉ የሚያስተባብሉ የሚመስሉት እነዚህ በመጨረሻ የተሰነዘሩት ቃላት ፊልሞ ያልተጠበቁ ክቡር። ራስኩልኒኮቭ ልቡ በጨፍቤ የተወጋ ይመስል ከፋኝ ተንቀጠቀጠ።

ራሱን መቆጣጠር አቅፋት ትንፋሽ በሌለው አንደበት 'ታዲያ ገዳዩ ማነው?' ሲል ጠየቀ።

ፖርፊሪ ያልጠበቀው የሚመስለው ጥያቄ ተገርሞ ተደላድሎ ተቀመጠ።

ጆሮውን ለማመን የተሳነው ይመስል 'ማነው ገዳዩ ስትል ምን ማለትህ ነው?' ካለ በኋላ ፈርጦም ባለ አነጋገር እያንሸካሸከ 'ወዳጄ ልቤ - ገዳዩም አንተ ነህ' ብሎት አረፈው።

ራስኩልኒኮቭ ከፍቴው ላይ ዘሎ ተነስቶ ቆመና ቃል ሳይተነፍስ ተመልሶ ተቀመጠ። ከቁጥጥር ውጭ ሆኖ ፊቱ ተለዋወጠ።

'እንደበፊቱ ሁሉ ከንፈርህ ይርበተበታል' እያለ ፖርፊሪ በሀዘኔታ አጉተመተመ። ከጥቂት ዝምታ በኋላ 'ወዳጄ ልቤ - የተረዳሽኝ አይመስለኝም። ስለሆነም ነው የመገረም ፊት የሚታይብህ። ሆን ብዬ ወደዚህ የመጣሁት ሁሉንም ነገር ልነግርህና ያሉኝን አማራጮች ሁሉ ላላውቅህ በመፈለግ ነው' አለው።

ራስኩልኒኩቭ ሲሰርቅ እንደያዙት ሕፃን እየተርበተበተ 'እኔ አላደረግሁትም' በማለት ተንተባተቡ።

'ወዳጄ ልቤ እንደዚህ አይደለም። ከአንተ ሌላ ይሄን ድርጊት የፈፀመ ሌላ ሰው የለም' ሲል ፖርፊሪ ፈርጠም ብሎ አገተመተመ።

ሁለቱም በዝምታ ተዋጡ። ለረጅም ጊዜ የቆዩ ዝምታ። ራስኩልኒኩቭ እጆቹን ጠረጴዛው ላይ አድርጎ ፀጉሩን እያሸሸ ያመሰቃቅለው ገቢ። ፖርፊሪ በርጋታ ተቀምጦ ጠበቀው። ራስኩልኒኩቭ ፖርፊሪን በድንገትና በቅሬታ ተመለከተና 'ያንኑ የድሮ ስልትህን እንደገና ጀመርከው። አለመሰላቸትህ አስገርሞኛል' አለው።

'በአሁኑ ሰአት የእኔ ስልት ምን ይጠቅመኛል? በመካከላችን የአይን ምስክሮች ቢኖሩ ኖሮ ሁኔታው የተለየ በሆነ ነበር። የምናምንበትን ሀሳብ ነው በሹክሹክታ በመለዋወጥ ላይ የምንገኘው። ወደዚህ የመጣሁት እንደጥንቸል አባርሬ ልይዝህ እንዳልሆነ አንተ ራስህ ትዝግብለህ። ድርጊቱን መፈፀምህን ማመንህ ወይም አለማመንህ ለእኔ ለውጥ የለውም። እኔ እንደሆንኩ ድርጊቱን በመፈፀምህ አምኜበታለሁ።'

'ያመንክበት ከሆነ ለምን ወደዚህ መጣህ? ጥፋተኛ ነው ብለህ ከገመትክ ለምን አታስረኝም?' ሲል ራስኩልኒኩቭ ተበሳጭቶ ጠየቀ።

'ተገቢ ጥያቄ ነው። ነጥብ በነጥብ መልስ ልስጥበት። በመጀመሪያ ደረጃ በአሁኑ ሰአት አንተን ማሰሩ ይጠቅመኛል ብዬ አልገምትም።'

'አይጠቅመኝም ስትል ምን ማለትህ ነው? ጥፋተኛ መሆኔን ከአመንክበት ማሰሩ ግዴታህ ነው።'

'የእኔ ፅኑ እምነት ምን ቦታ አለው? ለጊዜው ሁሉም ነገር በመላምት ደረጃ ላይ ነው የሚገኘው። ለምንድነው እረፍት አድርግ ብዬ በእስር ቤት የማቆይህ? ለምሳሌ ያህል ከዚያ መናጢ ባለእጅ ጋር ባገኛኝ 'ሰክረህል እንዴ? ከአንተ ጋር ያየኝ ማነው? እንደሰካራም ነው የቆጠርኩህ፣ ደግሞም ሰክረህ ነበር!' ብለህ ትመልስለታለህ። የአንተ አባባል ከእርሱ አባባል ይበልጥ አሳማኝ ስለሆነ ምን አይነት መልስ ይኖረኛል? እንደዚህ አይነቱ ሐቀኛ ሰካራም የሚናገረውን የሚያጠናክር ምንም ነገር ሳይኖር ግብህን ትመታለህ። ከዚህ በተጨማሪ ሳይኮሎጂ አንደኛው ስለቱ ከሌላው የበለጠ ባለሁለት ስለት መሣሪያ እንደሆነ ደጋግሜ የነገርኩህ ከመሆኔም በላይ እስኩን ድረስ በአንተ ላይ መረጃ የለኝም። ወደዚህ የመጣሁት ወደፊት ላስርህ እንደምችል ሳስጠነቅቅህ ነው። በሁለተኛ ደረጃ ደግሞ ወደዚህ የመጣሁት... ብሎ ቆም አለ።

ራስኩልኒኩቭ ትንፋሽ እያጠረው 'እሺ ሁለተኛ ደረጃ ለምንድነው?' ብሎ ጠየቀ።

'ቀደም ሲል እንደነገርኩህ ሁሉ ለአንተ ማብራሪያ የመስጠት ግዴታ ስላለብኝ ነው። ብታምንም ባታምንም መልካም ስለምመኝልህ እንደጭራት እንድትቆጥረኝ አልፈልግም። በመሆኔም፣ በመጨረሻ ላይ ሳሳስብህ የምወደው ደረጃ - ወደዚህ የመጣሁት ወደፖሊስ ጣቢያ ሄደህ የእምነት ቃልህን እንድትሰጥ በግልፅ ለመንገር ነው። ይህን ከአደረግህ ትጠቀማለህ፤ እኔም ቢሆን ከጉዳዩ ስለምገባል የተሻለ ይሆንልኛል። በግልፅ ነው የነገርኩህ ወደስ አይደለም?'

ራስኩልኒኩቭ ለደቂቃ ያህል አሳብ አደረገ።

‘በእኔ ላይ ያነሳኸው ጉዳይ ሁሉ ሳይኮሎጂን ብቻ የተከተለ እንደሆነ አንተ ራስህ በማመን ተናግረህል። እንዲያም ሆኖ የሂሳብ ስሌት ውስጥ የገባህ ይመስላል። በአሁኑ ደረጃ ስሕተት ላይ ብትወድቅሰ?’

‘ወዳጄ ልቤ - ስሕተት ላይ አልወድቅም። በአጋጣሚ ያገኘሁት ትንሽ ፍንጭ አለኝ። እድለኛ አይደለሁም እንዴ?’

‘ፍንጩ ምን አይነት ነው?’

‘አልነግርህም። ያም ሆነ ይህ ማዘዎቹት ስለማልችል አስርሀለሁ። ይሄንንም የምገልፅህ ለእኔ ምንም ልዩነት ስለሌለውና አንተን የሚጠቅም ስለሆነ ነው። የተሻለ እንደሚሆን አረጋግጥላለሁ።’

ራስኮልኒኮቭ አጉል ፈጥታ አሳየ።

‘ይሄ የሚያስቅ ሳይሆን ወራሳ ተግባር ነው። እኔ ሳላምንበት ጥፋተኛ ነህ ተብሎ ወደዘብጥያ ብወርድ እንኳን ልክ ለእረፍት እንደተላከህ ይቆጠራ ብለህ እስከነገርኩኝ ድረስ ለምንድነው ወደ አንተ መጥቼ የእምነት ቃሊን የምስጠው?’

‘ወዳጄ ልቤ - ሰው የሚነግርህን ሁሉ ማመን የለብህም። ምናልባትም ለእረፍት ሳይሆን ይችላል! ለእረፍት ያልኩት በእኔ ንድፈ ሀሳብ መሠረት ነው። የእኔ ቃል ደግሞ በአንተ ዘንድ ምን ያህል ተቀባይነት አለው? በአሁኑ ደረጃ ከአንተ የደበቅኩት ነገር ሊኖር ይችላል። መቼም ያሉኝን አማራጮች ሁሉ ግልፅ ያደርጋቸዋል ብለህ አትጠብቅም፤ ትጠብቃለህ እንዴ? በሁለተኛ ደረጃ ደግሞ ምን ይጠቅምህል? ጥፋተኝነትህን ከአመንክ ቅጣቱ እንደሚቀንሰልህ አታውቅም? የእምነት ቃልህን ለመስጠት ስለምትመጣበት ጊዜ አስብ! ሌላ ሰው ወንጀል መፈፀሙን አምኖ ሁሉንም ነገር በጣም ቢያወሳሰበውም ቅሉ አስብበት። የእምነት ቃልህን በአልተጠበቀ ሁኔታ እንድትሰጥ ሁኔታዎችን እንደማመቻቸልህ በእግዚአብሔር ስም ቃል እገባለሁ። የሚወሰንብህም ቅጣት እንዲቀነስልህ አደርጋለሁ። የሳይኮሎጂውን ነገር ግን እንርሳው፤ የአእምሮ መናወጥ ደርሶብህ የፈፀምኸው ወንጀል መስሎ ይታይልህ ዘንድ ስላደረብኝ ጥርጣሬ ምንም አላወራም። ወዳጄ ልቤ - ሐቀኛ ሰው ስለሆንኩ ቃሊን እጠብቃለሁ።’

ራስኮልኒኮቭ በዝምታ ተውጦ በሀዘኔታ አቀረቀረ። ለረጅም ጊዜ አሳሳለና የትካዜ ፈጥታ አሳየ።

ጥፋቱን ከፖርፊሪ ለመደበቅ ከእንግዲህ የማይሞክር ይመስል ‘አይረባኝም! የአንተን የቅጣት ቅነሳ አልፈልግም!’ አለው።

‘የፈራሁት ደረሰ። ቅጣትህ እንዲቀልልህ እንደማትፈልግ ገምቼ ነበር’ በማለት ፖርፊሪ ሳያስበው ሞቅ አድርጎ ተናገረ።

ራስኮልኒኮቭ በሀዘኔታና በትካዜ ተመለከተው።

‘ወዳጄ ልቤ - ሕይወትን እንደቀልድ አትዋው። ገና ብዙ ይጠብቅህል። የቅጣት ቅነሳ አልፈልግም ስትል ምን ማለትህ ነው? ምን አይነቱ ግዴላሽ ነህ!’

‘ለወደፊቱ ብዙ የሚጠብቀኝ ምንድነው?’

‘ሕይወት ነዋ! ምን አይነቱ ነቢይ ነህ? የቱን ያህል ታውቃለህ? አንኳኩ ይከፈትላችኋል። ምናልባትም እግዚአብሔር ወደ እርሱ ሊሰብህ የፈለገበት መንገድ ይሆናል። ከዚህም በተጨማሪ ሰንሰለቱ ለሁል ጊዜ እንደተበተነ የሚቆይ አይደለም።’

‘የቅጣት ቅነሳ አልኸው’ እያለ ራስኩልኒኮቭ ሳቀ።

‘እንደመካከለኛው መደብ የሀፍረት ስሜት እየተሰማህ ትጨነቃለህ። ወጣት እንደመሆንህ መጠን አንተ ራስህ ባታውቀውም የሚያስጨንቅህ ያ ነው። ያም ሆነ ይህ እንዳንተ ያለ ሰው ቃል መስጠት ሊያስፈራው ወይም ሊያሳፍረው አይገባም።’

‘የአንተ የእምነት ቃል ገደል ይግባ!’ ሲል ራስኩልኒኮቭ በጉዳዩ ላይ ለመውያየት ባለመፈለግ በቅሬታና በጥላቻ አንሾካሾከ።

ከክፍሉ ለመውጣት የፈለገ ይመስል ከመቀመጫው ተነሳና የተሰፋ መቁረጥ ስሜት እየታየበት ተመልሶ ተቀመጠ።

‘ገደል ይግባ? የአንተ ችግር እምነት ማጣትህና ያወድሰኛል ብለህ መገመትህ ነው። ግን፣ የሕይወት ልምድህና ስለሕይወት ያለህ ግንዛቤ ምን ያህል ነው? ንድፈ ሀሳብ ቀመረህ፣ ንድፈ ሀሳቡ የማይሠራና እንደ አዲስ የማይቆጠር ሆኖ ሲገኝ የሀፍረት ስሜት ይሰማሃል። ዳሩ ግን ንድፈ ሀሳቡ ቢረከስም አንተ አልረከስክም! ቢያንስ ራስህን ለረጅም ጊዜ ሳታታልል ሁሉንም አጠናቅቀሃል። ስለአንተ ያለኝ እስተያየት ምንድ ነው? አንጀተ ቢስ ከሆኑት ሰዎች መካከል አንዱ ብትሆንም የምታምንበትን ነገር ወይም እግዚአብሔርን እስካገኘህ ድረስ ስቃይ የሚያደርሱብህን ሰዎች ቆመህ በፈገግታ የምትመለከት ነህ። እግዚአብሔርን ከአገኘኸው ትኖራለህ። ለረጅም ጊዜ ሲያስፈልግህ የቆየው የአየር ለውጥ ነው። መሰቃየትህም ይሄን ያህል ክፉ አይደለም። ትንሽ ተሰቃይ! ኒኮላይ ስቃይን በመሻቱ ምናልባትም ትክክል ነው። ማመን እንዲህ ቀላል እንዳልሆነ ባውቅም ሲበዛ ብልህ አትሁን፤ ዝም ብልህ ራስህን ለሕይወት አላልፈህ ስጥ! ሕይወት ራሱ ተሽከሞ ይወስድህና በሁለት እግሮችህ ያቆምሃል። ገና ብዙ የሕይወት አመታት እንደሚጠብቁህ አምናለሁ። የምናገረውን ሁሉ ሽምድጄ እንደምተፋው የሰበካ ቃል አድርገህ እንደምትቆጥረው አውቃለሁ። ምናልባትም ወደፊት ታስታውሰው ይሆናል፤ አንድ ቀን ይጠቅምህ ይሆናል፤ በዚህም ምክንያት ነው አሁን የማነጋገርህ። አርሂት ብቻ መግደልህ ምናልባትም ሽጋ ይመስለኛል። ሌላ ንድፈ ሀሳብ ላፍልቅ ካልክ ሺህ ጊዜ የገፋ ድርጊት ልትፈፅም በቻልክ ነበር! ምናልባትም አምላክን ማመስገን ይኖርብሃል። እንዴት ታውቃለህ? ምናልባትም እግዚአብሔር ለሆነ ነገር አስቀምጦህ ይሆናል። ልቡናህን ሰፋ አድርገህ ኖርህትን መቀነስ ይኖርብሃል። ወይስ ደግሞ ወደፊት የሚጠብቅህ ታላቅ ተግባር ነው የሚያስፈራህ? ፍራቻህ ያ ከሆነ አሳፋሪ ነው። እንዲህ አይነት እርምጃ እስከወሰድክ ድረስ ወኔህ መጋል አለበት። ይሄ የፍትሕ ጥያቄ ነው። ስለዚህ ፍትሕ የሚጠይቀውን አድርግ። እምነት እንደሌለህ አውቃለሁ፤ ቃሊን እስከተቀበልክ ድረስ ግን ሕይወት ራሱ ያግዝሃል። ጊዜው ሲደርስ አንተ ራስህ ሕይወትን ትወዳታለህ። በአሁኑ ደረጃ የምትፈልገው አየር ነው - አየር! አየር! አየር!’

ራስኩልኒኮቭ በመገረም ‘አንተ ማን ነህ? ትንቢት የምትነግረኝ ምን አይነት ነቢይ ብትሆን ነው?’ እያለ ጮኸ።

‘እኔ ከሕይወት ምንም የማልጠብቅ ሰው ነኝ። ስሜት ያለኝና የማዝን፣ አንድ ወይም ሁለት ነገሮችን የማውቅ፣ ከሕይወት ግን ምንም የማልጠብቅ ሰው ነኝ። ይሁንና፣ አንተ ለየት ትላለህ። ባክኑህ እንዳትቀር እንጂ እግዚአብሔር ሕይወት ሰጥቶህል። ራስህን ከተለዩ ሰዎች ጋር ተመድበህ ብታገኘውሰ? እንደአንተ አይነት ፅናት ያለው ሰው የሚያጣው

ምቶት እንደሚያስጨንቀው እርግጠኛ ነኝ። ከሰው ሳትገናኝ ለረጅም ጊዜ ብትቆይ ምናለበት? ጥያቄው ከጊዜ ጋር ሳይሆን ከራሱ ጋር የተያያዘ ነው። ፀሐይ ሁንና ሁሉም ሰው ያይሁል። ምን ያስቅላል? እንድትወደኝ የምጥክር መስሎ እንደታየህ እርግጠኛ ነኝ። ምናልባትም ዝም ብለህ ቃሌን እንዳለ ባትወስድ ይሻላል፤ ምናልባትም መቼም ሳታምነኝ ትችላለህ፤ እንዲህ አይነት ሰው መሆኔን አልክድም። እኔ ሐቀኛ ሰው መሆኔን ወይም አለመሆኔን ግን አንተ ራሱ ፍረደው።

‘ግን መቼ ነው ልታስረኝ ያስብኩው?’

‘ለአንድ ወይም ሁለት ቀን እንድትዘዋወር ልፈቅድልህ እችላለሁ። ወዳጄ ልቤ - አስብበት። ለእግዚአብሔር ፀሎት አድርስ። ለአንተ የሚጠቅምህ መሆኑን አስታውስ። እኔም የማረጋግጥልህ ይሄንኑ ነው!’

ራስክልኒኮቭ ያልተለመደ ፈጥታ እያሳየ ‘ጥፋ ብጠፋስ?’ ብሎ ጠየቀ።

‘ጥላሆን አትጠፋም። አንድ አርሶ አደር ጥሎ ሊጠፋ ይችላል፤ የሌላውን ሀሳብ አንግበው የሚያገበድዱ የዘመኑ ተራማጆች ሊጠፉ ይችላሉ፤ እንደነዚህ አይነት ሰዎች የነገርካቸውን ነገር ይዘው እስከቀሪው ሕይወታቸው ድረስ ሙጭጭ የሚሉ ናቸው። አንተ ግን በያዝኩህ ሀሳብ ከእንግዲህ ስለማታምንበት ምን አንግበህ ነው የምትጠፋው? ጠፍተህ የምታገኘው ምን ነገር አለ? ጠፍቶ መኖር እጅግ አስቀያሚና አስቸጋሪ ነገር ነው፤ ከምንም በላይ የሚያስፈልገህ ሕይወት፤ የተወሰነ አቋምና ተስማሚ አየር ናቸው- ታዲያ ከዚያ ሆነህ የፈለግኸውን አየር ማግኘት ትችላለህ? ከእኛ ተለይተህ አይሆንልህም። ጨለማ ቤት ውስጥ ብወረውርህ አንድና ሁለት ወር፤ ወይም ግፋ ቢል ሶስት ወር ትቆይና ያልከህን ሁሉ አስታውስህ አንተ ራሱ ወደእኔ ትመጣለህ። ከመምጣትህ ከአንድ ሰአት በፊት ግን የእምነት ቃል ለመስጠት መምጣትህን አታውቅም። በመጨረሻ ላይ የመጣው ይምጣ ብለህ ስቃይን ለመቀበል እንደምትወስን እገምታለሁ። የምነግርህን ለጊዜው ባታምንም ወደፊት ትደርስበታለህ። ወዳጄ ልቤ - መስቃየት ትልቅ ነገር ነው። እኔን አትመልከተኝ። ወፍራም እንደሆንኩ ባውቅም ያ ቁብ የለውም። ከመስቃየት አንድ ነገር እንደሚገኝ አውቃለሁ። በዚህ ረገድ ኒኮላይ ትክክል ነው። ስለዚህ ወዳጄ ልቤ - ጥላህ አትጠፋም።’

ራስክልኒኮቭ ብድግ ብሎ ባርኔጣውን እንደያዘ ፖርፊሪ ከመቀመጫው ተነሳ።

‘በዛሬው እለት የእምነት ቃሌን እንደሰጠህ ቆጥረህ አትሂድ። የምትገርም ሰው ስለሆንክ ያዳመጥኩህ ተገርሜ ነው። ያመንኩልህ ነገር እንደሌለ አስታውስ’ በማለት ራስክልኒኮቭ ፈርጠም አድርጎ ተናገረ።

‘በሚገባ አውቃለሁም፤ አስታውሳለሁም። መንቀጥቀጥህ ያስገርማል። ወዳጄ ልቤ - አይዘህ። እንደፈለግኸው ይሆናል። ትንሽ ተዘዋወር፤ ብዙ እንድትዘዋወር እድል እንደማልሰጥህ ግን አትዘንጋ። ያም ሆነ ይህ አንድ ውለታ እንድታደርግልኝ እጠይቅሁለሁ’ ካለው በኋላ ድምፁን ዝቅ አድርጎ እንዲህ ሲል ተናገረ፡- ‘አድርግልኝ ብሎ መጠየቁ ባያመችም አቢይ ጉዳይ ነውና በጥብቅ ሳሳሰብህ እወዳለሁ። በሚቀጥሉት አርባ ሰአታት ውስጥ ሁሉንም ነገር በተለየ መንገድ ለመጨረስ ከወሰንክ ፍሬ ነገሮችን የያዘ ትንሽ ማስታወሻ ብትተውልኝ ደስ ይለኛል። የምፈልገው ከሁለት መስመር ያልበለጠ ሲሆን፤ በተለይ ደግሞ የድንጋዩን ነገር መጥቀስ እንዳትረሳ። እንደዚያ ቢሆን ይሻላል። በል ደህና ሁን!’

ፖርፊሪ ራስክልኒኮቭን ሳለማየት እየሞከረና ጎንበስ ቀና እያለ ከክፍሉ ወጣ።

ራስክልኪህን ደግሞ ፖርፊሪ መንገዱን ዘልቆ ከእይታ ውጭ ይሆናል ብሎ እስከገመተበት ሂዞ ድረስ ወደመስኮቱ ተጠግቶ እየተቅበጠበጠ ጠቢቃና በፍጥነት ክፍሉን ለቀቀ።

በተቻለ ፍጥነት ስቪድራሎቭን ለማግኘት ጓግቷል። እርሱ ራሱ ከማያውቀው ሰው ምን ማግኘት እንደሚችል ባይገባውም ያ ሰው እርሱን የመቆጣጠር ሀይል ያለው ይመስላል። ይሄን ከተገነዘበ በኋላ አደብ ሊገዛ ካለመቻሉም በላይ ጊዜው እየደረሰ ነው።

በዝው ላይ እያለ ስቪድራሎቭ ፖርፊሪን ለማነጋገር ሄዶ ነበር ወይ የሚለው ጥያቄ አስጨነቀው። ከፖርፊሪ ጋር ያደረገውን ግንኙነት በዝርዝር አስታውሶና ጥያቄውን በጥንቃቄ አሳለሙ አልሄደም ከሚል ድምዳሜ ላይ ደረሰ።

እስካሁን ባይሄድም ወደፊት ይሄድ ይሆን የሚል ጥያቄ ተቀረፀበትና ለጊዜው እንደማይሄድ እርግጠኛ ሆነ። ለምን የሚለውን ጥያቄ ግን መመለስ አልቻለም፤ መመለስ ቢችልም እንኳን በአሁኑ ደረጃ ጊዜ ማባከን ሆኖ ተሰማው። ይሄ ሁሉ እያስጨነቀው ግን ያልተጨነቀ ይመስላል። የሚገርመው ነገርና ማንም ሊያምኑው የማይችለው የአሁኑም ሆነ የወደፊቱ ሁኔታው ብዙም ያስጨነቀው አለመምሰሉ ነው። ያስጨነቀው ሌላ ጉዳይ ነው - በይበልጥ አንገብጋቢ የሆነ ነገር፤ በቅፅበት ሊያሟላው የሚገባና እርሱን ብቻ የሚመለከት ጉዳይ። በቅርቡ ከሰሩት ቀናት ጋር ሲነፃፀር ዛሬ አእምሮው በተሻለ ሁኔታ ቢሠራም ሞራሉ ከፋኛ እንደወደቀ ተሰማው።

ያ ሁሉ ነገር ከደረሰበት በኋላ እነዚህን ጥቃቅን ጉዳዮች ለመወጣት መመከሩ ፋይዳ ይኖረዋል? ለምሳሌ ያህል ስቪድራሎቭ ወደ ፖርፊሪ እንዳይሄድ መከላከል፤ ስቪድራሎቭን የመሰለ ሰው ፊልን አግኝቶ ለመረዳት መመከሩና ጊዜ ማባከኑ ምን ይጠቅማል?

ሐሳቡን በማውጣትና በማውረድ ተሰላች!

እንዲያም ሆኖ እንኳን የሆነ አዲስ ነገር፤ መመሪያ፤ ወይም ደግሞ የማምለጫ መንገድ ለማግኘት የጓዘ ይመስል ስቪድራሎቭን ለማየት ተጣደፈ። ባህር ውስጥ የሚሰጥሙ ሰዎች ሕይወታቸውን ለማትረፍ የማይሞክሩት ነገር የለም! ሁለቱን ያገናኛቸው እጣ ነው ወይስ ደመ ነፍስ? ምናልባት ተዳክሞና ተስፋ ቆርጦ ይሆን። ምናልባት የሚፈልገው ስቪድራሎቭን ሳይሆን ሶንያን ይሆን? በአሁኑ ሰአት ግን ለምን ወደሶንያ ይሄዳል? በድጋሚ እንድታገለግለት ለመማፀን ነው? ከዚህም በተጨማሪ በርሱ አስተሳሰብ ሶንያ የምትወገዝ ሆና ሰላገኛት በዚያ ሰአት ሊያያት አልፈለገም። ምናልባትም ስቪድራሎቭን አግኝቶ ምን አይነት ሰው እንደሆነ ለመረዳት መመከሩ ይሻላል። ሊያገኘው ከፈለገ መሰነባበቱን ደግሞ ልቡናው ያውቀዋል።

ሁለቱን አንድ የሚያደርጋቸው ምን የጋራ ባህር ይኖራል? ሁለቱም የፈፀሙት ግድያ አንድ አይነት አይደለም። ያ ሰው በጣም ከይቢ፤ ርካሽና ብልጣ ብልጥ እንደሆነ ብዙ ተነግሮለታል። ለማርሜላዶቭ ልጆች በሳ መስራቱ ባይካድም የተደበቀ አላማውን ማን ያውቃል? ሰውዬው የተንኮል እቅዶችን አያጣም።

ከአእምሮው ሊያስወጣው በጣም ቢሞክርም በዚያን ሰአት ራስኩልኒኮቭን ጨምድዶ የያዘው ሌላ ሀሳብ ነበር። ስቪድራሎቭ የሚከታተለውና ምስጢሩን ያወቀበት፤ ከዚያም በላይ እሁቱንም ያጠመደበት መስሎ ይታየዋል። ይህን ማድረጉ ከሞላ ጎደል ባያጠራጥርም ምስጢርህን ደርሼበታለህና እህትህን ባትሰጠኝ ጉድ አፈላለሁ ቢለውስ?

ተኝቶ ሳለ እንኳን ያስጨንቀው የነበረው ይህ ሀሳብ፤ በአሁኑ ሰአት ወደስቪድራጋሎቭ እያመራ ባለበት ወቅት ያስቃየውን ያህል አሳስቃየውም ነበር። በንዴት እንዲጠፍ አደረገው። በመጀመሪያ ደረጃ ነገሩን ያወሳሰበውና ምስጢሩን ለዳንያ ለመንገር የሚያስገድደው መሰለው። በሁለተኛ ደረጃ ደግሞ ዳንያ አጉል እርምጃ እንዳትወስድ ራሱን መሰዋት እንዳለበት ገመተ። የደብዳቤውስ ሁኔታ? በዚያን እለት ጧት ዳንያ ደብዳቤ ደርሷታል። ፒተርስበርግ ውስጥ ደብዳቤ ከማን ሊደርሳት ይችላል? ምናልባት ከሐዚን? ራዝምኪን ሁኔታውን እየተከታተለው ቢሆንም የሚያውቀው ነገር ስለሌለ ምስጢሩን ቢነግረውስ? ራስኮልኒኮቭ በመንገሽገሽ አሳሳለ።

ወጣም ወረደ በተቻለ ፍጥነት፤ ከስቪድራጋሎቭ ጋር መገናኘት እንዳለበት ወሰነ። ዋናውን ነጥብ እንጂ ዝርዝሩን ነገር ከዚህ ላይ ማውሳቱ ባያስፈልገውም የስቪድራጋሎቭ ውጥን ዳንያን ማጥመድ ከሆነ መጪውን ማን ያውቃል?

ባለፈው ወር የደረሰበት ከስተቶች ራስኮልኒኮቭን ከፉኛ ሰላዳክሙት እንደዚህ አይነት ጥያቄዎች በአእምሮው በተመላለሱ ቁጥር ተስፋ በቆረጠ ሁኔታ የሚሰጠው መልስ 'አላውቀውም፤ እገድለዋለሁ' የሚል ነው። መንፈሱ ላሽቋል፤ ወዴት አቅጣጫና ከየትኛው ስፍራ እንደሚሄድ ለማሳሰል ሲል ከመሀል መንገድ ላይ ቆመ። ከተነሳበት የገበያ ስፍራ አጠገብ ከሚገኘው አደባባይ አልራቀም። ከአደባባዩ በግራ በኩል ያለው ሕፃን ሁለተኛው ፎቅ ምግብ ቤት ነው። የምግብ ቤቱ መስኮቶች ተከፍተዋል፤ የሚተላለፉትን ሰዎች በመስኮቶቹ በኩል በማየት መገመት እንደሚቻለው ምግብ ቤቱ ተጨናንቋል። በሙዚቃ መሣሪያዎች የታጀበ ዘፈንና የሴቶች ድምፅ ጎሳ ብሎ ይሰማል። ወደዚህ አደባባይ ለምን እንደመጣ ተገርሞ ለመመለስ ሲል ስቪድራጋሎቭ ፒፓ ለጉሞ በጥግ በኩል መቀመጡን በአንደኛው መስኮት በኩል በኢጋጣሚ ተመለከተ። ኢጋጣሚው ከማስገረም አልፎ አስደነገጠው። ስቪድራጋሎቭ አድፍጦ ተከታተለው፤ ከመታየቱ በፊት ተነስቶ ቦታ ለመለወጥ መሞከሩ ራስኮልኒኮቭን ትዝብት እንዲወስድ አደረገው። ወዲያውኑም በአንድ በኩል በቆረጣ እይታ እየተከታተለው፤ በሌላ በኩል ደግሞ ሌላ ነገር በመመልከት ላይ ያተኮረ በማስመሰል ሰውዬውን እንዳለየ ሆነ። ልቡ ከፉኛ ይመታ ገባ። በእርግጥም ደግሞ ትክክለኛ ነበር፤ ስቪድራጋሎቭ ሳለመታየት ሞክሮአል። ፒፓውን ከአፉ አውጥቶ ብድግ በማለት ራሱን ሊደብቅ ሲል ራስኮልኒኮቭ አይቶ እንደሚከታተለው ተገነዘበ። የአሁኑ ሁኔታ ራስኮልኒኮቭ በከፍሉ ውስጥ ተኝቶ እያለ ለመጀመሪያ በተያዩ ጊዜ ከነበረው ጋር ይመሳሰላል። እየጎሳ የሄደ ምስጢራዊ ፈገግታ በስቪድራጋሎቭ ፊት ላይ ተነበበ። አንዱ ሌላውን አይቶ እንደሚከታተለው ሁለቱም ተነቃቁና ስቪድራጋሎቭ ከት ብሎ ሳቀ።

‘ከፊለግህ ና እዚህ ነኝ’ ሲል በመስኮት በኩል ጮኸ።
ራስኮልኒኮቭ ወደምግብ ቤቱ አመራ።

ነጋዴዎች፤ የመንግስት ሰራተኞችና ሌሎች ሰዎች ወንድ አዝማሪ እያዘናናቸው ሻይ ከሚጠጠቡት ሰፊ የምግብ አዳራሽ ጎን ካለች ጠባብ ክፍል ውስጥ ስቪድራጋሎቭን አገኘው። ከሆነ ቦታ የሚወጣ የክረንጣ ድምፅ ይሰማል። ከስቪድራጋሎቭ ጠረጴዛ ላይ የተከፈተ የወይን ጠጅ ጠርሙስና የተጋመሰለት ብርጭቆ ጉብ ብለዋል። በከፍሉ ውስጥ አነስተኛ የሙዚቃ መሣሪያ የያዘ ልጅ፤ ሰረዝ ያለበት ቀሚስ ለጥላና ባለ ሪብን ባርኔጣ

አድርጋ በሙዚቃው እየታረገች ባልተገራ ድምጿ የባሕል ዘፈኑን የምታሰነካው ገንጮቿ ፍም የመሰሉ የአሰራ ስምንት አመት ልጃገረድ ይታያሉ።

ራስኮልኒኮቭ ወደክፍሉ እንደገባ 'ይበቃሻል!' በማለት ስቪድሪጋሎቭ አዝማሪዋን አቋረጣት።

አዝማሪዋ ወዲያውኑ መዝፈኑን ተወችና ትህትና በተላበሰ አኳኋን ቆመች። ዘፈኗን ያስነካችውም ይሄው ትህትና ከፈቷ ላይ እየተነበበ ነበር።

'ፊሊፕ - ብርጭቆ አምጣ!' እያለ ስቪድሪጋሎቭ ተጣራ።

'አመሰግናለሁ! እኔ ግን ወይን ጠጅ አልጠጣም' ሲል ራስኮልኒኮቭ መለሰ።

'እንደፈለግህ። ለአንተ አይደለም ያዘዝቱት። ካትያ ጠጪና ለዛሬ ስለሚበቃኝ መሄድ ትችያለሽ።' አለ ወደ አዝማሪዋ እየተመለከተ።

አንድ ብርጭቆ ቀዳሳትና ቢጫ ኖት አወጣ። ሲቶች ብዙውን ጊዜ እንደሚያደርጉት ሁሉ ጊዜ ሳታባክን በአንድ ትንፋሽ ጭልጥ አደረገችና ገንዘቡን ወሰደች። ስቪድሪጋሎቭ በመኮሳተር የሰጣትን እጁን ሳመችና የሙዚቃ መሳሪያ የያዘው ልጅ እየተከተላት ከክፍሉ ወጣች። ሁለቱም ቢሆን ከመንገድ ተጠርተው የመጡ ነበሩ። ስቪድሪጋሎቭ ፒተርስቡርግ ውስጥ ገና ሳምንት ባይሞላውም ከበሬታ እያተረፈ ነው። አስተናጋጁ ፊሊፕ አቤት ወዴት የሚል 'ጥሩ ጓደኛ' ሆኖለታል። ወደምግብ አዳራሹ የሚያመራው በር ስለሚቆለፍ ስቪድሪጋሎቭ በዚህ ክፍል ውስጥ እየተዘናና ሙሉ ቀን ይውላል። ምግብ ቤቱ ከርካሽነቱ ብዛት ይከረፋል።

'ወደአንተ ክፍል እየተጓዝቱ ነበር። ግን በሆነ ምክንያት ገበያውን ትቼ ወደአደባባይ አመራሁ። ለምን እንዳመራሁም አላውቅም። ብዙውን ጊዜ ከገበያው ስፍራ ወደቀኝ እታጠፋለሁ። የአንተ ቤት ያለው ደግሞ በዚህ አቅጣጫ አይደለም። አደባባይን ትቼ ለመመለስ ስል አየሁ። የሚገርም ነው!' በማለት ራስኮልኒኮቭ ተናገረ።

'ተአምር ነው ብለህ ለምን በግልፅ አትናገርም?'

'ምናልባትም አጋጣሚ ሊሆን ስለሚችል ነዋ።'

'ምን አይነት ሰዎች ናችሁ!' እያለ ስቪድሪጋሎቭ ከት ብሎ ሳቀና እንዲህ ሲል ቀጠለ፡ 'ከልባችሁ ተአምር በመኖሩ ብታምኑም በይፋ አትቀበሉም። አሁንም ቢሆን አጋጣሚ ሊሆን ይችላል አልኩኝ። ወዳጄ ልቤ - የራሳችሁን እምነት ለመግለፅ ሲሆን ፈሪዎች ናችሁ። አንተን ማለቱ አይደለም። የራስህ አቋም ያለህና በዚህም የማታፍርበት መሆኑን አውቃለሁ። ልቀርብህ የፈለግሁበትም ምክንያት ይሄው ነው።'

'ሌላ የምትለው አለህ?'

'ያልኩት አይበቃም?'

ስቪድሪጋሎቭ በማግኘት ብርጭቆ ወይን ጠጅ ለብ ብሎታል።

'የራሴ አቋም ያለኝ ሰው መሆኔን ከማወቅህ በፊት ልታነጋግረኝ መጥተህ የነበረ 'ይመስለኛል' አለ ራስኮልኒኮቭ።

'የዚያን ጊዜው ጉዳይ ለየት ያለ ነው። እያንዳንዱ ሰው የራሱ አሠራር አለው። ተአምርን በተመለከተ ሳለፉት ሁለትና ሶስት ቀናት እንቅልፍ ላይ እንደነበርክ ልነግርህ እችላለሁ። ስለዚህ ምግብ ቤት ግን እኔ ራሴ የነገርኩህ ስለሆነ ወደዚህ መምጣትህ ተአምር

አያለኝም። ስፍራውንና መቼ ወደዚህ እንደምመጣ፣ አንተም የትና መቼ እንደምትመጣ ነግራለሁ። አታስታውስም?

‘የማስታውስ አይመስለኝም’ ሲል ራስክልኒኩሽ በመገረም መለሰ።

‘እኔ አምኗለሁ። ከእንዴም ሁለቱ ነው የነገርኩህ። አድራሻው አእምሮህ ውስጥ ስለተቀረበ ሳታውቀው አቅጣጫህን ይዞ ወደዚህ መጥተህል ማለት ነው። በዚያን ሰዎች ሰነጋጋርህ የተረዳኸኝ አልመስለኝም። የባጥ የቆጡን ትቀባጥራለህ። ፒተርስበርግ ውስጥ እየሄዱ ብቻቸውን የሚያወሩ ሰዎች በብዛት እንዳሉ አምኜበታለሁ። የቀውሶች ኩነት ነች። በሳይንስ የተራመድን ቢሆን ኖሮ ሐኪሞቻችን፣ የሕግ ባለሙያዎቻችንና ፈላስፎቻችን እዚሁ ፒተርስበርግ ሆነው ጠቃሚ ምርምር ባካሄዱ ነበር። ያልተለመዱ፣ የሚከብዱና የሚያሳዝኑ ነገሮች በሰው አእምሮ ላይ ተፅእኖ የሚያሳድሩበት ፒተርስበርግን የመሰለ ቦታ አታገኝም። አየር ንብረቷ ብቻ የሚያሳድረውን ተፅእኖ ገምት። ከዚህም በተጨማሪ የሩስያ የአስተዳደር ማእከል ስለሆነች በሁሉም ነገር ውስጥ ትንፋሳቸውን አሁን ለማለት የምፈልገው ግን ያን አይደለም። ልነግርህ የምፈልገው አንተ ሳታውቀው ለብዙ ጊዜ የተከታተልኩህ መሆኔን ነው። ከቤትህ በምትወጣ ጊዜ አንገትህን ቀና አድርገህ ትሄዳለህ። ሀያ እርምጃ ያህል ከተጓዝክ በኋላ ደግሞ አንገትህን ትደፋና በኋላ በኩል እጆችህን ታጣጥፋለህ። አይንህን ብትገልጥም ከፊት ለፊትም ሆነ ከግራና ከቀኝ ምንም ነገር እንደማታይ ግልፅ ነው። ከዚያ በኋላ ከንፈሮችህን እያላወሰክ ለራስህ ታወራለህ። አልፎ አልፎም አንደኛውን እጅህን ታላቅቅና በአእምሮህ የቋጠርኩውን መናገር ትጀምራለህ። በመጨረሻም መሀል መንገድ ላይ ለረጅም ጊዜ ትቆማለህ። ይሄ ለአንተ ጥሩ አይደለም። ከእኔ በተጨማሪ በሌሎች ሰዎች አይን ውስጥ ልትገባ ከመቻልህም በላይ ከአላማህ ጋር አብሮ አይሄድም። በእርግጥ እኔን የሚያገባኝ ጉዳይ አይደለም፤ መፍትሔ ልሰጥህ እችላለሁ ብዬም አልገምት፤ ምን ማለቴ እንደሆነ ግን ትረዳልኝለህ፤ አይደለም እንዴ?’

‘በምስጢር እየተከታተሉኝ እንደሆነ ታውቃለህ?’ በማለት ራስክልኒኩሽ ትክ ብሎ እየተመለከተው ጠየቀ።

ስቪድሪጋሎቭ ደግሞ በአባባሉ የተገረመ ይመስል ‘የማውቀው ነገር የለም’ ብሎ መለሰ።

ራስክልኒኩሽ ግንባሩን ቋጠረና ‘እንደሱ ከሆነ ብቻዬን ተውኝ’ ሲል አጉረመረመ።

‘ጥሩ፣ ብቻህን እንተውህለን።’

‘ኩጥቂት ደቂቃዎች በፊት ከመንገዱ ላይ ሆኜ በመስኮቱ በኩል ስመለከት ከእኔ ለምን ለመደበቅ እንደሞከርክ ብትነግረኝ ይሻላል። ለመጠጣት አዘውትረህ ወደዚህ የምትመጣ ከሆነና ከእንዴም ሁለቱ ወደዚህ መጥቼ እንድንገናኝ ከጠየቅኸኝ እኔ ሳላይህ ቦታ ለመቀየር ለምን ፈለግህ?’

‘ቂ - ቂ! ከበሩ ላይ ቆሜ አጂተ አይንህን ጨፍኳ ከፎቴው ላይ ተጋድመህ እያለ ሳትተኛ የተኛህ ለመምሰል ለምን ሞከርክ? እኔም በሚገባ ታገዘህለሁ።’

‘እንደምታውቀው ሁሉ በቂ ምክንያት ሊኖረኝ ይችላል።’

‘መቼም የማታውቀው ቢሆንም እኔም ምክንያት ሊኖረኝ ይችላል።’

ራስክልኒኩሽ ቀኝ እጁን ጠረጴዛው ላይ አስደግፎ አገጨን እያሻሸ ስቪድሪጋሎቭን

ትክ ብሎ ተመለከተ። ሁልጊዜም ይመሰገናል የነበረውን ፊቱን ለደቂቃ ያህል ገመገመ። ማስክ የሚመስል ልዩ ፊት ነው። ቀያይ ጉንጮችና ከንፈሮች፣ የበጨጨ ሂም፣ የሳፈረ ውብ ፀዢ ያለበት ነጭ ፊት። አይኖቹ ወደሰማያዊነት የሚያደሉና ጉች ጉች ብለው የበዙ ናቸው። በዚህ ውብ የሳልማሳ መልክ ላይ የጥላቻ ስሜት ይነበባል። ግሩም የበጋ ልብስ ለብሰዋል፤ በለበሰውም የሚኮራ ይመስላል። አንደኛው ጣቱ ከከበረ ድንጋይ በተሰራ ትልቅ ቀለበት ተውቧል።

‘አንተን እያሳሰልኩ ጊዜዬን ማባከን አለብኝ?’ በማለት ራስኩልኒኮቭ በድንገት ተነስቶ በንዴት እየተገነራደደ ተናገረና እንዲህ ሲል ቀጠለ፡- ‘ሰውን ችግር ላይ ለመጣል ከፈለግህ አደገኛ ልትሆን ብትችልም በአንተ የተነሳ ሕይወቴን አላመሰቃቅልም። አንተ እንደምታስበው ሳይሆን ስለእራሴ የማልጨነቅ መሆኔን ግልፅ ሳደርግልህ እወዳለሁ። አሁንም ቢሆን እሁቴን ለቀቅ የማታደርጋት ከሆነ፣ በቅርቡ የደረሰክበትን ምስጢር መጠቀሚያ በማድረግ ግቤን እመታለሁ ብለህ የምትገምት ከሆነ፣ እኔን ከማሳሰርህ በፊት እንደምገድለህ ለመንገር ወደዚህ መምጣቴን እንድታውቅልኝ እፈልጋለሁ። በከንቱ የምዝት አይደለህም፤ ቃሉንም እንደማላጥፍ የምታውቅ ይመስለኛል። ጊዜ ወርቅ ስለሆነና አሁን ካልተናገርክ ትንሽ ቆይቶ ሊዘገይ ስለሚችል ልትነግረኝ የምትፈልገው ነገር ካለ አሁኑኑ እንድትነግረኝ በሁለተኛ ደረጃ እጠይቃለሁ። ልትነግረኝ የቆጠርኩው ነገር መኖሩ ሁልጊዜ ይሰማኛል።’

ስቪድራጋሎቭ በመገረም እየተመለከተው ‘ጥድፊያው ምንድነው? የምትሄድበት ቦታ አለ እንዴ?’ ሲል ጠየቀው።

‘ሁሉም ሰው ጥሩ የመሰለውን ያደርጋል’ በማለት ራስኩልኒኮቭ ተከዘና ተሰላጭቶ መለሰ።

ስቪድራጋሎቭ ፊገግ አለና እንዲህ ሲል ተናገረ፡- ‘በግልፅ ለመናገር በአሁኑ ሰአት እንኳን አንተ ራሱ ከተፈታተንክን በኋላ የመጀመሪያ ጥያቄዬን ለመመለስ እምቢተኛ ሆንክ። ሁልጊዜ በአእምሮዬ የቆጠርኩት ነገር ያለ ይመስልሃል። በአንተ ደረጃ ሲታይ ይሄን ለምን እንዳሰብክ ለመረዳት አያዳግትም። ግን፣ ከአንተ ጋር መወዳጀት ስለምፈልግ መሳሳትህን እመንልኝ ብዬ አላስቸግርህም። በማሳመን የሚገኝ ጥቅም ከአለመኖሩም በላይ በተለየ አርእስት ላይ ከአንተ ጋር ለመወያየት እቅዱ ጭራሽ የለኝም።’

‘ታዲያ ከጥቂት ቀናት በፊት ለምን ፈለግኸኝ? ትከታተለኝ የነበርኩው አንተ አይደለህም?’

‘ትኩረት የምታጋብዝ አድርጌ ብቻ ነው የቆጠርኩህ። የሳቦኝ የሚገርመው ባህሪ ነው። ከዚህም በተጨማሪ በጣም ያተኮርኩበት ወጣት ሲት ወንድም በመሆንህና እርሷም ስለአንተ ብዙ ስለነገረችኝ ከፍተኛ ተፅእኖ ልታሳድርባት ትችላለህ ብዬ ገመትኩ። ለጥያቄህ መልስ ይሄ ብቻውን በቂ አይደለም? ይሁንና፣ ጥያቄህ ውስብስብና ለመመለስ ያስቸገረኝ መሆኑን አልደብቅም። ለምሳሌ ያህል ወደእኔ የመጣኸው አላማ ብቻ ኖርህ ሳይሆን እንድ አዲስ ነገር ለማወቅ ስለጓዝ ነው። አይደለም እንዴ?’ እያለ ስቪድራጋሎቭ ከምስጢራዊ ፊገግታ ጋር ግግሩን ቀጠለ፡- ‘ወደዚህ ለመምጣት ባዙር ውስጥ እያለሁ አዲስ ነገር ልትነግረኝ እንደምትችልና ከአንተ ጠቃሚ ነገር ለማግኘት እንደምበቃ ጠብቂ ነበር ብልህ ምን መልስ ትሰጣለህ? የቱን ያህል እንደምንሳሳት ተረዳህ።’

‘እኔ ለማግኘት የፈለግኸው ምን ነበር?’

‘ምን ለማለት እችላለሁ? የፈለግሁትን የማውቅ አይመስለኝም። ጊዜዬን በመላ በእንዴት አይነት የበሽቀጠ ምግብ ቤት ውስጥ እንደማሳልፍ ትመለከታለሁ፤ ምግብ ቤቱን መውደዴ ብቻ ሳይሆን እንደልቤ የምሆንበት ስፍራ ማግኘት አለብኝ። ለምሳሌ ያህል ያቺን ምስኪን ካቲያ አይተህታል? ከርሳም ወይም ቀላዋጭ ባልሆንም የምበላው ይህን ይመስላል’ አለና የሚያስጠላ የስጋና የድንች ትርፍራፊ ወዳለበት ስህን ጣቱን ቀሰረ። ‘በነገራችን ላይ ምግብ በልተህል? እኔ ትንሽ ስለቀመስኩ ሌላ አልፈልግም። መጠጥም ይበቃኛል። ሻምጋኝ ካልሆነ ወይን ጠጅ አልጠጣም፤ ያም ቢሆን አንዱ ብርጭቆ ያስመሸኛል። አሁን ያዘዝኩት እንዲያነቃቃኝ ብዬ ነው፤ ቀጠሮ ስላለኝ ነው በተለየ ስሜት ውስጥ ገብቼ ያገኘኸኝ። ከጥቂት ደቂቃዎች በፊት እንደሕፃን ልጅ ራሴን ለመደበቅ የሞከርኩት ችግር እንዳትፈጥርብኝ ስለሰጋሁ ነው። ግን እኮ አለና ሰአቱን አውጥቶ ተመለከተ። ‘አንድ ሰአት ከአንተ ጋር ማጥፋት እንደምችል እገምታለሁ። አሁን አስር ሰአት ተኩል ነው። የምሠራው ነገር ቢኖረኝ ኖሮ እንደምደሰት ታውቃለሁ። የመሬት ባለቤታት፣ የልጅ አባት፣ ፈረሰኛ መኮንን፣ ፎቶ አንሺ፣ ጋዜጠኛ ብሆን ኖሮ ሽጋ ነበር። እኔ ግን ሙያ ጨርሶ የለኝም። አንዳንድ ጊዜ በጣም አሰልቼ ይሆንብኛል። የሆነ አዲስ ነገር እንደምትነግረኝ እምነቴ የፀና ነው።’

‘አንተ ማነህ? ለምን ወደዚህ መጣህ?’

‘እኔ ማንኛ? ለምን አታውቅም? ከትልቅ ቤተሰብ ነው የተወለድኩት። በፈረሰኛ ጦር ውስጥ ለሁለት አመት አገልግሎ ለተወሰነ ጊዜ ከዚህ ከፒተርስቡርግ ተቀመጥኩ፤ ከዚያን በኋላ ሟቹ ሚስቴን አግብቼ ገጠር ኖርኩ። የሕይወት ታሪኬን ከዚያ ታገኘዋለሁ!’

‘ቀማርተኛ ሳትሆን አትቀርም።’

‘የካርታ አጭበርባሪ እንጂ ቀማርተኛ አይደለሁም።’

‘የካርታ ጨዋታ ላይ ታጭበረብር ነበር።’

‘አዎን።’

‘ታዲያ ዱላ ደርሶብህ አያውቅም?’

‘ለምን አያውቅም?’

‘እንደዚህ ከሆነማ ሰዎችን ለፍልሚያ እየጋበዝክ የመፈታተን እድሉ የነበረህ ይመስለኛል፤ ያ ደግሞ ለሰው ልጅ የሕይወት ደስታ ያገኛል።’

‘አንተን መቃወም ከአለመፈለጌ በተጨማሪ ከጥሩ የመፈላሰፍ ደረጃ የደረሰኩ አይደለሁም። ይሁንና፤ ወደዚህ የመጣሁት ለሴቶች ስል መሆኑን አልደብቅሁም።’

‘ሚስትህን ከቀበርክ መቼ ውሎ አደረና?’

ስቪድራጋሎቭ ግልፅነት ባልተለየው ሁኔታ ፈገግ አለና ‘ታዲያ ምንድነው? በዚህ አይነት መልኩ ስለሴቶች ማውራቴ ያስነቅፋል ብለህ እንደማትገምት ይሰማኛል። እንደዚያ ትገምታለህ?’ በማለት መልስ ሰጠ።

‘በርካሽ ባህሪ ውስጥ ስሕተት አገኛለሁ ማለትህ ነው?’

‘ርካሽ ባህሪ አልኸው? እንደዚያ ነው የምታስበው! ሴቶችን በአጠቃላይ በሚመለከት ራሴን ግልፅ ባደርግ ይሻላል። ለመወያየት በሚያስችል ጥሩ ስሜት ላይ አገኛለሁ። እስቲ ንገረኝ - ራሴን ለምን አባቱ ብዬ አቅባለሁ። እየወደድኩ እስከሆነ ድረስ ለምን ሴቶችን አርቃለሁ? አለማራቁ ቢያንስ ስራ እንዳልፈታ ያደርገኛል።’

‘በዚህ ከተማ ውስጥ ተስፋህ የተመሠረተው በርካሽ ነገር ላይ ብቻ ነዋ?’

‘ታዲያ ምንድነው? ነገሩ ርካሽ ነው እንበል። እንደዚያ ከሆነ ርካሽ ነገር በአእምሮህ ውስጥ ያለ ይመስላል። ይህ ርካሽ ነገር ቋሚነት ያለው፣ ፈጠራን ሳይሆን ተፈጥሮን መሠረት ያደረገ ምንጊዜም በደምህ ውስጥ የሚኖር፣ አንዴ ከተቀጣጠለ ለረጅም ጊዜ የማይዳፈን ነው። ራሱን የቻለ ሙያ አይደለም እንዴ?’

‘ምኑ ነው ያስደሰተህ? በሽታ ነው፤ ከበሽታም አደገኛ በሽታ።’

‘መናገር የፈለግኸው ይሄን ነው? እንደማንኛውም ነገር ልኩን ካለፈ በሽታ እንደሚሆን እስማማለሁ። ይሁንና በመጀመሪያ ደረጃ ምን አይነት ሰው መሆንህ፣ በሁለተኛ ደረጃ ደግሞ መጠን መጠበቅህ ወሳኝነት አላቸው። መጥፎ ሀሳብ ሊሆን ቢችልም ምን ይደረጋል? ጭንቅላትን በጥይት በርቅሶ ከመጣል በስተቀር።’

‘እእምሮህን በርቅሶ የመጣል አቅሙ አለህ?’

ስቪድራጋሎቭ ተንገሽግሽ መልስ ላለመስጠት አየሞከረ ‘በፈጠረህ አምላክ ስለዚህ አታውራ’ በማለት ድንፋታው ሁሉ ጠፍቶና መልኩ ተለዋውጦ ቅዝቃዛ እያለ ተናገረ። ‘ከፍተኛ ድክመት ስለሰጠኝ ሞትን እጅግ እፈራለሁ። በእግዚአብሔር ስራ ገብቼ መመራመር የምወድ ሰው እንደሆንኩ ታውቃለህ?’

‘የሚሰትህ መንፈስ መጣብህ እንዴ?’

‘በፈጠረህ አምላክ አታንሳብኝ! በፒተርስበርግ ቆይታዬ እስካሁን ድረስ ተመልሶ አልመጣብኝም። ገህም ይግባ!’ አለና ሳይታሰብ በብስጭት ጮኹ። ‘ስለሌላ ብናወራ ይሻላል። ጊዜ ስለሌለኝ አብረን ብዙ አንቆይም እንጂ አንድ ነገር አጫውትህ አበር።’

‘ምንድነው የምታጫውተኝ? የሴት ጉዳይ?’

‘አዎን ስለሴት ነው።’

‘ግን ከማንገሽሽኸ የተነሳ ጉዳት አያመጣብህም? ለመተው አቅም አነሰህ?’

‘ስለአቅም ታወራለህ እንዴ? ቂ - ቂ - ቂ! እንዲህ እንደሚሆን ቀደም ብዬ ባውቀውም የአሁኑ አባባልህ እንዳስገረመኝ መናገር አለብኝ። ስለርካሽ ባህሪና ስነውበት ታወራልኛለህ! በሀሳብ የምትጓዝ ነህ! ይሄ ሁሉ መሆን ያለበት ቢሆንም በተጨማሪው ሕይወት ውስጥ ሲያጋጥምህ ትገረማለህ። የምትሰብ ግለሰብ ስለሆንክ ጊዜ በማጣቴ አዝናለሁ!’

‘ምን አይነቱ ገረኛ ነው!’ ሲል ራስኩልኒኮቭ ተንገሽግሽ ተናገረ።

‘ኸረ ገረኛ አይደለህም!’ በማለት እየሳቀ መለሰ። ‘ይሁንና አልከራከርም። ገረኛ ለሆን እችላለሁ። ሌላውን እስካልነዳ ድረስ ትንሽ ጉራ ቢነዛ ምናለበት? ገጠር ከሚስቴ ጋር ስለቆየሁ እንዳንተ አይነት የተማረና የሚሰብ ሰው ሳገኝ መወያየት በጣም ያስደስተኛል። ከዚህም በላይ ግማሽ ብርጭቆ ወይን ጠጅ ስለጠጣሁ በመጠኑ ራሴ ላይ ወጥቶአል። ባልናገረውም በጣም የገፋፋኝን አንድ ጉዳይ እምቄ ይዠጥላሁ’ ካለ በኋላ ‘ወዴት ነው የምትሄደው?’ ሲል ስቪድራጋሎቭ በድንገት ተደናግጦ ጠየቀ።

ራስኩልኒኮቭ ለመነሳት እየዳዳው አበር። ትካዜው፣ የአየር እጥረትና አለመመቻቱ ስለተደራረቡበት በመምጣቱ አነሰ። በአለም ላይ ከሚገኙት ከማይረቡና ከረከቡ ሰዎች መካከል ስቪድራጋሎቭ ቀንደኛው እንደሆነ ተገነዘበ።

‘በፈጠረህ አምላክ ተቀመጥ! ትንሽ ተጫወት!’ እያለ ሰቪድራጋሎቭ ተማፀኑ። ‘ሻይ ልዘዝልህ ትንሽ እንጫወት። ስለራሴ መደስኩኝ ትቼ ሌላ ነገር ልንገርህ። ሴት እንዴት ልታድኑኝ እንደሞከረኝ እንዳጫወትህ ትፈልጋለህ? ይህች ሴት የአንተ እህት ስለሆነች ለመጀመሪያ ጥያቄህ መልስ ይሆንሃል። ታዲያ ላጫወትህ? ጊዜውንም ለመግፋት ይረዳል።’

‘ቀጥል! ተስፋ የማደርገው ግን....’

‘አትጨነት! እህትህ በእንደኔ አይነቱ መጥፎና ርካሽ ሰው ልብ ውስጥ ያላት ስፍራ ከበሬታ የተሞላበት እንጂ ሌላ አይደለም።’

በቪድሪጋሎቭ ንግግሩን ቀጠለ፡- በዚህ ከተማ ውስጥ በእዳ ምክንያት መታሰራን ሳታውቅ አትቀርም። ብዙ ገንዘብ ተበድራ የመክፈል አቅሙም አልነበረኝ። ሚስቴ ከዚያ ማጥ እንዴት እንዳወጣችኝ በዝርዝር መናገሩ አስፈላጊ አይደለም። አንዳንድ ጊዜ ሴት ሀሊናዋን እስከሞትሰት ድረስ የቴን ያህል እንደምታፈቅር ታውቃለህ? የተማረች ባትሆንም ሐቀኛና ብልህ ሴት አበረች። ከብዙ አስከፊ ውጣ ውረድ በኋላ ይህች ቀናተኛ ሴት በጋብቻ ሕይወታችን ውስጥ አክብራ የያዘችውን ስምምነት ከእኔ ጋር ለማድረግ ቃል ገባች። በእድሜ ከእኔ በጣም መብለጧና ሁልጊዜ ቃሏን ማክበሯ ትልቁ ነጥብ ነው። እኔ ሙሉ በሙሉ ለእርሷ ታማኝ መሆን እንደማልችል በግልፅ ነገርኳት። ይህ አባባል ቢያበሳጫትም ቅሉ ግልፅነቱ በመጠኑም ቢሆን ያስደሰታት መሰለኝ። ምክንያቱም በቅድሚያ መናገሬ ሳታልላት አለመፈለገን የሚያሳይ ነው ብላ ስለገመተኝና ይህን ማወቅ ደግሞ ለአንዲት ቀናተኛ ሴት ከሁሉም በላይ አስፈላጊ ስለሆነ ነው። ከብዙ የእገባ ጎርፍ በኋላ 1ኛ/ ለሁልጊዜ ባሏ ሆኜ አብራሐት እንድኖር፣ 2ኛ/ ያለእርሷ ፈቃድ የትም እንዳልሄድ፣ 3ኛ/ ቋሚ ውሽማ እንዳልይዝ፣ 4ኛ/ በምስጢር እስከነገርኳት ድረስ ከሠራተኞቻችን መካከል ከፈለግኳት ጋር አልፎ አልፎ ብዳራ እንደማትቃወም፣ 5ኛ/ ምንም ብዳራ በፍቅር እንዳልጠመድ፣ 6ኛ/ እግዚአብሔር ሳይፈቅድ ቀርቶ በፍቅር ብጠመድ ሳልደብቅ እንድገልፅላት የቃል ስምምነት አደረግን። ይህንኑ የመጨረሻው ነጥብ ሚስቴን ጭራሽ አሳሳብሳትም። ብልህ እንደመሆኗ መጠን ሴት የማልመርጥ ርካሽ አድርጋ ስለቆጠረችኝ በፍቅር የምነደፍ አልመሰላትም። ብልህነትና ቀናተኝነት ግን ሁለት የተለያዩ ነገሮች በመሆናቸው ችግሩ አፈጠጠ። ይህንኑ ስለሰዎች ተጨባጭ አስተያየት ለመስጠት ይቻል ዘንድ ቀደም ሲል ከቀረፅናቸው ግምቶች፣ ስለአካባቢያችን ያለንን የተለመደ ዝግብና ሰዎች ስለእኛ የሚሉትን እርግፍ አድርገን መጣል አለብን። ስለሆነም፣ ከሌላ ሰው ይልቅ የአንተን አስተያየት እቀበላለሁ። ስለሚስቴ አስቂኝና የማይመስሉ ብዙ ታሪኮችን ስምተህ ሊሆን ይችላል። እንደ እውነቱ ከሆነ አንዳንድ አጉል ልማዶች ባታጣም ለደረሰባት ስቃይ ምክንያቱ እኔ በመሆኔ ሀዘን እንደሚሰማኝ አልደብቅም። እጅግ ተወዳጅና ታማኝ ለሆነች ሚስት ተወዳጅና ታማኝ የሆነው ባሏ በቀብሯ ስነሰርአት ላይ ተገቢ የሆነውን ንግግር ማድረግ በቂ ይመስለኛል። በተጣላን ቀጥር ዝምታን መርጬ ላለመበሳጨት እጥክራለሁ፤ ይሄ ጨዋነቱ በእርሷ ላይ በጎ ተፅእኖ እያሳደረ ተወዳጅነት በማትረፉ ውጤታማ አበር። በእኔ እስከመከራት የደረሰችባቸው አጋጣሚዎች ሁሉ አበሩ። የእህትህን ነገር ግን መቋቋም አቃታት። እንደዚህች አይነት ውብ ልጃገረድን በቤት ውስጥ የሕፃናት አስተማሪ አድርጋ የምትቀጥራት መሆኑን ባውቅ ኖሮ እምቢተኛ እሆን አበር። እኔ የወሰድኩት ሚስቴን ስሜት ስለሚያጠቃት እህትህን የወደደቻት አድርጌ ነው። እህትህ እንዴት አይነት ልጃገረድ መሰለችህ! ገና መጀመሪያ ያየኋት ጊዜ ስለተረዳሁት ደግሜ ላላያት ወሰንኩ። ብታምንም ባታምንም ግን እህትህ ራሷ ቀድማ ታግባባኝ ጀመረች። መጀመሪያ ላይ በእህትህ ፊት ቃል ባለመተንፈስና ለእህትህ ለሚደረግላት ውዳሴ ደንታ ቢሰ በመሆኔ ሚስቴ ትበላጭ እንደነበር ታምናለህ? የፈለገችው ምን እንደሆነ አላውቅም። ሚስቴ ደግሞ ስለእኔ ለእህትህ ያልነገረችት ነገር የለም። ፍርጃ ሆኖባት ምስጢራችንን ላገኘችው ሁሉ የመንገርና እኔን የመውቀስ ጠባይ አበራት። ታዲያ

እንዲህ አይነቷን አዲሱና ውብ ጓደኛ እንዴት ቸል ትበጣት? ወሬአቸው ስለ እኔ ብቻ ነበር፤ ሰዎች ስለእኔ የነዙአቸውን የፈጠራ ወሬዎች እህትህ እንድታውቃቸው ወዲያውኑ ስለመደረጉ ቅንጣት ያህል አልጠራጠርም። አንተም ቢሆን እንዲህ አይነቱን ነገር እንደሰማህ እርግጠኛ ነኝ።

‘ሰምቻለሁ። ለአንድ ሕፃን ሞት ምክንያቱ አንተ እንደሆንክ ለዚህ ተናግሯል። እውነት ነው ወይ?’

‘እንዲህ አይነቶቹን ፈጠራዎች እንተዋቸው። ስለዚያ አስቂኝ ታሪክ ለማወቅ ከፈለግህ ሌላ ጊዜ አጫውትህለሁ። አሁን ግን...’ በማለት ሰቪድራሎቭ እየተንገሸገሸ አስተባባለ።

‘ገጠር ውስጥ በአንተ ምክንያት ስቃይ ስለደረሰበት አሸከርህ ሲያወሩም ሰምቻለሁ።’

ሰቪድራሎቭ በድጋሚ እየተባሳጨ እንዲህ አይነቱን አርእስት እንዳያነሳበት ተማፀነ።

ራስኮልኒኮቭ ደግሞ ብሎጭቱ እየጠነከረበት ሄደና ‘ከሞተ በኋላ የአንተን ፒፓ በትምባሆ ለመሙላት ይመጣ የነበረው አሸከር ነው? ስለእርሱ የነገርከኝ አንተው ነህ’ አለው።

ሰቪድራሎቭ ራስኮልኒኮቭን ትክ ብሎ ተመለከተና በአይናቹ ላይ የጥላቻ ስሜት እንደሚነበብ ገመተ። ስለዚህ እራሱን አረጋግቶ እንዲህ ሲል መለሰ፡- ‘ስለእነዚህ ፈጠራዎች ለማወቅ ቀልጥህ እንደተሳበ እገዝባለሁ። አመቺ ሁኔታ ሲያጋጥም ሳልውል ሳላድር ለአንተ የመንገር ግዴታ እንዳለብኝ እገምታለሁ። ሌላውን እንተወውና አንዳንድ ሰዎች በአሁኑ ሰአት በፍቅር አይን እንደሚመለከቱኝ እገዝባለሁ! ስለእኔ የተነሳውን የፈጠራ ወሬ ለእህትህ በፍቅር አይን እንደሚመለከቱኝ እገዝባለሁ! ስለእኔ የተነሳውን የፈጠራ ወሬ ለእህትህ እያዳግትህም። በእኔ ላይ ምን አይነት ስሜት እንዳሳደረባት ባልነግርህም ሁኔታው ጠቅሞኛል። እህትህ በእኔ ላይ ጥላቻ ቢያድርባትም፤ ፊቴ የተካተረና የተከፋ ቢሆንም የደረሰብኝ መጥፎ እጣ የኋላ ኋላ አሳዘናት። የአንዲት ልጃገረድ ልብ ለሌላ ሰው ማዘን ሲጀምር ለልጅቷ አደገኛ ነው። ልታድነው፤ ስሕተቶቹን እንዲረዳ ልታደርገው፤ እንደአዲስ ሰው ልትቀርፀው፤ ከፍ ባሉ ነገሮች ላይ እንዳያተኩር ልታግባባው፤ ለአዲስ ሕይወትና ተግባር ልታጨው ትሞክራለች። እንደምታውቀው ሁሉ ሁሉም ነገር ውጤት አላመጣም (ብዙ ወይን ጠጅ የወሰድኩ መሰለኝ)። እህትህ በህላተኛው ወይም በሰነተኛው ምእት አመት በትንሹ እስያ ውስጥ ከንጉሣዊ ቤተሰብ፤ ወይም ከሀገረ ገዢ ባለመወለዱ ሁልጊዜ አዘን እንደነበር ታውቃለሁ። መስዋእትነት ከሚከፍሉት አንዱ በመሆን ጡቷ በጋለ ብረት ቢጠበስ እንኳ በፀጋ ትቀበል እንደነበር አያጠራጥርም። ለሰው ብላ ለመስዋት ከፍተኛ ፍላጎት ስላላት የመስዋት እድሉ ከተነፈጋት ራሷን ሳትሰቅል አትቀርም ብዬ እስከማመንም ደርሼአለሁ። ራዘምቢን ስለሚባል ሰው የሆነ ነገር ሰምቻለሁ። አስተዋይ ሰው እንደሆነ ተነግሮኛልና እህትህን ቢንከብዝበት ጥሩ ነው። በአጭሩ ለመግለፅ ያህል የተረዳኋት ቢሆንም ገና መተዋወቅ እንደጀመርን መሳሳቴና መጃጃሌ አልቀረም። ከፊት ለፊትህ ያለው አይታይም። ለምንድነው እንዲህ የተዋበችው? ጥፋቱ የእኔ አይደለም! በእኔ አቅም ልቋቋመው የማልችል የወሲብ መጎምጀት አሳደረብኝ። እህትህ ደግሞ በማይታመን ሁኔታ ልቋቋመው የማልችል የወሲብ መጎምጀት አሳደረብኝ። እህትህ ደግሞ በማይታመን ሁኔታ ከብረ ንፅህናዋን የጠበቀች ነች። በወቅቱ ከዚህ በፊት አይቻል የማላውቅ ፓራሻ የተባለች

አዲሱ ቆንጆ ሠራተኛ ከሌላ መንደር አገኘን፤ ቆንጆ ትሁን እንጂ ደደብ ስለነበረች ገና ሳልደርሰባት እራታዋን አቀለጠችውና ስሜ ጠፋ። አንድ ቀን ከምሳ በኋላ እህትህ ከአትክልት ስፍራው ፊልጋ አገኘችናና የሚያበሩ አይኖቿን እያስለመለመች ምስኪኗን ፓራሻን እንዳልደርሰባት ተማፀነች። የግል ጉዳያችንን ለመነጋገር የመጀመሪያ ጊዜያችን ነበር ለማለት ይቻላል። እኔም ጥያቄዋን ለማሟላት ደስተኛ ነበርኩ። ከዚያ በኋላም በምስጢር እየተገኘች ማውታቱና በእንባ መራጨቱ ተለመደ። አንዳንድ ልጃገረዶች ወንድን ለመለወጥ ፍላጎት ሲያድርባቸው እስከዚህ ደረጃ ይደርሳሉ! እኔም ደግሞ የሴትን ልብ የመስረቂያ ፍቱን ስልት የሆነውን ውደሳዬን አሻገረናደኩት። በአለም ላይ እንደ ግልፅነት የሚከብድ፣ እንደውደሳ የሚቀል ነገር የለም። በግልፅነት ከምትናገራቸው መቶ ቃላት መካከል አንዱ ሐሰት የተመሳበት ቢሆን ወዲያውኑ አለመግባባት ይፈጠርና ጭቅጭቅ ይከተላል። በሌላ በኩል ደግሞ እያወደስክ ተጀምሮ እስኪያልቅ ድረስ ከዋሽህ እየተደሰቱ ያዳምጠህል። ውደሳው የቱን ያህል መረን የለቀቀ ቢሆንም ቢያንስ ግማሹ እውነት ይመስላል። ይህ አባባል በማንኛውም ሰው ዘንድ የሚሰራ ነው። በውደሳ የማይደለል የለም። ለባሏ፣ ለልጆቿና ለሞራሷ ታማኝ የሆነችን አንድ የተከበረች ሴት እንዴት እንዳግባባችበት በአስታወስኩ ቁጥር ሳቄ ይመጣል። በንፅህናዋ ተማርኪ ውደሳዬን ያለሀፍረት አሻገረናደኩላት። ከአጨባበጧ ወይም ከአስተያየቷ የሆነ ነገር ማግኘቱ እንደተሰማኝ በህቅ ሳይሆን በሀይል ያገኘሁት አድርጌ በመቁጠር ራሴን ወዲያውኑ ወቀስኩ። እምቢታ በምታበዛብኝ ጊዜ ተንኮላኛ ባልሆን ኖሮ ከእርሷ ምንም ነገር እንደማላገኝ፣ ከደግነቷ ብዛት ተንኮሌን ሳትረዳ ሳታውቀው እንደተገረበኩትልኝ እነግራት ነበር። በመጨረሻም የፈለግሁትን አገኘሁ። ደግነቷን፣ ንፅህናዋንና ታማኝነቷን እንደጠበቀች ብትሆንም በአጋጣሚ እንደቀለለች እርሷ ራሷ ተረዳችው። እንደ እኔ ሁሉ እርሷም ጉጉት ያደረባት አድርጌ እቆጥር እንደነበር በነገርኳት ጊዜ የቱን ያህል እንደተበሳጨች ልነግርህ አልችልም። ምስኪኗ ሚስቴም በቀላሉ በውደሳ ትረታለች። እኔ ብሬልግ ኖሮ በሕይወት እያለች እርስቷን በሙሉ እንድትሰጠኝ ማድረግ አችል ነበር (ብዙ እየጠግሁ ሳልቀባጥር አልቀረሁም)። እህትህንም ተመሳሳይ ሁኔታ እያጋጠማት እንደነበር ብነግርህ እንደማትቀየም ተስፋ አደርጋለሁ። እኔ ግን ከጅልነቴና ትእግስት ከማጣቴ የተነሳ ነገሩን ሁሉ አበለሽሽሁት። ወዳጅነታችን ገና ከመጀመሩ የአይኖቼን አገላለጥ እህትህ አልወደደችልኝም ነበር። አይኖቼ የሚወረውሩት እየፈካ የሚሄድ ብርሀን ልቅ እየሆነ ፍርሀት አሳደረባትና በመጨረሻ ጠላችው። ወደዝርዝሩ መሄድ ሳያስፈልግ ወዳጅነታችን ተቋረጠ። ከተቋረጠም በኋላ የጅል ስራ እንደገና ፈፀምኩ። ለማሳመን ያደረገችውን ጥረትና እኔን ለመለወጥ ያሳየችውን ሙከራ እሳለቅበት ጀመር። በፓራሻና በሌሎችም የተነሳ ጭቅጭቁ በከፍተኛ ደረጃ ቀጠለ። በቅናት ተገፋፍተው አንዳንድ ጊዜ የእህትህ አይኖች እንዴት እንደሚያበሩ ለማየት በሕይወትህ አንዴ ቢያጋጥምህ እንዴት ጥሩ ነበር! መስከሬን ተወውና እውነቱን መናገሬን ብቻ ያዝልኝ። ይህ የእህትህ አስተያየት በሕልሜ እየመጣ አስቸገረኝና በመጨረሻ የለበሰችው ልብስ ሲተሻሽ የሚያወጣውን ድምፅ በሰማሁ ቁጥር ልቤን ይነሳኝ ጀመር። የሚጥል በሽታ ይደዛኛል ብዬ ሰማቼ ነበር። ከአውሬነት ደረጃ እደርሳለሁ ብዬ ጭራሽ አልገመትኩም ነበር። ከእህትህ ጋር መታረቅ ቢኖርብኝም የማይቻል ሆነ። ታዲያ ምን አደረግሁ መስለህ? ብለጭት ሰውን ምንኛ ያጃጅላል! እህትህ ችግረኛ መሆኗንና አንተን እናትህን ለመርዳት መገደዳን ግምት ውስጥ በማስጠት

ወደፒተርስቡርግ ከእኔ ጋር ለመጥፋት ከተሰማማች ገንዘብን ሁሉ ልሰጣት ወስንኩ። የማይመልግ ፍቅር እንደማሳያትና እንደማስደስታት ቃል ገባሁት። በወቅቱ ለእርሷ የነበረኝ ፍቅር ናላጌን ስላዞረው የሚስቴን እንጥል እንድቆርጥ ወይም በመርዝ እንድበክላት ብትጠይቀኝ ኖሮ ምንም ሳላመነታ ወዲያውኑ እፈፅመው ነበር። ሁሉም ነገር ግን ሳይሳካ ቀረ፤ ሚስቴ ያ ከይሲ ጠበቃ ሉዚን እህትህን እንዲያገባ ለማድረግ ማስተዋወቅን በሰማሁ ጊዜ እንዴት እንደተሰላጠነሁ ልነግርህ አልችልም። እኔም ቢሆን ላግብ ብል ያው አይደለም እንዴ? እኔን በጥሞና ማዳመጥ እንደጀመርክ እያስተዋልኩ ነው!’ ብሎ በድንገት በንዴት ጦፈና ጠረጴዛውን በጡጫ መታ። ፊቱ ፍም መሰለ። የጨለጠው መጠጥ ራሱ ሳይ እንደወጣ ራሱከልኒኩሽ ስለተገነዘበ «ሆድ ያባውን ብቅል ያወጣዋል» እንዲሉ በሁኔታው ለመጠቀም ወሰነ። ስቪድሪጋሎቭን ከፋኛ ተጠራጠረው።

‘እንዲህ ከሆነማ ወደዚህ የመጣኸው ለእህቴ ስትል እንደሆነ ከመቼውም ጊዜ ይባልጥ ግልፅ ሆኖልኛል’ በማለት ለማበሳጨት አስቦ ሳይደብቅ እቅጩን ነገረው።

ስቪድሪጋሎቭ ያለፈውን ለማስታወስ እየሞከረ ‘እንዲያ እንዳልሆነ አልነገርኩም ወይ? ከዚያም በላይ ደግሞ እህትህ እኔን ማየቱ አይሆንላትም’ ሲል መለሰ።

‘እንደማይሆንላት እኔም እርግጠኛ ነኝ፤ ነጥቡ ግን ያ አይደለም።’

ስቪድሪጋሎቭ በአይኑ እየጠቀሰና ሳቅ የተመላበት ፈጣጥታ እያሳየ ‘እርግጠኛ ነህ? ትክክል ነህ። አታፈቅረኝም። በባልና በሚስት፤ በአፍቃሪና በከረዳ መካከል የሚሆነውን ግን መቼም ቢሆን እርግጠኛ ሆኑ መናገር አትችልም። ሁለቱ ብቻ የሚያውቁት ማንም የማይደርስበት ነገር ሁልጊዜ ያጋጥማል። እህትህ በጥላቻ እንደምታዋኝ ፍፁም እርግጠኛ ነህ?’ አለው።

‘ከእንዳንድ አባባሎችህ መረዳት እንደቻልኩት በዳንያ ሳይ ለመፈፀም ቆርጠህ የተነሳህበትን ርካሽ አላማ አንግበሁል።’

ስቪድሪጋሎቭ በመደናገፍ አላማውን ስለሚያስነቀ አባባሎች ባለመጨነቅ ‘ምን ማለትህ ነው? እንደዚህ አይነት ቃላትና አባባሎች ተጠቅሟልሁ ወይ?’ በማለት ጮኸ።

‘በአሁኗ ሰአት እንኳን እየተጠቀምክ ነው። ለምሳሌ ያህል በድንገት ምን አስደነገጣህ?’

‘አንተን ፈርቼ ነው የምደነግጠው? እንዲያውም እኔን መፍራት ያለብህ አንተ ነህ! ምን አይነት ዝባዝነኬ ነው የምታወራው? ያም ሆነ ይህ ትንሽ ሞቅ እንዳለኝ ይሰማኛል። አሁንም አንድ ማለት ያልነበረብኝን ነገር ላወጣው ነበር። ወይን ጠጅ ገደል ይግባ። እስተናጋጅ - ውህ አምጣ!’

የወይን ጠጅ ጠርሙሱን ከያዘ በኋላ በመስኮት በኩል አሸቀነጠረው። ፊሊኝ ውሃውን አመጣ።

ስቪድሪጋሎቭ በውሀ የራሱ ጨርቅ ጭንቅላቱ ላይ እያደረገ ‘ይሄ ሁሉ ፍሬ ከርስኪ ነው። የአእምሮ ሰላም እንድታገኝና ጥርጣሬህ እንዲወገድ ያለምንም ችግር ማድረግ እችላለሁ። ለምሳሌ ያህል ጋብቻ እንደምፈፅም ታውቃለህ?’

‘ቀደም ሲል ነግረኸኛል።’

‘መንገሬን ረስቼዋለሁ። በዚያን ጊዜ ልጅቷን በአይን እንኳን ስለማላውቃት ልነግርህ አልችልም። በአሁኑ ጊዜ ግን በይፋ ተጫጭተን ሁሉም ነገር እልባት ስላገኘ ቀጠሮ ባልይዝ

ኖሮ አስተያየትህን ለማወቅ ስለምፈልግ ዛሬውኑ እንሄድ ነበር። ሰአቴን ተመልከተው፤ ያለኝ አስር ደቂቃ ብቻ ነው። ቢሆንም የጋብቻዬ ሁኔታ ትኩረት የሚሰጥ ስለሆነ አጫውትሁለሁ። አሁንም ተነሳህ? ወዴት ነው የምትሄደው?

‘አሁን እንኳን አልሄድም።’

‘ጭራሽ አልሄድም ማለትህ ነው? ወስጄ ከአጮኞቹ ጋር አስተዋውቅሁለሁ። በቶሎ መሄድ እንዳለብህ ስለገመትኩ ዛሬ ሳይሆን ሌላ ጊዜ አደርገዋለሁ። አንተ በቀኝ በኩል እኔ በግራ በኩል እንሄዳለን። የምኖርባትን ሴት ታውቃለህ? ስለምንድነው የምታስበው? አንዲት ልጃገረድ ራሷን የገደለችው በእርሷ ቤት ውስጥ ነው እየተባለ የሚወራላትን ሴትዋ ማለቴ ነው፤ እያዳመጥኩኝ ነው? ይህች ሴት ነች ያቀነባበረችልኝ። ስለከፋህ ትንሽ ያዝናናህል ብዬ ነው አለችኝ። ትክክ ያማይለዋኝ ቀርፋፋ ነኝ። ደስተኛ እመስልሁለሁ እንዴ? በጭራሽ፤ የተከፋሁ ነኝ። ሰው ላይ ጉዳት ባላደርስም አንዳንድ ጊዜ ጥጌን ይገፍ ከተቀመጥኩ ለለስት ቀናት አታየኝም። የምኖርባት ሴት ግን ጭካኔ ያልተለያት ብልጣብልጥ ነች። ውጥኗ ምን እንደሆነ ታውቃለህ? ይሰላችና ሚስቴን ትቶ ጥሎ ይጠፋል ብላ ገመተች። በዚህን ጊዜ ሚስቴ መድረሻ ስለማይኖራት ለፈለገችው ሰው እያስተላለፈች ታማግጣታለች። የልጅቷ አባት የአካል ጉዳተኛ፤ በመንግስት ስራ አገልግሎት ጡረታ የወጣ፤ እግሮቹ መላወስ ስለማይችሉ ላለፉት ሶስት አመታት አልጋ ላይ የዋለ እንደሆነ አጫውታኛለች። ሚስቴ አስተዋይ ሴት እንደሆነች ነግራኛለች። በመንግስት ስራ ቢቀጠርም ምንም ሳይረዳቸው በከፍላ ሀገር የሚኖር ልጅ አላቸው። አንደኛዋ ሴት ልጃቸው ያገባች ቢሆንም አትጠይቃቸውም፤ ከአብራካቸው የወጡ ልጆች የሌሏቸው ይመስል ሁለት የወንድም ልጆች አብረዋቸው ይኖራሉ። ሁለተኛዋን ሴት ልጃቸውን ትምህርቷን ሳያስጨርሱ ከቤት አውለዋታል። በሚቀጥለው ወር አስራ ስድስት አመት ይሞላትና በሕግ እንጋባለን። በጠቅላላ አስቂኝ ነገር ነው። የመሬት ባለቤትነት ሚስቴ የሞተችበት፤ ከመልካም ቤተሰብ የተወለደና ራሱን ችሎ የሚኖር በማለት ራሱን አስተዋወቅሁ። የእኔ ህምሳ አመት መሙላትና የእርሷ አስራ ስድስት አለመድረስ ምን ለውጥ ያመጣል? ለዚህ ማን ይጨነቃል? ነገሩ ያስገመጃል፤ አይደለም እንዴ? ቂ - ቂ - ቂ! ከአባቴና ከእናቷ ጋር ሳወራ ብታየኝ ኖሮ ሌላ ጉዳይ ነበር። በርከክ ብላ ሰላምታ ትሰጠኛለች፤ እሱኳን ድረስ አጭር ቀሚስ ስለምትለብስ እንደማታ ጀምበር የምታብራ ያልፈነዳች እንቡጥ አበባ መስጠ ትታያለች። ስለሴት መልክ ያለህን አስተያየት አላውቅም። ለእኔ ግን የሚያባብሉ አይኖች፤ አይነአፋርነትና ኬከፍረት የመነጨ እንባ ያልተለያት የአስራ ስድስት አመት ልጅ ውብ ብሎ ዝም ነች፤ አይንህን ሳትነቅል የምታያት ስእል ነች። የተነሳነ ውብ ፀጉር፤ የለሰለሰ ቀያይ ከንፈሮችና እጥር ምጥን ያሉ እግሮች ባለቤት ነች። ከተዋወቅን በኋላ የቤተሰቤን ጉዳይ መጨረስ ስለሚኖርብኝ ጥድፊያ ላይ እንደሆንኩ ነገርኳቸውና በማግስቱ ማለትም ከትናንት በስተያ በይፋ ተጫጫን። አሁን ወደዚያ ሰሄድ ከጉልበቴ ላይ አስቀምጣትና ከንፈሯን ከከንፈሬ አዋህደዋለሁ። እናትዬዋም የወደፊቴ ባሏ ስለሆንኩ መሳሳማችን ተገቢና አስደሳች እንደሆነ ትነግራታለች። ከአባወራነት ይልቅ የአሁኑ እጮኛነት ሳይሻል አይቀርም። ከአንዴም ሁለቴ አነጋግራያት እንደተረዳሁት ዋሳ ልጅ አይደለችም። አንዳንድ ጊዜ ሰርቃ ስታየኝ መላ አካላቴን ይነዝረዋል። መልኳን ባየሁት ቁጥር የማደናን ስእል አስታውሳለሁ - ምስጢራዊነት የሚከበረበት መልክ። በተጫጫን በማግስቱ አንድ ሺህ አምስት መቶ ሩብል እውጥቼ የእንቁ፤ የሀብልና ከብር

የተሠራ የጊጣ ጌጥ ማስቀመጫ ከእነ ምናምኑ ሳበረከትላት የእኔዋ ማደና ትንሽ ፊት ፈካ። ትናንት ትህትና በጎደለው ሁኔታ ይመስለኛል ከጉልበቴ ላይ አስቀምጫት ነበር። እፍር ብላ አይኖቿ እንባ ማፍለቅ ቢጀምሩም እርሷ ራሷ ግለት ላይ ስለነበረች እንዲታወቅበት አልፈለገችም። ወዲያውኑ ሳይታሰብ አንገቴ ላይ ጥምጥም ብላ ትስሙኝ ጀመር፤ ታዛዥና ታማኝ ሚስቴ እንደምትሆን፤ ደስተኛ እንደምታደርገኝ፤ ሕይወቴን ለእኔ አሳልፋ እንደምትሰጥና በአፀፋው ከእኔ የምትፈልገው ከበሬታዬን እንደሆነ ገልፃ ቃል ገባችልኝ። «ከእንግዲህ ስጦታ የሚሉት ነገር አልፈልግም!» አለችኝ። በተገነኑ ፀገሮችና በፊኩ ጉንጮች የተዋበች የአስራ ስድስት አመት ልጅ አይኖቿ የደስታ እንባ እያቀረሩ ቃል ስትገልጸው የሚሰማህ ደስታ ምን ያህል እንደሆነ መገመት አለብህ። አይመስልህም? ውጤት አለው አይደል? እባክህ አድምጠኝ - አሁን ባይሆንም ከእጮቼዬ ዘንድ እወስድሁለሁ!»

«እንደ እውነቱ ከሆነ ስሜት እንዲያደርግህ ያደረገው ከእድሜና ከእለምሮ እድገት አንፃር በመካከላችሁ ያለው ይህ ከፍተኛ ልዩነት ነው። ልጅቴን በእርግጥ ታገታለህ?»

«እንዴታ? ያለአንዳች ጥርጥር አገታለሁ። እያንዳንዱ የሚያስበው ለራሱ ነው። ራሱን ጥሩ አድርጎ የሚሸግገል ሰው ደግሞ ጥሩ አድርጎ ይኖራል። ቂ - ቂ - ቂ! ምንው በአንድ ጊዜ ጭምት ሆንክ? ወዳጄ ልቤ - አትታዘበኝና የለየልኝ ሀጢአተኛ ነኝ። ቂ - ቂ!»

«ለሚስጠ ማርሜላዶቭ ልጆች እርዳታ አድርገህል። አሁን እንደምረዳው ግን ያደረግህበት የራሱ ምክንያት የሚኖርህ ይመስለኛል።»

ሸቪድራራሎቭ ሳቁ ቀደመውና የሚከተለውን ተናገረ፡- «በአጠቃላይ ልጆችን እወዳለሁ። ከዚህ ጋር በተያያዘ እስካሁን ድረስ ያሳበቃለት አንድ አሰደናቂ ታሪክ ልነግርህ እችላለሁ። ከሰባት አመት በኋላ ናፍቆቱና ስሜቱ ስላጠቃኝ ገና ከዚህ እንደደረሰኩ በየምሽት ከለቡ ዞርኩ። ከቀድሞ ጓደኞቼ ጋር የነበረኝን ግንኙነት ለማደስ ሳልጣደፍ እስከተቻለ ደረጃ ድረስ ብቻዬን ለመሆን ተስፋ አደረግሁ። ከውዳ ባለቤቴ ጋር በገጠር ስኖር የማውቃቸው ሁሉ የምወዳቸው ትናንሽ የመደሰቻ ቤቶች ከእለምሮዬ አይጠፉም ነበር። ተራው ሕዝብ ይሰክርባቸዋል፤ ምንም ስራ የሌለው የተማረው ወጣት በማይሆን ራእይ ሲበዛ እየተፈላሰፈ ይሰናከልባቸዋል። አይሁዶች ከሆነ ቦታ መጥተው እኛ ላይ ሰፈሩና ገንዘብ ያዙ፤ የተቀረው ሕዝብ ደግሞ ርካሽ ሕይወት ይገፋል። ወዲያውኑ ከተማ እንደደረሰኩ ወልፋ ስለነበረብኝ በዳንስ ክልብ ስም ርካሽ ድርጊት ወደሚፈፀምበት አንድ ቦታ ሄድኩ። በእኔ ጊዜ የሌለና ከየትም ቦታ የተሻለ ዳንስ ይጨፈርበታል። በኢጋጣሚ ሆኖ በደንብ የለበሰች የአስራ ሶስት አመት ልጅ ዳንስን ሙያው ከአደረገ ሰው ጋር ስትደንስ ተመለከትኩ። እናትዬዋ ከግድግዳ ጥግ ተቀምጣለች። ምን አይነት ጭፈራ ሊሆን እንደሚችል መቼም ትገምታለህ። ልጅቴ ግራ ግብት ይላትና ሀፍረት ይዟት እንባዋን ትለቀዋለች። ሙያተኛው ዳንስኛ ግን ይዞ እያሸከረከራት ጥበቡን ያሳያታል። መቼም አንዳንድ ጊዜ የእኛ ሕዝብ ተራው እንኳን ቢሆን ያስደስታልና «ልክ ልኳን አሳያት! ህፃናትን ወደዚህ ማምጣት የለባቸውም!» እያለ ሳቅና ጨኸቱን አቀለጠው። ሰዎች በተገቢው መንገድ መደሰታቸው ወይም አለመደሰታቸው የእኔ ጣጣ ስላልሆነ ጭራሽ አልተጨነቀሁበትም። ወዲያውኑ ከእናትዬዋ አጠገብ ባዶ ወንበር በማየቴ ሄጄ ተቀመጥኩ። ገና ከተማ መድረሱ እንደሆነና ከእዚህ ያሉ ሰዎች የሰውን ችሎታ ማየትና ክብር መስጠት የተሳናቸው ባለጌዎች እንደሆኑ እየነገርኳት ጨዋታዬን ጀመርኩ። ብዙ ገንዘብ እንዳለኝ እንድታውቅ ፍንጭ ሰጠኋትና በእኔ ጋራ ወደቤታቸው እንዳደርሳቸው

ጠየቅኋት። በጋራ ወደቢታቸው ወሰድኳቸውና ተዋወቅን (በቅርቡ ከክፍለ ሀገር የመጡ ሲሆን በአንዲት ትንሽ ክፍል ነበር የሚኖሩት)። እናትም ሆኑ ልጅ ከእኔ ጋር በመተዋወቃቸው ከፍተኛ ክብር እንደተሰማቸው ነገሩኝ፤ ቢሳ ቤስቲን እንደሌላቸውና ወደከተማ የመጡት ከሆነ የሚኒስቴር መስሪያ ቤት ድህሣ ለማግኘት እንደሆነ ደረስኩት። አገልግሎቴንም ሆነ ገንዘቤን ሰጠኋቸው። ወደዚያ የዳንስ ክለብ የሄዱት የዳንስ ትምህርት የሚሰጥበት ስፍራ መሰላቸው እንደሆነ ተረዳሁ። ወዲያውኑ ልጄቷን ዳንስና ፈረንሳይኛ ለማስተማር ፈቃደኛነቴን ስገልፃላቸው በደስታና በክብር ተቀበሉት። እስካሁን ድረስ ስለምንጠያየቅ ከፈለግህ እወስድሀለሁ - አሁን ግን አይደለም።

‘አንት ርካሽ ሲሰኛ - የሰማሁት የሚሰቀጥታ ታሪክህ ይበቃኛል!’

‘እጣዋ ከዚህ ስፍራ እንድትሆን ነው የፈቀደው። እነዚህን ገጠመኞቼን የምነግርህ በችኮሳ የምትሰነዝረውን ተቃውሞ ለመስማት አስቤ ይመስለኛል። ያስደስተኛል!’

‘በአሁኑ ሰአት የቱን ያህል ስሜቴ እንደተለዋወጠ ታውቃለህ?’ ሲል ራስክልኒኩሽ በስጫት ብሎ አገረመረመረ።

ስቪድሪጋሎቭ በሳቅ ተንክተኩት፤ በመጨረሻም ፊሊፕን ጦርቶ ሂሳቡን ከፈለፍ ከመቀመጫው መነሳት ጀመረ።

‘በርግጥ ስክራአለሁ፤ ቢሆንም ደስ የሚል ጨዋታ ነው!’ አለ።

ራስክልኒኩሽም ከመቀመጫው ብድግ እያለ ‘ደስታ የተሰማህ ይመስለኛል። እንዳንተ አይነቱ ሲሰኛ ሽማግሌ የጀብዱ ስራውን ለእንደኔ አይነቱ ሰው ሲዘረዝር እንዴት አይደሰት?’ ሲል መለሰለት።

ስቪድሪጋሎቭ ራስክልኒኩሽን በትኩረት እየተመለከተ ‘እንዲያማ ካልክ ሰው የሚያደርገው ሁሉ ለራሱ ነው ብለህ የምታምን በጣም ተጠራጣሪ ሰው ነህ ማለት ነው። ተጠራጣሪነትህን የሚያመለክቱ ብዙ ባህሪዎች ተሽክመሀል። ብዙ መረዳትና ብዙ መስራት ትችላለህ፤ አይደለም እንዴ? ያም ሆነ ይህ ለጊዜው ይበቃናል። በስፋት ባለመነጋገራችን በጣም ባዝንም ከእኔ አታመልጥም። ትንሽ ጠብቅ...’ አለው።

ስቪድሪጋሎቭ ከምግብ ቤቱ ወጥቶ ሲሄድ ራስክልኒኩሽ ተከተለው። ይሁንና፤ በጣም አልሰከረም ነበር። ወይን ጠጁ ከራሱ ላይ ከወጣ በኋላ እየበረደለት ነበር። የሆነ አቢይ ጉዳይ ርጋታ እየነሳው ያስጨንቀው ያስጠብበው ዝባ። ባለፉት ጥቂት ደቂቃዎች ውስጥ ለራስክልኒኩሽ የነበረው ዝንባሌ ከመቅፅበት በመለወጡ ትህትና እየነደለውና ብልግናን እየተሳበሰ ሄደ። ይሄን ሁሉ ያስተዋለው ራስክልኒኩሽ ሁኔታው አሳሰበው። ስቪድሪጋሎቭን ከፉኛ ስለተጠራጠረ ሊከተለው ወሰነ።

እስከ እግረኛው መንገድ ድረስ አብረው ሄዱ።

‘አንተ ወደ ቀኝ፤ እኔ ወደግራ፤ ወይም ከፈለግህ የተገባቢጠሽ እንደገና እስከምንገናኝ ድረስ ደህና ሁን የእኔ ፍቅር!’ አለና ቀኙን ይዞ ወደገበያው አቀና።

ራስክልኒኩሽ ተከተለው።

‘ምን እየሰራህ ነው? የነገርከህ መስሎኝ ሲል ስቪድራጋሎቭ ዞር አለና ተናገረ።
‘ከአሁን ሰአት ጀምሮ ከአይኔ እንድትርቅ አልፈልግም።’

‘ምን አልክ?’

ሁለቱም ቆሙና አንዱ በሌላው ላይ እርምጃ የሚወስድ ይመስል ለደቂቃ ያህል ተያዩ።

‘በሞቅታ ከተናገርከው እንደተረዳሁት በእህቴ ላይ የነበረህን እቅድ እንኳን ልትሰርዝ ቀርቶ ከመቼውም ጊዜ ይበልጥ ገፍተህታል። እህቴ ዛሬ ማለዳ ደብዳቤ እንደደረሳት አውቃለሁ። አንተ ደግሞ ስትቆጠነጥ ነበር። ሌላ ሚስት በአጋጣሚ አግኝተህ ሊሆን ይችላል፤ ያ ግን ምንም ማለት አይደለም። እኔ ራሴ ለማረጋገጥ እፈልጋለሁ’ በማለት ራስክልኒኩሽ ቀርጥ ያለ መልስ ሰጠ።

ራስክልኒኩሽ ምን ለማረጋገጥ እንደፈለገ ለይቶ አልተናገረም።

‘መቼም ፖሊስ እንድጠራ የምትፈልግ አይመስለኝም።’

‘ጥራ ማን ይፈራል!’

ለደቂቃ ያህል እንደገና ተፋጥጠው ቆሙ። በመጨረሻ ግን ራስክልኒኩሽ እንዳልተበገረ ሲገነዘብ ስቪድራጋሎቭ ተለውጦ ተለሳለሰ።

‘ምን አይነት ሰው ነህ! ጉጉት ቢኖርብኝም አንተን በሚመለከት ጉዳይ ላይ ከመወያየት የተቆጠብኩት ሆን ብዬ ነው። ለሌላ ጊዜ አስተላልፌዋለሁ፤ አንተ ግን እንኳን ሰውን መልአክን የምታናግር ነህ። ከፈለግህ አብረን እንሂድ፤ ወደቤት የምሄደው ገንዘብ ለመውሰድ ስለሆነ ደቂቃ እንደማልቆይ እወቀው። ከዚያን በኋላ በሬን እዘጋና ጋራ ራቅ ወዳለ ስፍራ ይገጽ ምሽቱን ከዚያ አሳልፋለሁ። ከእኔ ጋር አብሮ ለመሄድ ትፈልጋለህ?’

‘ባልገባም እስከቤትህ ድረስ አብሬህ እሄዳለሁ። ለቀብሩ ባለመድረሱ ሶንያን ይቅርታ መጠየቅ እፈልጋለሁ።’

‘እንደፈለግህ፤ ሶንያ ግን ከቤት የለችም። እኔ ከማውቃትና የእገል ማውታንን ጉዳይ ከምትከታተል አሮጊት ዘንድ ሕፃናቱን ወስዳቸዋለች። ለሚሰበ ማርሜላዶቭ ሶስት ልጆችና ለእገል ማውታን መመዝገቢያ ገንዘቡን ሰበጣት አሮጊቷ ተደስታ ነበር። ከዚያን በኋላ አንድም ነገር ሳልተወ ስለሶንያ አጫወትኳትና ለመንገር የሚከብድ ሁኔታ ተፈጠረ። ስለሆነም፤ አሮጊቷ ከገጠር ከተመለሰች በኋላ ለጊዜው ወደምታርፍበት ሆቴል እንድትመጣ ሶንያ ተጠራች።’

‘ምንም አይደል። ቤቷ ደርሼ እጠይቃለሁ።’

‘አብረን እንግባ እስካልክ ድረስ እንደፈለግህ። ጉዳዩ አይደለም። አሁን ከስፍራው ልንደርስ ምንም ያህል አልቀረን። እስቲ ንገረኝ - እስካሁን ድረስ በጥያቄ እንዳሳለጩንቅህ ጥንቃቄ ስጠደራሁ ትጠራጠረኛለህ ብዬ መገመቴ ትክክል ነው ወይ? እንግዳ ነገር ሆኖብህል? እንደሆነብህ አልጠራጠርም። ይህ የሚያሳየው ጥንቃቄ ማድረግ ትክክል እንዳልሆነ ነው።’

‘በቁልፍ መከተቻ ቀዳዳ በኩል ወሬ ማዳመጥን ትደግፈዋለህ?’

‘ወደ ነጥቡ እየመጣህ ነው’ አለና ስቪድሪጋሎቭ ሳቀ። ‘ከዚያ ሁሉ ድርጊት በኋላ አስተያየትህን ባትሰጥ ኖሮ ይገርመኝ ነበር። ቂ - ቂ - ቂ! እስከምን ደረጃ እንደደረስክና ለሶንያ ምን እንዳልካት የሰማሁት ይኖረኛል። ውጤቱ ግን ምንድነው? ምናልባት ኋላቀር ስለሆንኩ ሊገባኝ አልቻለ ይሆናል። በፈጠረህ አምላክ ንገረኝ፤ አሳውቀኝ። ንድፈ ሀሳቦችህ ምን እንደሆኑ ግለፅልኝ።’

‘ውሸትህን ነው፤ ምንም ነገር አልሰማህ።’

‘የሰማሁት ነገር ቢኖርም ስለዚያ አይደለም የማወራው። በየደቂቃው ስለምታደርገው ማቃሰት ነው የማወራው። በቁልፍ መከተቻ ቀዳዳ በኩል ወሬ እንዳላዳምጥ እየነገርከኝ ከሆነ ያልተለመደ ነገር እንዳጋጠመህና ንድፈ ሀሳብህ በመጠኑ እንደተሳሳተ ሄደህ ለምን ለፖሊስ አትናዘዝም? የአርጊትን ጭንቅላት በያዝኸው መሣሪያ በርቅሶ መጣል ይቻላል ብለህ ካመንክ አሁኑኑ ወደ አሜሪካ ሂድና ተሰወር። የእኔ እንባሳ ጊዜ ስላለ ከዚህ ጥፋ! ከአንጀቴ ነው የምንግርህ። ገንዘብ ከሌለህ የዝህን ወጪ እኔ እሸፍናለሁ።’

‘ስለዚያ ጭራሽ አሳሰብኩም’ ሲል ራስኮልኒኮቭ ተናገረ።

‘ይገባኛል (ካልመሰለህ አትናገር)። የሚያስጨንቁህ ጥያቄዎች ይገቡኛል። ምናልባትም የሞራል ጥያቄዎች ናቸው? በሕብረተሰብ ውስጥ ሰው ያለውን ቦታ የሚመለከቱ ጥያቄዎች ናቸው? እነዚህን ጥያቄዎች ከአእምሮህ ፋቃቸው። አሁን ለምን ያስፈልገህል? ቂ - ቂ! ሰውነትህና ዜግነትህ አሁንም ስለተጠበቁ ነው ወይ? እንደዚያ ከሆነ ግን መጀመር አልነበረብህም። የማትፈፅመውን ነገር መመከር አልነበረብህም። ራስህን ገድለህ ለምን አትገላገልም? ወይስ መገላገሉን አልፈለግም?’

‘ትቼህ እንድሄድ ሆን ብለህ እየተነካሰከኝ መሰለኝ።’

‘የምትገርም ሰው ነህ! ከሸፍራው ደርሰናልና አብረን ወደፎቅ እንውጣ። የሶንያ በር እንደምታየው ባዶ ነው። ማንም ከከፍሏል የለ። መቼም አታምኝ? አሁን ደግሞ ወደ እኔ ከፍል እንሂድ። ዛሬውኑ ይሄን አምስት በመቶ አረቦን ወደ ገንዘብ እለውጠዋለሁ። ጊዜ ስለሌለኝ ከፈለግህ ጋሪ ይዘን እንሂድ። ከእኔ ጋር አብሮ መሄድ አልፈለግህም? አታመንታ፤ እንሂድ! ለመዝክብ የሚከፈል መሰለኝ፤ ግን ግዴላም - ዝናብ መከለያ አይጠፋም።’

ስቪድሪጋሎቭ ከጋሪው ላይ ተሳፈረ። ራስኮልኒኮቭ ለጊዜውም ቢሆን ያደረበት ጥርጣሬ መሰረተቢስ እንደሆነ ገመተ። አንድም ቃል ሳይተነፍስ ፊቱን አዞረና ወደገበያው አቅጣጫ ተመልሶ ሄደ። አንድ ጊዜ ፊቱን መለስ ቢያደርግ ኖሮ መቶ ሜትር ያህል በጋሪ ከተጓዘ በኋላ ሂሳቡን ከፍሎ በእግረኛ መንገድ ላይ ይሄድ የነበረውን ስቪድሪጋሎቭን ሊመለከት በቻለ ነበር። እርሱ ግን ታጥፎ ስለሄደ ምንም ነገር ለማየት አልቻለም። መጥፎ የጥላቻ ስሜት ከስቪድሪጋሎቭ ያርቀው ገባ። ‘ከዚያ ቆሻሻ ወንጀለኛ፤ ሲሰኛና ርካሽ ሰው ምን ጠብቁ ነበር?’ ሲል ሳያስበው ጮሆ ተናገረ። በርግጥ ራስኮልኒኮቭ ተጣድፎ ሳያመዛዝን የሰነዘረው ሀሳብ ነው። በግለሰብ ደረጃ የስቪድሪጋሎቭን ማንነት የሚያንፀባርቅ ሀሳብ። ራስኮልኒኮቭ እሁቱን በተመለከተ ስቪድሪጋሎቭ እንደማይተኛለት ተገንዝቦም ነበር። ግን ሁሉም ነገር በዛብትና ጉዳዩን ለማሳሰል አቅም አነሳው።

ብቻውን በቀረበት ጊዜ ህያ ሜትር ያህል ተጓዘና እንደተለመደው ሁሉ በኩሪያው

ያለውን ዘንጋና በህሳብ ጭልጥ አለ። ከድልድዩ ላይ እንደደረሰ አጥፋን ይዞ ቆመና ወንዙን መመልከት ጀመረ። ዳንያም በድልድዩ ላይ ተገዛ ከአጠገቡ ቆማ ነበር። እርሱ ግን ከድልድዩ መነሻ ላይ ሳያስተውላት አልፏት ሄዷል። ዳንያ መንገድ ላይ እንደዚያ ሆኖ አይታው ስለማታውቅ ክው ብላ ቀረች። ልጥራው ወይስ አልጥራው እያለች በማመንታት እንደቆመች ከሌላው የድልድዩ አቅጣጫ እየተጣደፈ ይመጣ የነበረውን ስቪድሪጋሎቭን ተመለከተች።

ስቪድሪጋሎቭ ወደ ድልድዩ ሳይዘልቅ ራስባልኒኮቭ እንዳያየው እየሞከረ ከአግረኛው መንገድ ላይ ቆመ። ዳንያን እንዳስተዋላት ምልክት ይሰጣት ጋባ። እርሷም ወንድሟን ብቻውን እንድትተውወና ሳታነጋግረው ወደእርሱ እንድትሄድ ምልክት ያሳያት መሰላት።

ዳንያ ወንድሟን ባለበት ትታ ወደ ስቪድሪጋሎቭ ሄደች።

‘ፊጠን በይ። ወንድምሽ መጥኘታችንን እንዲያውቅ አልፈልግም። እርሱ ራሱ ፈልጎኝ መጥቶ ከዚህ አካባቢ በማይርቅ ምግብ ቤት ውስጥ አብሬው ነበርኩ። ለአንቺ ስለሃፍኩት ደብዳቤ አውቆ የጠረጠረ ይመስላል። ነግረሽዋል እንዴ? አንቺ ካልነገርሽው ግን ሌላ ማን ይነግረዋል’ እያለ አንሸካሽላት።

‘አሁን ስለታጠፍን ወንድሜ ሊያየን አይችልም። ከዚህ ርቂ ከአንተ ጋር ስለማልሄድ ሁሉንም ነገር እዚህ ንገረኝ። መንገድ ላይ የማትነግርበት ምንም ምክንያት የለህም’ አለችው።

‘በመጀመሪያ ደረጃ መንገድ ላይ የሚነገር አይደለም። በሁለተኛ ደረጃ ሶንያ የምትለውን መስማት አለብሽ። በሶስተኛ ደረጃ ደግሞ የማሳይሽ ሰነዶች ይኖራሉ። ከእኔ ጋር የማትሄጃ ከሆነ ምንም ነገር ሳልነግርሽ ከዚሁ ትቼሽ እንለያያለን። የምትወጃው ወንድምሽ ምስጢር ሙሉ በሙሉ እጄ ውስጥ እንደገባ አትርሺ።’

ዳንያ ግራ በመጋባት ስቪድሪጋሎቭን ትክ ብላ ተመለከተችው።

‘ምንድነው የሚያስፈራሽ? ይሄ ከተማ እንጂ ገጠር አይደለም። ገጠር እያለን እንኳን እኔ ከአደረሰኩብሽ ይልቅ አንቺ ያደረሽብኝ ጉዳት ይበልጣል’ እያለ ስቪድሪጋሎቭ በርጋታ ተናገረ።

‘ለሶንያ ነግረህታል?’

‘ምንም የነገርኳት የለም። እንደ እውነቱ ከሆነ በአሁን ሰአት ቤቷ ለመኖሯ ርግጠኛ ባልሆንም ትኖራለች ብዬ ግን እገምታለሁ። በእንጀራ እናቷ ቀብር ላይ ዛሬ ስለተገኘች በእንዲህ አይነቱ ቀን ከቤት ላትወጣ ትችላለች። ለጊዜው ስለጉዳዩ ለማንም መንገር አልፈልግም፤ ለአንቺ በመናገሪያም አገዛዝሁ። በእንዲህ አይነቱ ጉዳይ ላይ ጥንቃቄ ትንሽ ከጎደለ ፖሊስ ወዲያውኑ ይደርስበታል። የምኖረው በዚህ ሕንፃ ውስጥ ነው። እንግዲህ ደርሰናል። የሕንፃው ዘበኛ ያውልሽ። በሚገባ ስለሚያውቀኝ እጅ እየነሳኝ ነው። ከኢት ጋር መሆኔን አይቷል፤ መልክሽንም እንዳስተዋለ ርግጠኛ ነኝ። በግልፅ በመናገሪያ ይቅርታ አድርጊልኝ። እኔ ራሴ የምኖረው በኪራይ ነው። ሶንያ ከእኔ ቀጥሎ ባለው ክፍል እንደእኔው ተከራይታ ትኖራለች። በእኛ ፎቅ ላይ ያሉት በሙሉ ተከራዮች ናቸው። ሕፃን ይመስል ለምን ትፈራያለሽ? እኔ የማስፈራ ነኝ ወይ?’

ትህትና ያልተለየው ፈገግታ በስቪድሪጋሎቭ ፊት ላይ ተነበባ። የልቡ ትርታ ጨመረ፤ ለመተንፈስ ተቸገረ። ስሜቱን ለመደበቅ ሲል ሆን ብሎ እያነሳ ተናገረ። ንግግሩ

በጣም ስላሳሰባት ሕፃን ይመስል ፈራችው፤ እስፊሪ ሆኖ ታያት።

በኋላ ግን ምንም እንኳን ፊቷ ቢገረጣም ረጋ ብላ 'ከብር የሌለህ ሰው መሆንህን በሚገባ ባውቅም ቅንጣት ያህል አልፈራህም። እንሂድ' አለችው።

ስቪድራጋሎቭ ከሶንያ ክፍል ሲደርስ ቆመ።

'ከቤት መኖሯን እንዳረጋግጥ ፍቀጃልኝ። ያሳዝናል፤ ያለች አይመስለኝም። በቶሎ እንደምትመለስ ግን አውቃለሁ። ከወጣችም የሙት ልጆችን ጉዳይ የምትከታተልን አንዲት ሴት ለማነጋገር ነው የወጣችው። እናታቸው ሞታለች። እነርሱን ለመርዳትና አስፈላጊውን ሁሉ ለማሟላት የተቻለኝን ሁሉ አድርጌአለሁ። ሶንያ በአስር ደቂቃ ውስጥ ካልመጣች የምትፈልገ ከሆነ ዛሬውኑ ወዳንቺ እልካታለሁ። የእኔ ቤት ይኸው። ባለሁለት ክፍል ነው። ከዚህ በር በስተጀርባ ቤት ያከራይቶች ቤት ክፍል ይገኛል። አቢይ የምላቸውን ሰነዶችን ላሳይሽ ነውና እንግዲህ ተመልከቼ። ይህ የመኝታ ቤቱ በር ወደሚከራይ ሁለት ባዶ ክፍሎች ይወስዳል። እነዚህን ክፍሎች በጥንቃቄ እንድታያቸው እፈልጋለሁ።'

የስቪድራጋሎቭ ሁለት ክፍሎች ትላልቅና በቤት እቃ የተሟሉ ናቸው። ዳንያ ክፍሎቹን በጥንቃቄ ብትመለከታቸውም ምንም የተለየ ነገር አላገኘችባቸውም። ወደክፍሎቹ የሚወስደው መግቢያ በኮሪዶሩ በኩል ሳይሆን በቤት አከራይዋ ሁለት ክፍሎች በኩል ያለ ነው። ስቪድራጋሎቭ አንደኛውን የመኝታ ቤቱን በር ከፈተና የሚከራይትን ሁለት ክፍሎች ለዳንያ አሳያት። ዳንያ የእርሷ እነዚህን ክፍሎች እንድታይ መደረጉ ለምን አንዳስፈለገ ግራ ገብቷት ከጠሩ ላይ ቆመች። ስቪድራጋሎቭ ግን ፈጥኖ ማብራሪያ ሰጠ።

'ይህን ትልቁንና ሁለተኛውን ባዶ ክፍል ተመልከች። ያን የተዘጋውን በር አስተውይ። ከጠሩ አጠገብ ብቸኛ የሆነ ወንበር ይታይሃል። ወንበሩን ከክፍሉ አምጥቼ ከዚህ ያስቀመጥኩት ተመቻችቼ ለማዳመጥ ስል ነው። ከዚህ በር በስተጀርባ የሶንያ ወንበርና ጠረጴዛ አለ። ከዚያ ተቀምጣ ከወንድምሽ ጋር ታወራ ነበር። እኔ ከዚህ ወንበር ላይ ተቀምጬ ለሁለት ተከታታይ ምሽቶች፤ በምሽቱ ለሁለት ሰአት ያህል አዳምጥ ነበር። ታዲያ ምን ይመስልሃል? ምስጢሩን ደርሼበታለሁ ወይስ አልደረስኩትም?'

'አድፍጠህ የግል ውይይታቸውን ታዳምጥ ነበር?'

'አዎን አዳምጥ ነበር። አሁን ወደክፍሎቹ ተመልሰን እንሂድ። ከዚህ መቀመጫ የለንም።'

ዳንያን ወደሳሌኑ ወሰዳትና ወንበር አቀረበላት። እርሱ ፈንጠር ብሎ ቢቀመጥም ያ ከዚህ በፊት ክፉኛ ያስፈራት የነበረው ክልባል በአይኖቹ ውስጥ ተንባባገ። ዳንያ ተገረመችና ክፍሉን በጥርጣሬ በድጋሚ አማተረች። ያለውዴታዋ የምታደርገው ንቅናቄ ጥርጣሬዋን ለመሻር እንዳልፈለገች በገህድ ያሳይ ነበር። ግን፤ የስቪድራጋሎቭ ክፍሎች በእንግዶች አለመዘውተራቸው አስገረማት። ቤት አከራይዋ ቢያንስ ከቤት መኖሯን ለመጠየቅ ቢዳዳትም ከብሯን ለመጠበቅ ስትል ሳትጠይቅ ቀረች። ከዚህም በተጨማሪ ለእርሷ ከመፍራት የበለጠ ጉዳይ ያዘለው ልቧ በስቃይ ተጨማደደ። በጣም ተረበሸች።

ደብዳቤውን ከጠረጴዛው ላይ አስቀምጣ እንዲህ አለችው፡- 'ደብዳቤህ ይኸው። ሊሆን የሚችል ነገር ነው ወይ የፃፍኩው? ወንድሜ ስለፈፀመው ወንጀል ጠቆም አድርገህል። ጥቆማህ ግን ተራ ነው። እንዲህ አይነቱን ተራ ወሬ አንተ ከመፃፍህ በፊት መስማቴንና

እምነት ያልጣልኩበት መሆኔን ልንገርህ። ወሬው እንዴትና ለምን እንደተጠነሰበ ታሪኩን በመላ አውቀዋለሁ። ማስረጃ ሊኖርህ አይችልም። አለኝ የምትል ከሆነም በል አሳይ! እኔ ግን እንደማላምንህ በቅድሚያ እወቀው!

ዳንያ ቁና ቁና እየተነፈሰች በጥድፊያ ስለተናገረች በአንድ ጊዜ ፊቷ ፍም መሰለ።
‘ባታምኒኝ ኖሮ ብቻሽን ወደዚህ አትመጪም ነበር። ለምን መጣሽ? እንዲሁ ለወሬ ፍለጋ?’

‘አታሰቃየኝ! ንገረኝ! ንገረኝ!’

‘ቆፍጣና እንደሆንሽ አልጠራጠርም። ሚስተር ራዝምኪን አብሮሽ እንዲመጣ ታደርጊያለሽ ብዬ ገምቼ ነበር። እርሱ ግን ከአንቺም ጋር ሆነ በአቅራቢያሽ አልነበረም። ይሄ ጉበዝናሽን ያረጋግጣል። ወንድምሽን ለማዳን መጓጓትሽን ያሳያል። ይሁንና፣ አንቺ በግሩም ሁኔታ ላይ ነው የምትገኘው። ስለወንድምሽ ግን ምን ማለት እችላለሁ? አሁን እንኳን አይተሽዋል። ምን አይነት ግምት ትወስድበታለሽ?’

‘ለውንጀላህ መነሻ ያደረግኸው ይሄን ብቻ ነው?’

‘መነሻዬ ይሄ ሳይሆን የራሱ ትርጉም ስላለው ነው። በሁለት ተከታታይ ምሽቶች ለንያን ለመጠየቅ ወደዚህ መጥቶ ነበር። ከዩት ስፍራ ተቀምጠው እንደነበር አሳይቼሻለሁ። ሁሉንም ነገር ከዘገዘኩ አመነሳት። ነፍሰ ገዳይ ነው። የመንግስት ሰራተኛ የነበረው ባሏ የሞተባትንና እርሱ ራሱ እቃ እያስያዘ ገንዘብ ትሰጠው የነበረችውን አራጣ አበዳሪ አድጊት ገድሏታል። ግድያውን በፈፀመበት ቅፅበት ወደቤት ትገባ የነበረችውን ሳልሻጅ አዛሪ እህቷን ሊሳቢታን ጭምር ነው የገደለው። ሁለቱንም በያዘው መጥረቢያ ነው ቀጥቅጦ የገደላቸው። ለመዝረፍ ሲል ገድሎ ዘረፋቸው። ትንሽ ገንዘብና ጌጣ ጌጦች ወስዷል። ለሶንያ ከዘገዘኩ የነገራት እርሱ ራሱ ነው፤ ምስጢሩንም የምታውቀው እርሷ ብቻ ነች። እርሷ ግን በምክርም ሆነ በተግባር በግድያው አልተሳተፈችም፤ ልክ አሁን አንቺ እንደተሰማሽ ሁሉ ሰቅጥሏት ነበር።’

ዳንያ ከንፈሯ ከብት መስሎ መተንፈስ እያቃታት ‘ሊሆን አይችልም! አላማና ምክንያት ስላለለው አባባልህ ውሸት መሆን አለበት!’ ስትል አገራመረመች።

‘አላማው መዝረፍ ነበርና ዘረፈ። ገንዘብና ጌጣጌጥ ወስዷል። የወሰደውን ግን ሳይጠቀምበት እስካሁን ድረስ ድንጋይ ስር እንደደበቀው እርሱ ራሱ አምናአል። በወሰደው ያልተጠቀመው ድፍረቱን ስላጣ ነው።’

ዳንያ ከተቀመጠችበት ፊጥና ተነሳችና ‘እስቲ አሁን እሱ የሚሰርቅ ወይም የሚዘርፍ ይመስላል? መዝረፉ ይቅርና እንዴት ይታሰበዋል? አይተኸዋል፤ ታውቀዋለህ፤ ታዲያ እንዴት ሌባ ሊሆን ይችላል ብለህ ትምታለህ?’ እያለች ጮኸች።

ፍርሀቷ ሁሉ ጠፍቶላት ስቪድሪጋሎቭን የምትማፀን ትመስል ነበር።

‘ውዲ ዳንያ - የተለያዩ ሁኔታዎች ያጋጥማሉ። አንድ ሌባ ይሰርቅና ርካሽ ድርጊት መፈፀሙን ሊረዳ ይችላል። አንድ የትክበር ሰው የወታደር ኮት ስርቋል ሲባል ሰምቻለሁ፤ እኛ እስከምናውቀው ድረስ አምናበት ነው የሰረቀው። እንዳንቺው ሁሉ በሌላ ሰው ቢነገረኝ ኖሮ እኔ ራሴ አላምንም ነበር። በራሴ ጆሮ በቀጥታ የሰማሁትን ግን ለማመን እንደዳለሁ። አላማውን ለሶንያ ገልጻለች መጀመሪያ ላይ ጆሮዋን ለማመን አቅቷት ነበር፤ በመጨረሻ ላይ ግን አይኗን ለማመን ተገደደች። ማወቅ ያለብሽ ሁሉንም የነገራት እርሱ ራሱ እንደሆነ ነው።’

‘አላማው ምንድነው?’

‘ታሪኩ ረጅም ነው። እንዴት እንደምገልፀውም እንጃ። ከመልካም ግብ ላይ የሚያደርስ ከሆነ ወንጀል መፈፀም ይቻላል እያለ በአእምሮው የሚያቀነቅን አይነት ነው። የአንድ ጊዜ ጥፋት በመቶ ጊዜ መልካም ስራ ይካሄዳል የሚል ነው። ሶስት ሺህ ሩብል ቢኖረው መላ ሕይወቱ እንደሚለወጥ የሚያውቅ አንድ የተማረ ወጣት ገንዘብ ለማግኘት ይገፋፋል። ከዚህም ሌላ ምግብ ማጣት የሚያደርስበት ብስጭት፣ የማታፈናፍን ክፍል፣ የነተቡ ልብሶች፣ በሕብረተሰቡ ውስጥ ቦታ አለማግኘትና የእናቱና የእህቱ መቸገር ሲታከላብት ሰውዬው ሌላ ይሆናል። ስላሉት በጎ ባህሪዎች የሚያውቀው እግዚሩ ቢሆንም የኩራት ጉዳይም አለ። እርሱን መውቀሴ እንዳልሆነ ተረጂልኝ። ይሄ የእኔ ጉዳይ አይደለም። ሰፊው ሕዝብና ባላቸው ከፍተኛ ቦታ ከሕግ በላይ ሆነው ለተቀረው ዝቃጭ ክፍል ሕግ የሚያወጡ ልዩ ሰዎች በሕብረተሰቡ ውስጥ እንዳሉ የሚያቀነቅን ንድፈ ሀሳብ ያራምዳል። ንድፈ ሀሳቡ እንደማንኛውም ንድፈ ሀሳብ ባልነሱ ነበር። በጣም የማረከው ናፖሊዮን ነው። ብሩህ አእምሮ ያላቸው ሰዎች በተናጠል ለሚፈፀሙ እኩይ ድርጊቶች ደንታ የላቸውም በሚለው ሀሳብ ተመስጧል። ለጊዜውም ቢሆን የብሩህ አእምሮ ባለቤት አድርጎ ራሱን የቆጠረ ይመስለኛል። ብዙ ተሰቃይቷል፤ ንድፈ ሀሳብ ለመቀመጥ ቢችልም ደንታ ቢስ ሆኖ የብሩህ አእምሮ ባለቤትነትን ማረጋገጥ ስለተሳካው አሁንም በመሰቃየት ላይ ይገኛል። ይህ ደግሞ በተለይ በዘመናችን ለሚገኝ አላማ - ላለው ወጣት የሚያሳፍር ነው።’

‘ሕሊናውስ? ህሊናው አይረብሸውም? ህሊናቢስ ነው ብለህ ታምናለህ?’

‘ተወዳጁ ዳንያ - በአሁኑ ደረጃ አእምሮው ተመሰቃቅሎብታል። በጥሩ ሁኔታ ላይ አልነበረም ማለቴ ነው። ሩስያውያን እንደሀገራቸው የሰፋ ልብ ያላቸውና አስገራሚ ነገር ለመስራት የተዘጋጁ ናቸው። ብሩህ አእምሮ ሳይታከልበት እንዲህ አይነቱን ሰፊ ልብ መያዝ አያድርስ የሚያሰኝ ነው። በዚህ አርእስት ዙሪያ ከእራት በኋላ በአትክልት ስፍራው ውስጥ ብዙ ማውራታችንን ታስታውሻለሽ? ሰፊ ልብ አለህ በማለት የወቀስሽኝ አንቺ ነበርሽ። እንደዚህ ያልሽው ከዚህ ተጋድሞ የቀመራቸውን ሀሳቦች እያሰላሰለ በነበረበት ወቅት ሊሆን ይችላል። እኛ የተማርን ሰዎች መፅሐፍ ገልጠን ሀሳብ ከመቀመጥ ወይም ከጥንታዊ የታሪክ መዛግብት ከመገልበጥ ሌላ የተከበረ ሥራ አናውቅም። በአብዛኛው እንዲህ የሚያደርጉት ግን ቂላቂል ሊቃውንት ስለሆኑ እንደእነርሱ መሆን ለዚህ አለም ሰው አይዋጥለትም። እኔ ማንንም አልወቅስም። እጃቸውን አጣጥፈው ከተቀመጡት ሀብታሞች መካከል አንዱ ነኝ። አልሠራም፤ የመሥራትም እቅዱ የለኝ። ግን፤ ብዙ ጊዜ የተወያየንበት ጉዳይ ስለሆነ በእኔ አመለካከት ላይ ትኩረት እንድታደርግ በመገፋፋቴ እድለኛ ነኝ ብዬ አምናለሁ። ዳንያ - በጣም የገረጣሽ ትመስያለሽ።’

‘የእርሱን ንድፈ ሀሳብ አውቀዋለሁ። የፈለጉትን ለመስራት መብት ስላላቸው ሰዎች ያቀረበውን መጣጥፍ አንብቢዋለሁ። መጣጥፉን ይዞ የወጣውን መፅሐት ራዙምኪን አምጥቶልኝ ነበር።’

‘ማን? ራዙምኪን? እርሱ ነው በመፅሐት ላይ የወጣውን የወንድምሽን መጣጥፍ ያመጣልሽ? እንዲህ አይነት መጣጥፍ መውጣቱን አላውቅም ነበር። መቼም በጣም ግሩም መሆን አለበት። ግን ወዴት ነው የምትሂጃው?’

‘ሰንዖን ማግኘት እፈልጋለሁ። በየት በኩል ነው ወደክፍሏ መሄድ የሚቻለው? እስካሁን ተመልሳ ሊሆን ስለሚችል ማግኘት አለብኝ። እስቲ እርሷ...’ አለች በደክመ ድምፅ። ዳንያ ትንፋሽ ስላጠራት የጀመረችውን ንግግር መጨረስ አቃታት።

‘ሰንዖ በጣም አምሽታ ስለምትመጣ በአሁኑ ሰአት ከቤት አትኖርም።’

ዳንያ ስሜቷ በጣም ተለዋውጦና ከቁጥጥር ውጭ ሆና ‘ትዋሻህ ማለት ነው! መዋሸትህን እየተረዳሁ ነው። ስትናገር የነበረው ሁሉ ውሸት ነው! በጭራሽ አላምንህም!’ ብላ ጮሽች።

ስቪድራጋሎቭ ተጣድፎ ባቀረበላት ወንበር ላይ ቁጭ እንዳለች ህሊናዋን ሳተች።

‘ምን ነህሽ የእኔ ልጅ? በፈጠረሽ አምላክ ነቃ በይ። ይሄውልሽ ውህ ጠጪ...’

ውሀ አፈሰሰባትና ነፍሷ ተመለሰላት።

‘በጣም ተሰቃየች’ እያለ ስቪድራጋሎቭ በትካሄ አጉረመረመ። ‘እባክሽ ራስሽን አረጋገ። ዓደኞች ስላሉት እናድነዋለን። ወደውጭ ሀገር እንድልከው ትፈልጊያለሽ? ገንዘብ ስላለኝ የዝ ትኩቱን በሰሰት ቀን ውስጥ አቀላጥፈዋለሁ። ግድያው እንደሆነ በሚፈፅመው ሰናይ ተግባር ስርዮት ያገኛል። ታላቅ ሰው ሊሆን ስለሚችል አትጨነቁ። አሁን እንዴት ነሽ? ምን ይሰማሻል?’

‘አንት ከይሲ! እያሾፍክብኝ አይደል? በል ልሂድ!’ ብላ ብድግ አለች።

‘ግን ወዴት ነው የምትሂጃው?’

‘ወደእርሱ ነው የምሄደው። ብላየት እንዳለ ታውቃለህ? ይሄ በር ለምንድነው የተቆለፈው? በዚህ በር ነው የገባነው፤ አሁን ደግሞ ተቆልፏል። መቼ ነው የቆለፍከው?’

‘በግል መወያየት ስለነበረብን ነው በሩን የቆለፍኩት። ቀልዴን አይደለም። በአሁን ሁኔታሽ ወዴት ነው የምትሂጃው? ወይስ ምስጢሩን ልትነግረው ትፈልጊያለሽ? እንደዚያ ካደረግሽ ጭንቀት ይይዘውና እጁን ለፖሊስ ይሰጣል። በአይነ ቁረኛ እያዩትና ዱካውን እየተከተሉት መሆናቸውን ለአንቺ መንገር ያለብኝ ይመስለኛል። ከጥቂት ደቂቃዎች በፊት አግኝቼው ስለተነጋገርን ረጋ በይ። አሁንም ቢሆን ማዳን ይቻላል። ረጋ ብለሽ ተቀመጪና ጉዳዩን አብረን እናብላለን። ወደዚህ እንድትመጪ የጠየቅሁሽ በጉዳዩ ላይ ከአንቺ ጋር ለመወያየትና በሚገባ ለማሰላሰል ስለፈለግሁ ነው። እባክሽ ተቀመጪ።’

‘እንዴት ታድነዋለህ? ለመሆኑ ማዳን ይቻላል ወይ?’

ከመቋመጡ የተነሳ አይናቹ አብርተው ጥቂት ቃላትን ብቻ እየተናገረ ‘ወላኝ አንቺ ነሽ’ በማለት ጀመረ።

ዳንያ በሽብር ተውጣ ከአጠገቡ ራቀች፤ እርሱም ላብ ላብ እስኪለው ድረስ በፍርሀት ተንዘፈዘፈ።

‘ከአንቺ አንድ ቃል ከወጣ ይድናል! እኔ አድነዋለሁ። ገንዘብና ዓደኞች አሉኝ። ወዲያውኑ ከሀገር አስከበልለዋለሁ። ሁለት ፓስፖርት አንድ ለእርሱ አንድ ለእኔ አስወጣለሁ። የምተማመንባቸው ዓደኞች አሉኝ። እንቺም ሆንሽ እኛትሽ ፓስፖርት ከፈለጋችሁ አስወጣላችኋለሁ። ራዙምኪን ምን ያደርግልሻል? የእርሱን ያህል እኔም አፈቅርሻለሁ። ሲበዛ አፈቅርሻለሁ። ወዘናሽ ያረፈበትን ቀሚስሽን ልሳመው፤ ፍቀጃልኝ! ይሄን አድርግ በይኝና ላድርግ! የማይቻለውን ሁሉ አደርጋለሁ። እምነትሽ እምነቴ ነው። የማላደርገው የለም! እንደዚህ አትይኝ! እየገደልሽኝ መሆኑን ታውቂዋለሽ?’

እንደ እብደት ያደርገው ጀመር። በድንገት ራሱን የሳተ ይመስል ሳያስበው የሆነ ነገር አጋጠመው። ዳንያ በመዝለል ተነሳችና ወደበሩ ሮጠች።

በሩን ይዛ እያንግጫጪች 'በሩን ክፈት! በሩን ክፈት! ኸረ የሰው ያለህ!' በማለት ጮኹት።

ስቪድራሎቭ ከመቀመጫው ተነስቶ ስሜቱን እየተቆጣጠረ ተረጋጋ። የሚርባቶቹ ከንፈሮቹ ቀስ በቀስ ቁም የቋጠረ ፈገግታ ተላበሱ።

'ማንም ከቤት የለ። አከራይዋም የለችም' እንዲያው በከንቱ ነው የምትጮሃው ሲል በዝግታ ተናገረ።

'ቁልፉ የት አለ? አንት ከይሲ አሁኑኑ በሩን ክፈት!'

'ቁልፉን ጥቶዋለሁ፣ ላገኘው አልችልም።'

ዳንያ በአንድ ጊዜ ገርጥታ ወደጥግ እየሮጠችና ያገኘችውን ትንሽ ጠረጴዛ እየተከለለች 'አስገድደህ ልትደፍረኝ ነው?' ብላ ጮኹት።

የፍርሀት ምልክት ሳታሳይ አይደረግ በእርሱ ላይ ተከላ የሚያደርገውን እንቅስቃሴ ሁሉ ትከታተል ዝ። ስቪድራሎቭ ከቦታው ሳይነቃነቅ ከፊት ለፊት ካለው ጥግ ቆመ። ሲያዩት የተረጋጋ ቢመስልም እንደበፊቱ ሁሉ ፊቱ ገርጥቶ የቅሬታ ፈገግታ አልተለየውም።

'ማስገደድ የሚል አባባል ተጠቅመኛል። አንቺን ለማስገደድ እስካሰብኩ ድረስ አስፈላጊ የሆነውን ሁሉ ጥንቃቄ ለመውሰድ እርግጠኛ መሆን አለብኸ። ለንያ ከቤት የለችም። የአንቺን እጥፍ የሚሆን ጡንቻ ያለኝ ከመሆኑም በላይ ምንም የሚያስፈራኝ ነገር የለም። መቼም ቢሆን ወንድምሽን ለማጋለጥ አትፈልገም። ሰውም ቢሆን አያምንሽም። አንዲት ልጃገረድ እንዴት ብቻዋን ወደወንደላጤ ቤት ትሄዳለች? ስለዚህ ወንድምሽን ብትፈርጃለች እንኳን የምታመጪው ነገር የለም። ዳንያ - አስገድዶ መድፈርን ማረጋገጥ በጣም ያስቸግራል።'

'አንት ከይሲ!' በማለት ዳንያ ተበላጭታ አንሽካሽከች።

'እንዳሻሽ። እኔ ግን በመፍትሔ ሀሳብ ደረጃ የተናገርኩ መሆኔን አስተውይ። ትክክል ነሽ ብዬ እጥታለሁ። አስገድዶ መድፈር የሚያገባኸኝ ነው። እኔ ለማለት የሞከርኩት እንደነገርኩሽ ሁሉ በራሽ ፈቃድ ወንድምሽን ለማዳን ከተሰማማሽ ህሊናሽ ንፁህ እንደሚሆን ነው። ከፈለግሽ ቃሉን ማስገደድ ብትይውም ራሽን ለሁኔታዎች አስገዝሽ ማለት ይሆናል። በጉዳዩ አስቢበት። የወንድምሽንና የእናትሽን እጣ ፈንታ የምትወስኒው አንቺ ነሽ። እኔ እንደሆንኩ በቀሪው ህይወቴ የአንቺ ባሪያ እሆናለሁ። ውሳኔሽን እጠባበቃለሁ።'

ስቪድራሎቭ ስምንት እርምጃዎች ያህል ከዳንያ ፈንጠር ብሎ ከፍቱው ላይ ተቀመጠ። ቆርጦ መነሳቱን ካለመጠራጠሯም በላይ የሰውየውን ማንነት ቀደም ሲል ታውቃለች።

ሳይታሰብ ሽጉጥ ከኪሷ አውጥታ አቀባበለችና እጇን ጠረጴዛው ላይ አድርጋ ደገነችበት። ስቪድራሎቭ ዘሎ ተነሳና ቆመ።

'ይሄ ነው ጉዳዩ! ይሄም ሁኔታውን ፈፅሞ ይለውጠዋል። አንቺው ራሽን እያሳካሽልኝ ነው። ሽጉጡን ግን ከቶት አመጣሽው? ራዘምኪን ነው የሰጠሽ? የእኔው ሽጉጥ ነው ለካ! ጠፍቶብኝ ብዙ ፈልጌዋለሁ!' ሲል የጥላቻ ፈገግታ እያሳየ በመገረም ተናገረ።

‘የአንተ ሽጉጥ አይደለም! የገደልነት ሚስትህ ሽጉጥ ነው! አንተ ወንጀለኛ! መሰሪ መሆንህን መጠርጠር እንደጀመርኩ የወሰድኩት ሽጉጥ ነው። አንድ እርምጃ ወደእኔ ብትጠጋ እገድልሁለሁ።’

ዳንያ ከቀጥጥር ውጭ ሆኖ ሽጉጡን እንዳቀባበለች ያዘች።

ስቪድሪጋሎቭ ከስፍራው ሳይንቀሳቀስ ‘የወንድምሽ እጣ ፈንታስ? ጉጉት ስላደረብኝ ብቻ ነው የምጠይቀው’ አላት።

‘ከፊለግህ ለፖሊስ ንገር! እንዳትንቀሳቀስ። እራመዳለሁ ካልክ እተከላለሁ! ሚስትህን በመርዝ መግደልህን አውቃለሁ። አንተ ራስህ ነፍስ ገዳይ ነህ!’

‘ሚስቴን በመርዝ ለመግደል እርግጠኛ ነሽ?’

‘ገድለህል! አንተ ራስህ ነህ ጠቆም ያደረክልኝ። ስለመርዝ አንስትህ አነጋግረኸኛል። መርዝ ለመግዛት ወደከተማ እንደሄድክም አውቃለሁ። ከአፕህ በኋላ አዘጋጅተህ ገደልነት - አንት ከደሲ!’

‘እውነት ነው ቢባል እንኳን ለአንቺ ስል ያደረግሁት ነው - ምክንያቱ አንቺው ነሽ።’

‘የምትናገረው ሐሰት ነው! ምንጊዜም እንደጠላሁ ነበር!’

‘እኔ ውድ የሆንኸው ልጃገረድ - በመለወጥሽ ምክንያት ለሌሎች ፍላጎት ራስሽን አሳልፈሽ መስጠትሽን የረሳሽው ይመስለኛል። የዚያን እለት ሌሊት በጠፍ ጨረቃ የነበረውን የወፎች ዝማሬ አታስታውሽም?’

ዳንያ ከንዴቷ ብዛት አይኖቿን አፍጥጣ ‘ሐሰት ነው! ስም ማጥፋት ነው!’ አለች።

‘እኔ ነኝ የምቀሸው? ከዋሽህም ውሽታም ነኝ። ስለእንደዚህ አይነቱ ነገር ሴቶች አስታውሱን አይሉም’ በማለት ተናገረና ፈገግታ አላየ። ‘በይ እሺ ተከሺ!’

ዳንያ ሽጉጡን አነጣጥራ ያዘች። እንደበረዶ ነጣች፤ የነጣው የታችኛው ከንፈሯ ተርበተበተ፤ ጉች ጉች ያሉት ጥቋቁር አይኖቿ እንደእሳት ተንጣጣጡ። ከተመለከተችው በኋላ በመካከላቸው ያለውን ርቀት ገምታና እንዲነቃነቅላት ጠብቃ ለመተኮስ ቆረጠች። እንደዚህ ቆንጆታ አይቷት አያውቅም ነበር። ሽጉጡን እንዳነሳች አይኖቿ ላይ የተንጣጣገው እሳት የቆጠቆጠው ይመስል ነበር፤ የሕመም ስሜት ልቡን እያጨማደደው አንድ እርምጃ ወደፊት ተጓዘ። የተከሰ ድምፅ ተሰማና ጥይቱ ፀጉሩን ጨርፎ ከግድግዳው ተሰካ። ቆም ብሎ በመጠኑ ሳቀ።

‘ጭንቅላቴን ለመበርቀስ ነው። ይሄ ምንድነው? ደም?’

በቀኝ በኩል ቀልቀል በግንባሩ የሚወርደውን ደም ለመጥረግ መሀረቡን አወጣ። ጥይቱ የሄደው የጭንቅላቴን ሽፋን ጨርፎ መሆን አለበት። ዳንያ ሽጉጡን አስቀመጠችና ተሽብራ ሳይሆን ግራ ተጋብታ ስቪድሪጋሎቭን ተመለከተችው። የሠራችውና የሆነው ምን እንደነበር የተረዳች አትመስልም።

ስቪድሪጋሎቭ ፊትን አጨፍግጎ ፈገግ እያለ ‘በአሁኑ ተከሰ ስተሻል! እየጠበቅህ ነው እንደገና ተከሺ! በቶሎ ካደረግሽው ሽጉጡን ከማቀባበልሽ በፊት እደርስብሻለሁ’ አላት።

ዳንያ ሽጉጡን ወዲያውኑ አቀባብላ እንደገና ደገኙት።

‘ብትተወኝ ይሻላል! እንደገና ተኩሼ እገድልሁሁ!’ በማለት ተስፋ ቆርጣ ጮኸች።

‘ከሰላት ጫማ ርቀት አትሰቺኝም። ከሳትሽ ግን እኔ...’

አይኖቹን አፍጥጦ ሁለት እርምጃ ወደፊት ተጓዙ።

ዳንያ ቃታውን ብትሰብም ጥይቱ ግን አላግወውን ሳት።

‘በደንብ አላነጣጠርሽም ማለት ነው። አንድ ጥይት የቀረሽ ስለመሟመስለኝ እጠብቅሻለሁ ተዘጋጃ።’

ከእርሷ የራቀው በሁለት ጫማ ብቻ ነው። በሰሜት እየተቃጠለ በትኩረት ተመለከታት። ዳንያ ሰውየው ከሚለቃት ይልቅ ሞቱን እንደሚመርጥ ተገነዘበች። በርግጥም ከሁለት ጫማ ርቀት ትገድለዋለች!

ግን፣ ሳይታሰብ ሽጉጡን ወርውራ ጣለች።

ስቪድራጋሎቭ ተገርሞ አየሩን ማግ አድርጎ ተነፈሰ።

ለቤ ከተሸከመው ከፍተኛ ጭነት ሳይታሰብ ተገላገለ፤ በዚያን ቅፅበት ስለሞት ደንታ አልነበረውምና ጭንቀቱ ሞትን ከመፍራት የመነጨ አልነበረም። አይሳካልኝ ይሆናል ከሚል ሰሜት የመነጨ እንጂ።

ወደዳንያ ተጠጋና ወገቧን ያዛት። የሀይል ተቃውሞዋን ተወት አድርጋ በፍርሀት እየተንዘፈዘፈች ተማፀኘችው። የሆነ ነገር ለማለት ቢፈልግም ከንፈሮቹን ከማጣመም በስተቀር አንድም ቃል ለመተንፈስ አልቻለም።

ዳንያ በተካተተ ድምጿ ‘እባክህ ልሂድ’ ብላ ጠየቀች።

ስቪድራጋሎቭ ተርበተበተ፡- ድምጿ ከዚህ በፊት ያልነበረ ያልተጠበቀ ወዳጅነት የተንፀባረቀበት ነበር።

‘አትወጂኝም ማለት ነው?’ ቢል ተለሳልሶ ጠየቃት።

ዳንያ ጭንቅላቷን በአሉታ ነቀነቀች።

‘መቼም ልትወጂኝ አትችይም?’ በማለት ተስፋ ቆርጦ አንሾካሾከ።

‘መቼም አልወድህ!’ አለችው።

በዚያ ቅፅበት በስቪድራጋሎቭ ልብ ውስጥ ከፍተኛ ትግል ተካሄደ። በፊቱ ላይ ይህ ነው የማይባል ስቃይ እየተነበበበት ተመለከታት። ወዲያውኑም እጁን አንስቶ ፊቱን አዞረና ወደመስኮቱ ፈጥኖ ሄዶ ከፊት ለፊቱ ቆመ።

ለላ ቅፅበት አለፈ።

ከኩቱ ግራ ኪብ ቁልፉን አውጥቶ ከጀርባው ካለው ጠረጴዛ ላይ አስቀመጠና ዞር ሳይል ወይም ዳንያን ሳይመለከት ‘ቁልፉን ወስደሽ ከፊቱ ጥፈ!’ አላት።

በመስኮቱ አሻግሮ ትክ ብሎ ተመለከተ።

ዳንያ ቁልፉን ለመውሰድ ወደ ጠረጴዛው አመራች።

ስቪድራጋሎቭ ሳይንቀሳቀስ ወይም ሳይዞር ‘ጥፈልኝ! ጥፈልኝ!’ የሚለውን ቃል ደገመው።

‘ጥፈልኝ’ የሚለው ቃል አስደንጋጭ ስለነበር ዳንያ ቁልፉን ይዛ በፍጥነት ወደበሩ አመራችና ከፍታ በሩጫ ወጣች። ከደቂቃ በኋላም እንደ እብድ እየከነፈችና የድልድዩን አቅጣጫ ለምን እንደያዘች ሳታውቀው ከወንዙ ዳርቻ ደረሰች።

ስቪድራጋሎቭ ለሶስት ደቂቃ ያህል ከመስኮቱ አጠገብ ቆመ። በመጨረሻም ቀስ ብሎ ዞረና ዙሪያውን አማተረ፤ ግንባሩን በእጁ ዳበሰ። የደከመ የሀዘንና የተስፋ መቀረጥ ፈጥገታ በፊቱ ላይ ተአበበ። እጁን ያጨቀየውን የረጋ ደም በስጨት ብሎ ተመለከተ። ከዚያም ፎጣ በውሀ እርጥቦ ግንባሩን ጠረገ። ከበሩ አጠገብ ባለውና ዳንያ በወረወረችው ሽጉጥ ላይ አይኑ በድንገት አረፈ። አነሳና ተመለከተው። ሶስት ጥይት የሚጎርስ ጊዜው ያለፈበት ሽጉጥ አበር። አንድ ጥይት ስለቀረው መተኮስ ይቻላል። ትንሽ አስላሰሎ ሽጉጡን በኪሉ ከተተና ባርኔጣውን ይዞ ከከፍሉ ወጣ።